

Bosna i Hercegovina

Ekonomski trendovi

Januar/siječanj – juni/lipanj 2022. godine

Sadržaj:

I.	REALNI SEKTOR	8
	Ekonomski rast u Bosni i Hercegovini u 2020. godini	8
	Industrijska proizvodnja	10
	Prerađivačka industrija	11
	Energetski sektor	12
	Maloprodaja	14
	Transport	15
	Građevinarstvo	16
	Tržište rada	16
	Zaposlenost	16
	Nezaposlenost	18
	Plate	20
	Penzije	21
II.	JAVNE FINANSIJE	23
	Indirektni porezi	24
	Prihodi od direktnih poreza, doprinosa i neporeskih prihoda	27
	Stanje javnog duga	29
III.	CIJENE, MONETARNI I FINANSIJSKI SEKTOR	36
	Cijene	36
	Monetarni sektor	38
	Bankarski sektor	41
	Tržište kapitala	45
IV.	VANJSKI SEKTOR	50
	Platni bilans Bosne i Hercegovine	50
	Vanjskotrgovinska robna razmjena	52
	Izvoz roba	53
	Uvoz roba	54
	Vanjskotrgovinski bilans	55
V.	STRANA DIREKTNA ULAGANJA	57
	DODATAK	60

PRILOZI:

Tabela 1: Industrijska proizvodnja u Bosni i Hercegovini
Tabela 2: Industrijska proizvodnja u Federaciji Bosne i Hercegovine
Tabela 3: Industrijska proizvodnja u Republici Srpskoj
Tabela 4: Realni sektor- industrija i usluge
Tabela 5: Realni sektor po entitetima
Tabela 6: Tržište rada
Tabela 7: Pregled emitovanih obveznica Republike Srpske
Tabela 8: Pregled emitovanih obveznica Vlade Federacije Bosne i Hercegovine
Tabela 9: Pregled emitovanih trezorskih zapisa Vlade Republike Srpske
Tabela 10: Pregled emitovanih trezorskih zapisa Vlade Federacije Bosne i Hercegovine
Tabela 11: Rast i struktura monetarnih agregata
Tabela 12: Indeks potrošačkih cijena (CPI)
Tabela 13: Rast i sektorska struktura kredita
Tabela 14: Rast i sektorska struktura depozita
Tabela 15: Kamatne stope na kredite stanovništvu u KM s valutnom klauzulom
Tabela 16: Kamatne stope na kredite nefinansijskim preduzećima u KM s valutnom klauzulom
Tabela 17: Kamatne stope na depozite
Tabela 18: Uvoz i izvoz roba prema HS klasifikaciji za K1 2021. godine
Tabela 19: Vanjskotrgovinska razmjena u BiH po glavnim trgovinskim partnerima za K1 2021. godine
Tabela 20: Platni bilans Bosne i Hercegovine

SPISAK GRAFIKONA:

Grafikon 1: Komparativni prikaz ekonomskog rasta u P1 2022. godine po zemljama
Grafikon 2: Struktura ekonomskog rasta u Bosni i Hercegovini u P1 2022. godine
Grafikon 3: Pregled kretanja fizičkog obima industrijske proizvodnje u P1 2022. godine
Grafikon 4: Prerađivačka industrija po zemljama za P1 2022. godini (stope rasta g/g)
Grafikon 5: Prerađivačka industrija po granama u P1 2022. godine (stopa rasta g/g u %)
Grafikon 6: Pregled kretanja u sektoru za proizvodnju električne energije u P1 2022.
Grafikon 7: Ukupna trgovina na malo u Bosni i Hercegovini – u K1 po godinama (rast g/g)
Grafikon 8: Prevoz robe i putnika u Bosni i Hercegovini – u P1 po godinama (rast g/g u %)
Grafikon 9: Građevinski radovi u Bosni i Hercegovini u P1 (rast g/g u %)
Grafikon 10: Stope rasta i doprinosi rastu ukupnom broju zaposlenih lica u Bosni Hercegovini
Grafikon 11: Doprinosi smanjenju broja registrovanih nezaposlenih lica u Bosni Hercegovini
Grafikon 12: Anketna stopa nezaposlenosti (prosjeak perioda u %) – poređenje
Grafikon 13: Prosječna neto plata u Bosni i Hercegovini i stope rasta g/g
Grafikon 14: Prosječne neto plate prema područjima djelatnosti i nominalne stope rasta
Grafikon 15: Prosječna penzija u Bosni i Hercegovini i stope rasta g/g
Grafikon 16: Stope rasta u % i doprinosi rastu javnih prihoda u p.p.
Grafikon 17: Rast neto prihoda u % i doprinosi rastu neto prihoda od indirektnih poreza (u p.p.)
Grafikon 18: Raspoređeni prihodi sa JR UIO Bosne i Hercegovine na kraju P1 2022. godine u %
Grafikon 19: Rast prihoda poreskih uprava u % i doprinosi rastu istih (u p.p.)
Grafikon 20: Stanje javnog duga u milionima KM
Grafikon 21: Zaduženost sektora opšte vlade kroz komercijalno zaduživanje (u %)
Grafikon 22: Konsolidovani javni prihodi i rashodi, suficit/deficit u % BDP-a
Grafikon 23: Kretanje inflacije, poređenje g/g (u %)
Grafikon 24: Inflacija u Bosni i Hercegovini u 2022. godini po mjesecima
Grafikon 25: Kretanje cijena sirove nafte i indeksa hrane na svjetskom tržištu
Grafikon 26: Indeks potrošačkih cijena P1 2022/P1 2021
Grafikon 27: Stope rasta monetarnih agregata M2
Grafikon 28: Pričuvni novac (M0)- stope rasta

Grafikon 29: Prosječan saldo računa obveznih pričuvi kod CBBiH
 Grafikon 30: Ukupne bruto devizne pričuve i stope rasta
 Grafikon 31: Sektorska struktura kredita i godišnje stope rasta
 Grafikon 32: Kretanje prosječne EKS na kredite u Bosni i Hercegovini
 Grafikon 33: Sektorska struktura depozita i godišnje stope rasta
 Grafikon 34: Kretanje prosječne EKS na depozite u Bosni i Hercegovini
 Grafikon 35: Neto štednja po sektorima (u mil. KM stanje na kraju razdoblja)
 Grafikon 36: Kretanje ekonomske aktivnosti u SAD (WEI Indeks)
 Grafikon 37: Kretanje vrijednosti indeksa u svijetu
 Grafikon 38: Kretanje vrijednosti indeksa na Bečkoj berzi
 Grafikon 39: Kretanje vrijednosti indeksa na SASE i BLSE
 Grafikon 40: Promet na SASE po mjesecima u 2021. i 2022. godini (u mil. KM)
 Grafikon 41: Promet na BLSE po mjesecima u 2021. i 2022. godini (u mil. KM)
 Grafikon 42: Kapitalizacija u mlrd. KM i stopa rasta (u %) na SASE i BLSE
 Grafikon 43: Kapitalizacija u regionu u mil. EUR
 Grafikon 44: Kretanje deficita tekućeg računa i vanjskotrgovinskog deficita
 Grafikon 45: Doznake građana iz inostranstva – po godinama u P1
 Grafikon 46: Pregled kretanja vanjskotrgovinske robne razmjene u P1 2022. godine
 Grafikon 47: Struktura robnog izvoza po glavnim trgovinskim partnerima u P1 2022. godine
 Grafikon 48: Struktura robnog uvoza po glavnim trgovinskim partnerima u P1 2022. godine
 Grafikon 49: Struktra vanjskotrgovinskog robnog deficita po trgovinskim partnerima
 Grafikon 50: Ukupno SDU u svijetu u milijardama USD u 2021. i 2022. godini
 Grafikon 51: Ulaganja u Bosni i Hercegovini od 2018. do 2022. god. (u mil. KM)
 Grafikon 52: Najznačajnija ulaganja u Bosni i Hercegovini po djelatnostima
 Grafikon 53: Najznačajnija ulaganja u Bosnu i Hercegovinu po zemljama P1 2022.god.

SPISAK TABELA:

Tabela 1: Anketa o radnoj snazi u Bosni i Hercegovini (u 000)
 Tabela 2: Prosječne neto plate u periodu P1 2022. godine, poređenje (g/g)
 Tabela 3: Naplata i raspodjela prihoda od indirektnih poreza
 Tabela 4: Prihodi od direktnih poreza, doprinosa, taksi, naknada i kazni u periodu januar-juni
 Tabela 5: Stanje vanjskog javnog duga prema nosiocima u milionima KM
 Tabela 6: Stanje unutrašnjeg duga prema nosiocima u milionima KM
 Tabela 7: Financijski rezultat bankarskog sektora u Bosni i Hercegovini
 Tabela 8: Nekvalitetni krediti prema ukupnim kreditima
 Tabela 9: Promjena vrijednosti vodećih berzanskih indeksa u svijetu
 Tabela 10: Promjena vrijednosti (u % g/g) indeksa na SASE i BLSE
 Tabela 11: Ukupan promet (u KM) na SASE i BLSE
 Tabela 12: Vanjskotrgovinska robna razmjena u P1 2022. godine po HS klasifikaciji
 Tabela 13: Strana direktna ulaganja po kvartalima

LISTA SKRAĆENICA:

ARS	– Anketa o radnoj snazi	OR	– Obavezne rezerve
BATX	– Bosnian Traded Index	PB	– Platni bilans
BD	– Brčko Distrikt	PDV	– Porez na dodanu vrijednost
BDP	– Bruto domaći proizvod	PIF	– Privatizacijski investicijski fond
BDV	– Bruto dodana vrijednost	PJI	– Program javnih investicija
BHAS	– Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine	SASE	– Sarajevska berza
BIFX	– Indeks bosanskih investicijskih fondova	SASX-10	– Indeks rezultata 10 najboljih kompanija listiranih na Sarajevskoj berzi
BiH	– Bosna i Hercegovina	SB	– Svjetska banka
BLSE	– Banjalučka berza	SEE	– Jugoistočna Evropa
CBBiH	– Centralna banka Bosne i Hercegovine	SIPA	– Državna agencija za istrage i zaštitu
CEFTA	– Srednjoevropski sporazum o slobodnoj trgovini	SMTK	– Standardna međunarodna trgovinska klasifikacija
CPI	– Indeks potrošačkih cijena	SOR	– Srednjoročni okvir rashoda
DOB	– Dokument okvirnog budžeta	SRS	– Srednjoročna razvojna strategija
DSU	– Direktna strana ulaganja	SSP	– Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju
EBRD	– Evropska banka za obnovu i razvoj	SST	– Sporazum o slobodnoj trgovini
EC	– Evropska komisija	SVF	– Statistika vladinih finansija
EKS	– Efektivna kamatna stopa	UIO	– Uprava za indirektno oporezivanje BiH
ERS-10	– Indeks dizajniran za prikaz rezultata 10 kompanija iz sistema Elektroprivrede RS	USAID	– Agencija Sjedinjenih Američkih Država za međunarodni razvoj
EU	– Evropska unija	P1	– Prva polovina godine
FBiH	– Federacija Bosne i Hercegovine	P2	– Druga polovina godine
FIRS	– Indeks investicijskih fondova RS	K1	– Prvi kvartal godine
FISIM	– Usluge finansijskog posredovanja indirektno mjerene	K2	– Drugi kvartal godine
JR UIO	– Jedinstveni račun Uprave za indirektno oporezivanje	K3	– Treći kvartal godine
KM	– Konvertibilna marka (međunarodni standard ISO 4217)	K4	– Četvrti kvartal godine
MMF	– Međunarodni monetarni fond	M0	– Rezervni novac
MVTEO	– Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa	M1	– Transakcijski novac
OMA	– Odjel za makroekonomsku analizu Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje	M2	– Novac u širem smislu
		QM	– Kvazi novac
		mil. KM	– Milioni KM
		g/g	– Stopa rasta koja podrazumijeva promjenu u odnosu na isti period prethodne godine
		m/m	– stopa rasta koja podrazumijeva promjenu u odnosu na prethodni mjesec tekuće godine

EKONOMSKI POKAZATELJI U BOSNI I HERCEGOVINI godišnji pokazatelji					
	2018.	2019.	2020.	2021.	2022. (p)
Nominalni BDP (u milionima KM)	34.921	36.525	35.447	39.921	43.994*
Nominalna stopa rasta (u %)	5,5%	4,6%	-3,0%	12,6%	10,2%*
Realna stopa rasta (u %)	3,3%	2,8%	-3,2%	7,6%	2,7%*
Stanovništvo (hiljade) - prema popisu iz 2013. godine	3.496	3.491	3.475	3.475	3.476
BDP per capita (u KM)	9.989	10.463	10.201	11.488	12.656*
Broj registrovanih nezaposlenih lica - prosjek (u hiljadama)	452	411	415	394	363
Prosječna neto plata u Bosni i Hercegovini (u KM)	879	921	956	998	1.118
Inflacija (indeks potrošačkih cijena)	1,4%	0,6%	-1,0%	2,0%	13,1%
Konsolidirani budžet Bosne i Hercegovine (u % BDP-a)					
Tekući prihodi	41,2%	41,1%	40,7%	40,2%	-
Tekući rashodi	36,5%	36,5%	40,8%	37,1%	-
Štednja (Bruto operativni bilans)	4,7%	4,6%	-0,1%	3,2%	-
Javne investicije (Transakcije u nefinansijskim sredstvima)	2,6%	2,8%	5,0%	3,4%	-
Suficit/Deficit (Neto pozajmljivanje(+)/zaduživanje(-))	2,1%	1,9%	-5,1%	-0,3%	-
Vanjski javni dug	23,5%	22,3%	24,5%	24,3%	-
Novac i krediti (u % BDP-a)					
Novac u širem smislu (M2)	69,3%	72,1%	79,7%	85,6%	85,6%
Kreditiranje privatnog sektora ⁽¹⁾	51,6%	52,5%	52,6%	52,7%	152,7%
Platni bilans					
Saldo tekućeg računa u milionima KM	-1.094	-927	-1.125	-923	-2.347
U % BDP-a	-3,1%	-2,5%	-3,2%	-2,3%	-5,3%
Trgovinski bilans	-4.909	-5.166	-4.774	-4.599	-6.387
Izvoz roba i usluga (u milionima KM)	14.250	14.328	11.870	16.485	19.847
(stopa rasta u %)	11,1%	0,5%	-17,2%	38,9%	20,4%
Uvoz roba i usluga (u milionima KM)	19.159	19.494	16.645	21.084	26.234
(stopa rasta u %)	7,0%	1,7%	-14,6%	26,7%	24,4%
Bilans roba i usluga (u % BDP-a)	-14,1%	-14,1%	-13,5%	-11,5%	-14,5%
Bruto devizne rezerve					
U milionima KM	11.623,2	12.597,1	13.868,0	16.348,1	16.348,1
U mjesecima uvoza roba i usluga	7,3	7,8	10,0	9,3	9,3
Servisiranje vanjskog javnog duga					
U milionima KM	976,4	821,6	771,3	805,3	-
U % izvoza roba i usluga	6,9%	5,7%	6,5%	4,9%	-

- Izvor Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine (BHAS): BDP, stanovništvo, zaposlenost, plate i cijene

- Izvor Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine: vanjski javni dug i njegovo servisiranje

- Izvor Centralna banka Bosne i Hercegovine: konsolidovani budžet opšte vlade; platni bilans; novac i krediti; devizne rezerve

(1) Pod kreditima privatnog sektora obuhvaćeni su krediti svih sektoria osim sektora vlade i javnih kompanija.

* Procjena/pretpostavka DEP-a

(p) Projekcija DEP-a

GLAVNI EKONOMSKI POKAZATELJI U BOSNI I HERCEGOVINI u periodu januar - juni					
	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Realni sektor					
Industrijska proizvodnja - rast fizičkog obima ⁽¹⁾	3,3%	-4,5%	-9,1%	13,2%	4,6%
Prerađivačka industrija - rast fizičkog obima ⁽¹⁾	-0,1%	-1,8%	-13,0%	14,8%	7,9%
Broj registrovanih nezaposlenih lica - prosjek (u hiljadama)	462	419	412	404	368
Prosječna neto plata (u KM)	867	911	945	980	1.085
Inflacija (indeks potrošačkih cijena)	1,1%	0,8%	-0,6%	0,1%	11,5%
Javne finansije					
Rast neto prihoda od indirektnih poreza (g/g)	9,8%	4,6%	-8,3%	11,7%	18,1%
Vanjski javni dug - promjena stanja duga (%)	3,1%	-1,5%	5,7%	7,5%	4,6%
Novac i krediti (stopa rasta g/g)					
Novac u širem smislu (M2)	10,2%	8,1%	6,9%	11,1%	6,4%
Kreditiranje privatnog sektora ⁽²⁾	7,1%	6,2%	-0,2%	2,1%	5,1%
Platni bilans					
Saldo tekućeg računa (u milionima KM)	-564	-567	-476	-508	-1.004
Porast deficita tekućeg računa (u %)	-33,6	0,4	-16,0	6,8	97,7
Bilans roba i usluga					
Izvoz roba i usluga (u milionima KM)	6.732	6.977	5.634	7.166	10.132
(stopa rasta u %)	14,3	3,6	-19,3	27,2	41,4
Uvoz roba i usluga (u milionima KM)	9.164	9.587	7.877	9.353	13.148
(stopa rasta u %)	8,9	4,6	-17,8	18,7	40,6
Bruto devizne rezerve					
U milionima KM	17,3%	8,3%	8,3%	8,9%	12,1%
U mjesecima uvoza roba i usluga	7,1	7,4	8,8	9,4	7,7

(1) Pokazatelji rasta industrijske proizvodnje za period 2018-2022. godine su zvanični podaci BHAS-a koje DEP koristi u izradi svojih analiza na temelju potpisanog protokola o međusobnoj razmjeni podataka.

(2) Pod kreditima privatnog sektora obuhvaćeni su krediti svih sektori osim sektora vlade i javnih kompanija.

* Izvor: Procjena DEP-a.

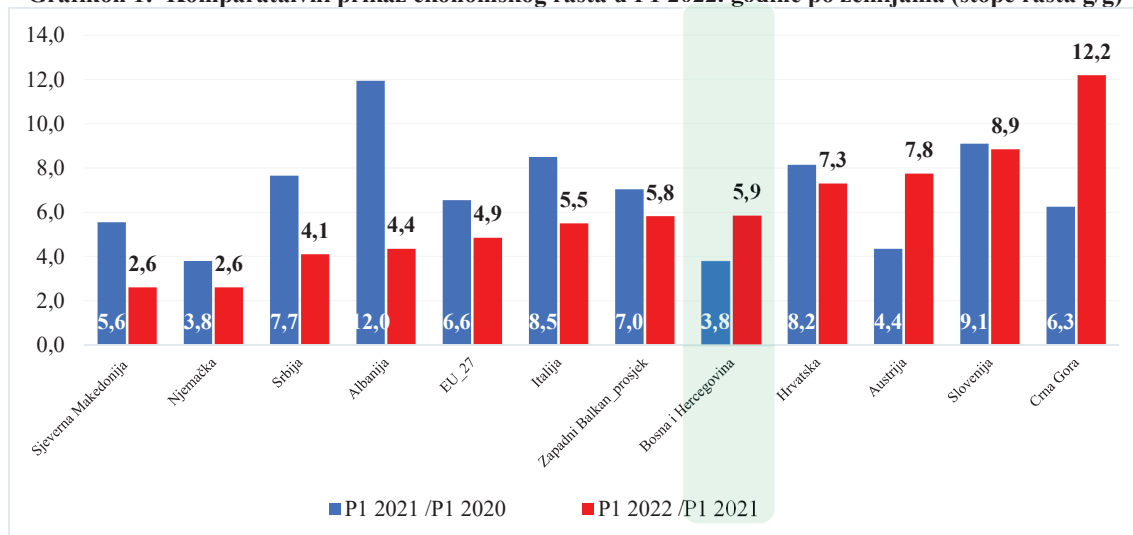
I REALNI SEKTOR

Ekonomski rast u Bosni i Hercegovini u prvom kvartalu (u tekstu dalje P1) 2022. godine

- *Nastavak trenda ekonomskog rasta iz prethodne godine*
- *Povećani inflatorni pritisci, dvocifren rast cijena*
- *Rast privatne potrošnje i vanjskotrgovinske razmjene*
- *Oporavak investicija*

Trenutno raspoloživi preliminarni statistički podaci ukazuju na to da je trend rasta ekonomske aktivnosti iz prošle godine nastavljen i u prvoj polovini 2022. godine. Tako je Bosna i Hercegovina prema podacima BHAS-a za P1 2022. godine ostvarila realni ekonomski rast od skoro 6% u odnosu na isti period prethodne godine.¹Ova relativno visoka stopa ekonomskog rasta predstavlja nastavak trenda rasta ekonomske aktivnosti iz prethodne godine (P1 2021/ P1 2020 3,8%) i posljedica je jačanja kako domaće, tako i izvozne tražnje. Naime, prema podacima Eurostat-a za P1 2022. godine unatoč velikim izazovima kao što su ukrajinska kriza i pojačani inflatorni pritisci u zemljama EU je nastavljen trend rasta ekonomske aktivnosti što je rezultiralo ekonomskim rastom od oko 5%.² Komparativni prikaz kretanja ekonomskog rasta po zemljama u P1 2022. godine prikazan je na grafikonu ispod.

Grafikon 1: Komparativni prikaz ekonomskog rasta u P1 2022. godine po zemljama (stope rasta g/g)

Izvor: BHAS

Visok nivo ekonomske aktivnosti u zemljama EU nesumnjivo je imao pozitivne implikacije na ekonomska kretanja kako u regionu tako i u Bosni i Hercegovini u prvoj polovini 2022. godine. Tako je Bosna i Hercegovina u P1 2022. godine ostvarila stopu ekonomskog rasta od skoro 6% što je u rangi regionalnog prosjeka zemalja zapadnog Balkana.³Ako se pažljivije posmatra struktura ostvarenog rasta BDP-a u P1 2022. godine može se zaključiti da je finalna potrošnja

¹ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje, „Bruto domaći proizvod, rashodni pristup tromjesečni podaci za K2 2022. godine“, 06.10.2022. godine.

² Eurostat, Euroindicators, „Preliminary flash estimate for the second quarter of 2022“, 52/2022 - 29 July 2022

³ EU Candidate Countries & Potential Candidates Quarterly, (CCEQ), 2nd Quarter 2022.

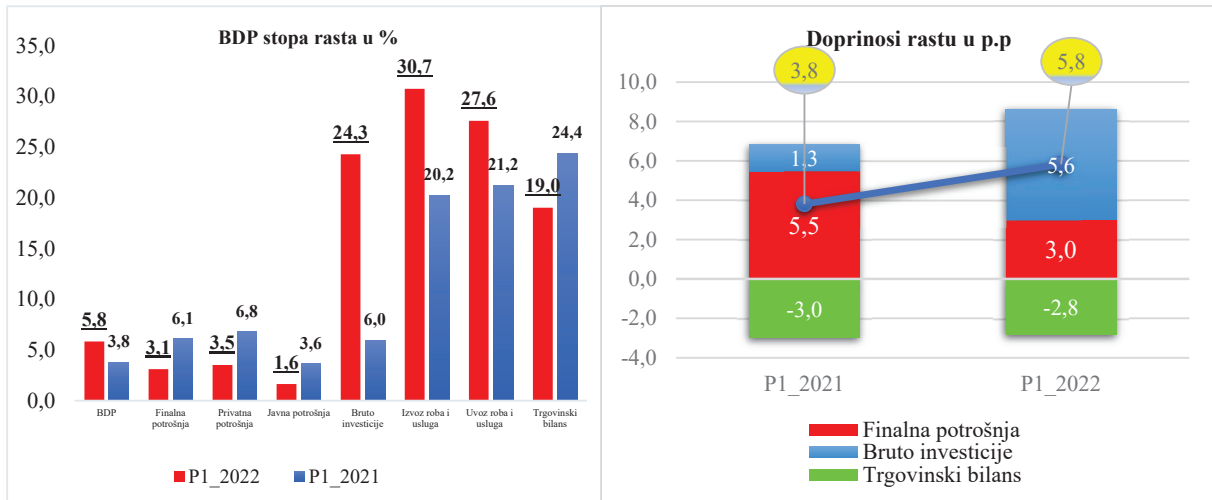
predstavljala ključno uporište ekonomskog rasta. Naime, u prvom polugodištu 2022. godine došlo je do povećanja finalne potrošnje od 3,1% (privatna potrošnja 3,5%, javna potrošnja 1,6%), tako da je ukupan doprinos ekonomskom rastu iznosio oko 3 p.p, što predstavlja polovinu ostvarenog ekonomskog rasta od 6%. Povećanje broja zaposlenih od preko 2%, rast novčanih priliva iz inostranstva od 8,2% (doznake građana 14,4%), uz kreditni rast sektora stanovništva od oko 5% uprkos jačanju inflatornih pritisaka omogućili su rast privatne potrošnje u Bosni i Hercegovini. Ako se ima u vidu da privatna potrošnja čini 75% BDP-a, može se zaključiti da je rast privatne potrošnje od preko 3% bio najzaslužniji za ostvareni ekonomski rast u prvoj polovini 2022. godine. Određeni kratkoročni statistički pokazatelji kao što su porast prometa u maloprodaji od oko 15%, rast robnog uvoza od skoro 40%, kao i povećanje prihoda od PDV-a od oko 18% na implicitan način potvrđuju rast privatne potrošnje u Bosni i Hercegovini. S druge strane, obzirom na povećanje javnih rashoda usljed preduzetih mjera u borbi protiv inflacije i činjenice da je izborna godina javna potrošnja je očekivano porasla za 1,6% u odnosu na isti period prethodne godine uz doprinos ekonomskom rastu od 0,3 p.p. Međutim, ono što je obilježilo ekonomska kretanja u prvoj polovini 2022. godine kako u Bosni i Hercegovini tako i u svijetu su svakako pojačani inflatorni pritisci i dvocifren rast indeksa potrošačkih cijena. Naime, post-pandemijski ekonomski oporavak, pokidani lanci snadbijevanja i u konačnici kriza u Ukrajini doveli su naglog skoka svjetskih cijena prije svega energenata i hrane, što se odrazilo na cijene ostalih roba i usluga u svijetu. Tako je rast svjetskih cijena u P1 2022. godine prema podacima IMF-a iznosio skoro 50%, pri čemu su najznačajnija povećanja ostvarena u okviru kategorija energenti 97% (sirova nafta 66,5%, prirodni gas 213%) i hrane 20,5%. Ova globalna cjenovna kretanja rezultirala su naglim povećanjem cijena roba i usluga u Bosni i Hercegovini i prvoj polovini 2022. godine.⁴Tako je u Bosni i Hercegovini u P1 2022. godine registriran rast indeksa potrošačkih cijena CPI od 11,5% u odnosu na isti period prethodne godine. U slučaju nastavka trenda rasta kako svjetskih tako i potrošačkih cijena što je vrlo izvjesno, to bi se moglo vrlo negativno odraziti i na ekonomski rast. U skladu s tim, relevantne međunarodne institucije koje se bave projekcijama ekonomskog rasta značajno su revidirale projekcije ekonomskog rasta za 2022. godinu.

Pored povećanja potrošnje, prema podacima statistike nacionalnih računa BHAS-a za P1 2022 godine u Bosni i Hercegovini je registriran relativno snažan rast bruto investicija od skoro 25% u odnosu na isti period prethodne godine, dok je doprinos istih u ekonomskom rastu iznosio preko 5 p.p. Međutim, prilikom interpretacije ovog relativno snažnog rasta investicija u prvoj polovini 2022. godine potrebno je imati u vidu da se u okviru kategorije nalaze i zalihe koje su vrlo vjerovatno imale utjecaj na rast investicija u ovom periodu. S druge strane, iako podaci iz nacionalnih računa ukazuju na dvocifren rast investicija određeni kratkoročni pokazatelji kao što je stagnacija građevinskih radova sa registriranom stopom rasta od -0,2%, kao i usporeni rast kredita nefinansijskim preduzećima od oko 3% to ne potvrđuju. Istovremeno jačanje kako izvozne tako i domaće tražnje uz značajan rast svjetski cijena rezultirao je snažnim rastom ukupne vanjskotrgovinske razmjene u Bosni i Hercegovini. Naime, prema podacima BHAS-a za P1 2022. godine ukupna vanjskotrgovinska razmjena (robe +usluge) uvećana je za oko 30%, što je posljedica istovremenog rasta izvoza i uvoza. Međutim, prilično ujednačene

⁴ <https://data.imf.org/?sk=471DDDF8-D8A7-499A-81BA-5B332C01F8B9&slId=1547558078595>

stope rasta uvoza 27,3% i izvoza 30,3%⁵ rezultirali su povećanjem vanjskotrgovinskog deficita od skoro 20% u odnosu na isti period prethodne godine, tako da je doprinos vanjskog sektora u ekonomskom rastu bio negativan i iznosio je 2,8 p.p. Detaljniji pregled strukture ekonomskog rasta u Bosni i Hercegovini u P1 2022. godine po komponentama rasta prikazan je na grafikonu ispod.

Grafikon 2: Struktura ekonomskog rasta u Bosni i Hercegovini u P1 2022. godine (stope rasta u % i doprinosi rastu u p.p)

Izvor: BHAS

Industrijska proizvodnja u Bosni i Hercegovini u P1 2022. godine

- Trend rast industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini nastavljen i u P1 2022. god
- Povećanje proizvodnje u okviru prerađivačke industrije
- Pad proizvodnje u sektoru za proizvodnju električne energije i rudarstva

Tokom prethodne godine došlo je do osjetnijeg ekonomskog oporavka kako u eksternom okruženju tako i u Bosni i Hercegovini. Jačanje ekonomskog rasta u glavnim trgovinskim partnerima pozitivno se odrazilo na izvoznu tražnju a samim tim i na proizvodne procese u zemlji. Tako je Bosna i Hercegovina podacima BHAS-a za 2021. godinu zabilježila povećanje fizičkog obima industrijske proizvodnje od preko 10% u odnosu na prethodnu godinu.⁶ Trenutno raspoloživi statistički podaci (međunarodni i domaći) ukazuju na to da je trend rasta privredne aktivnosti nastavljen i P1 2022. godine. Naime, prema podacima Eurostata za P1 2022. godine u zemljama EU zabilježen je ekonomski rast od preko 5%, dok je rast fizičkog obima industrijske proizvodnje iznosio oko 3% u odnosu na prethodnu godinu.⁷ Čini se da je sličan trend rasta industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini nastavljen i u prvoj polovini 2022. godini. Naime, prema trenutno raspoloživim preliminarnim podacima BHAS-a za P1 2022. godine u Bosni i Hercegovini je registriran rast fizičkog obima industrijske proizvodnje od 4,6% u odnosu na isti period prethodne godine. Ovo povećanje proizvodnje ostvareno je isključivo zahvaljujući povećanju proizvodnje u okviru prerađivačke industrije u Bosni i Hercegovini od skoro 8%. S druge strane, u okvirima sektora rudarstvo i i proizvodnja

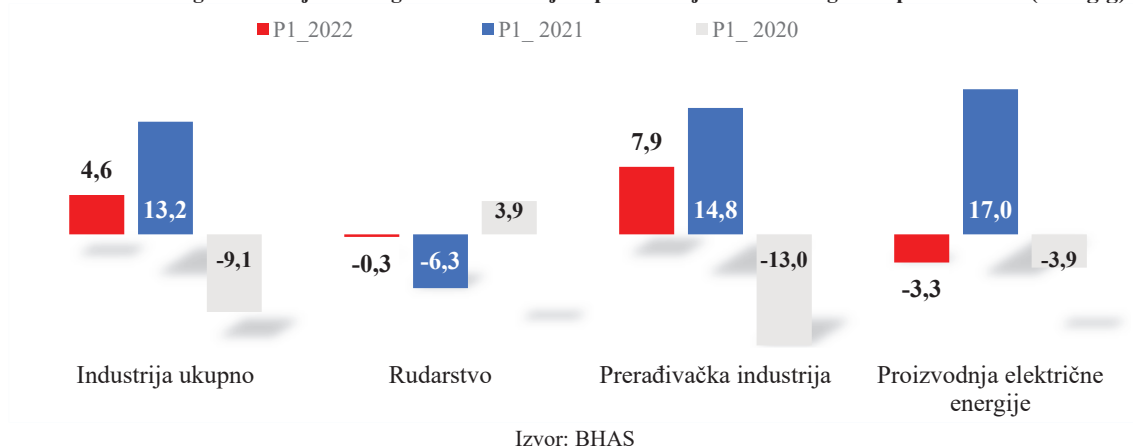
⁵ Prikazane stope rasta izvoza i uvoza predstavljaju ukupne kategorije (robe + usluge) i realna povećanja po ovim kategorijama, a podaci su preuzeti iz saopštenja statistike nacionalnih računa za BHAS-a K2 2022. godine.

⁶ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje, „Indeks obima industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini za decembar 2021. godine-prethodni podaci“, 26.01.2022. godine.

⁷ Eurostat, Euroindicators, „Industrial Production“, 43/2022, 20 April 2022.

električne energije zabilježen pad proizvodnje od 0,3% odnosno 3,3% respektivno.⁸ Pregled kretanja fizičkog obima industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini po sektorima u P1 2022. godine prikazan je na grafikonu ispod.

Grafikon 3: Pregled kretanja fizičkog obima industrijske proizvodnje u P1 2022. godine po sektorima (rast g/g)

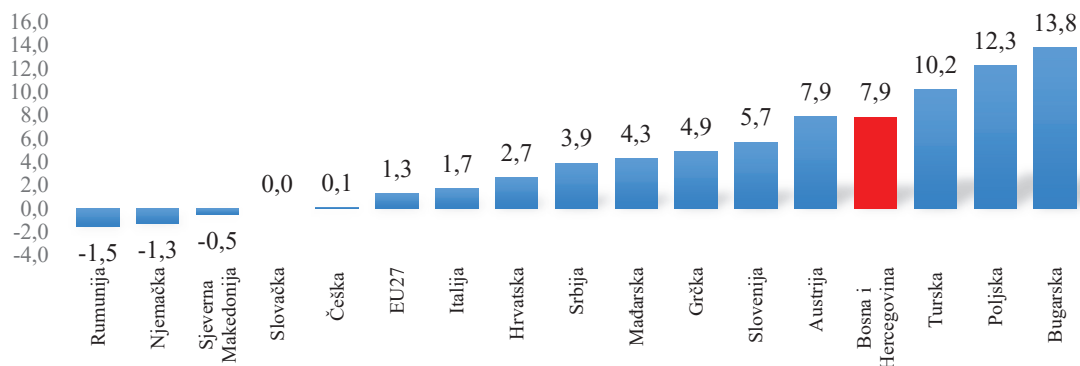

Prerađivačka industrija

Imajući u vidu strukturu proizvodnje u okviru prerađivačke industrije u Bosni i Hercegovini koja ima visok stepen izvozne orijentacije može se konstatovati da kretanja u okviru iste skoro u potpunosti zavise od privrednih kretanja u vanjskom okruženju prije svega zemalja EU27. Trenutno raspoloživi podaci BHAS-a ukazuju na to da je trend rasta fizičkog obima industrijske proizvodnje nastavljen i tokom P1 2022. godine. Naime, prema podacima BHAS-a za P1 2022. godine Bosna i Hercegovina je zabilježila povećanja proizvodnje u okviru prerađivačke industrije od oko 8% u odnosu na isti period prethodne godine. Tako se može konstatovati da je prerađivačka industrija ostvarila najznačajniji doprinos u okviru povećanja ukupnog obima industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini. Posmatrano po zemljama, evidentno je da je u okviru pojedinih evropskih zemalja već došlo do usporavanja trenda rasta. Naime, negativni efekti ukrajinske krize, rast proizvodnih i potrošačkih cijena, kao i destabilizacija lanaca snadbijevanja već su primjetni u okviru industrija pojedinih evropskih zemalja. Stope rasta proizvodnje ključnih industrijskih zemalja (Njemačka, Italija, Češka, Slovačka) dosta su niže kako u odnosu na prethodnu godinu, tako i u odnosu na ostale evropske zemlje. S toga, je ovaj rast proizvodnje u okviru bh. prerađivačke industrije od skoro 8% veoma važan obzirom na centralnu ulogu iste u strukturi bosanskohercegovačke ekonomije. Osim toga, iako je ukupni obim proizvodnje u okviru prerađivačke industrije neuporedivo manji u poređenju sa vodećim evropskim zemljama, u pogledu kratkoročnih kretanja stopa rasta u navedenom periodu Bosna i Hercegovina prati trend. Međutim, potrebno je u imati u vidu da se većina proizvoda prerađivačke industrije plasira na tržišta navedenih zemalja EU u narednom periodu je moguće očekivati usporavanje trenda rast proizvodnje i u Bosni i Hercegovini. Komparativni prikaz kretanja proizvodnje u okviru prerađivačke industrije po zemljama u P1 2022. godini prikazan je na grafikonu ispod.

⁸Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje, „Indeks obima industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini za juni 2022. godine-prethodni podaci“, 26.07.2022. godine.

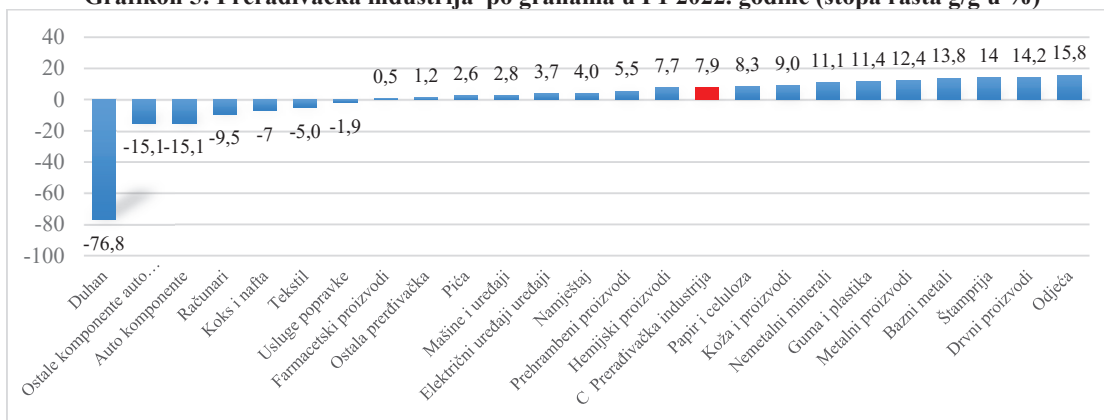
Grafikon 4: Prerađivačka industrija po zemljama za P1 2022. godini (stope rasta g/g)

Izvor: EUROSTAT i BHAS

Ako se kretanje prerađivačke industrije u Bosni i Hercegovini posmatra detaljnije po proizvodima vidljivo je da su najznačajnija povećanja proizvodnje registrirana u okviru izvozno orijentiranih grana prerađivačke industrije. Tako su u P1 2022. godine najznačajnija povećanja proizvodnje ostvarena u okviru kategorija odjeća 15,8%, drvoprerađevina 14,2%, baznih i proizvoda od metala preko 10%, hemijskih proizvoda od oko 8%, dok je proizvodnja namještaja povećana za 4% u odnosu na isti period prethodne godine. Detaljan grafički prikaz kretanja proizvodnje u okviru prerađivačke industrije po proizvodima u Bosni i Hercegovini u P1 2022. godine prikazan je na grafikonu ispod.

Grafikon 5: Prerađivačka industrija po granama u P1 2022. godine (stopa rasta g/g u %)

Izvor: BHAS

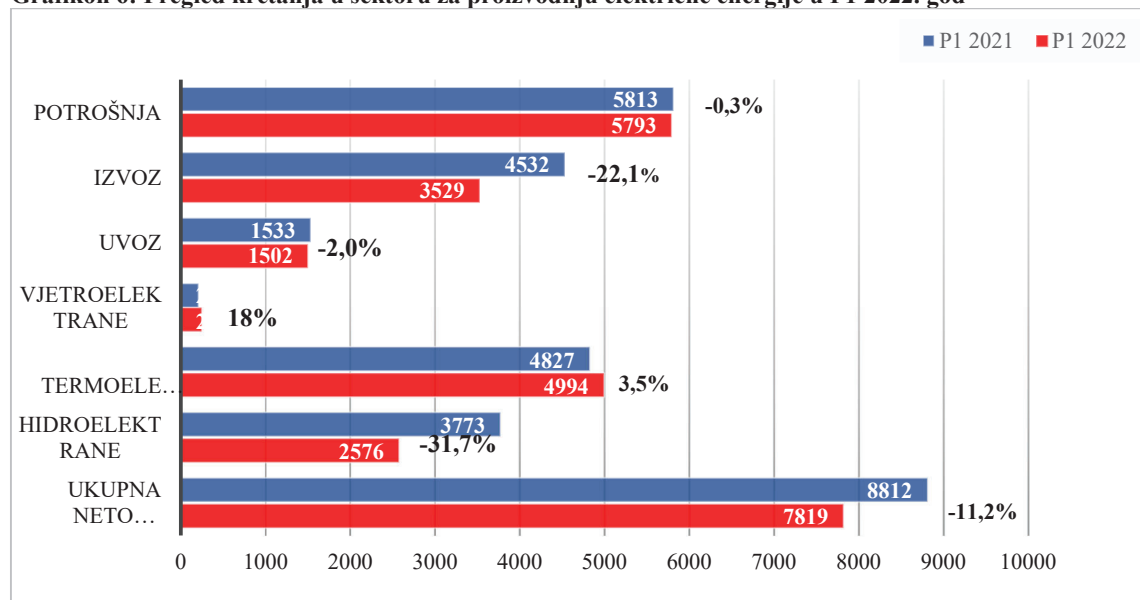
Energetski sektor

Za razliku od prerađivačke industrije, kretanja u okviru energetskog sektora koji uključuje proizvodnju električne energije i rudnike u većoj mjeri su determinisana kretanjima internih dinamika. Tokom prethodnih godina sektor za proizvodnju električne energije predstavljao važan oslonac stabilnosti ukupne industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini, što je nije bio slučaj u P1 2022. godine. Naime, prema trenutno raspoloživim podacima BHAS-a za P1 2022. godine ukupna neto proizvodnja električne energije u Bosni i Hercegovini iznosila je 7819 GWh⁹ što predstavlja smanjenje proizvodnje od oko 11,2% u odnosu na prethodnu godinu.

⁹ Saopštenje, „Statistika Energije- kratkoročni pokazatelji energetske statistike za decembar“ 25.07. 2022. godine

Ovo smanjenje proizvodnje električne energije u Bosni i Hercegovini posljedica je pada proizvodnje u okviru hidroelektrana od 31,7 % u odnosu na isti period prethodne godine. S druge strane, u istom vremenskom periodu u okviru termoelektrana zabilježeno je povećanje proizvodnje od 3,5%.¹⁰ Tokom P1 2022. godine ukupna potrošnja električne energije u Bosni i Hercegovini je stagnirala sa registriranim stopom od -0,3% u odnosu na isti period prethodne godine. Ovaj pad proizvodnje električne energije rezultirao je i smanjenjem izvoza električne energije iz Bosne i Hercegovine u P1 2022. godine od oko 22% posmatrano u fizičkim jedinicama u GWh. Međutim vrijednosno posmatrano (u KM), vrijednost izvoza električne energije iz Bosne i Hercegovine u P1 2022. godine je iznosila 701 miliona KM što predstavlja povećanje od preko 80% u odnosu na P1 2021. godine kada je izvezeno 383 miliona KM. Ovakva kretanja na tržištu električne energije su posljedica eskalacije energetske krize usljed dešavanja u Ukrajini. Prema podacima sa europske energetske berze (EEX -European Energy Exchange) u Leipzigu cijena električne energije u P1 2022. godine uvećana je za 238% u odnosu na isti period prethodne godine.¹¹ S druge strane, prema trenutno raspoloživim podacima BHAS-a za P1 2022. godinu u okviru sektora rudarstvo u Bosni i Hercegovini zabilježena je stagnacija u proizvodnji sa registriranim stopom od -0,3% u odnosu na prethodnu godinu. Pregled kretanja u okviru sektora za proizvodnju električne energije u Bosni i Hercegovini u P1 2022. godine prikazan je na grafikonu ispod.

Grafikon 6: Pregled kretanja u sektoru za proizvodnju električne energije u P1 2022. god

Izvor: BHAS

¹⁰ U P1 2022. godini hidroelektrane u ukupnoj proizvodnji električne energije su učestvovala sa 32,9%, termoelektrane 63,9%, dok je učešće vjetroelektrana iznosilo 3,2%.

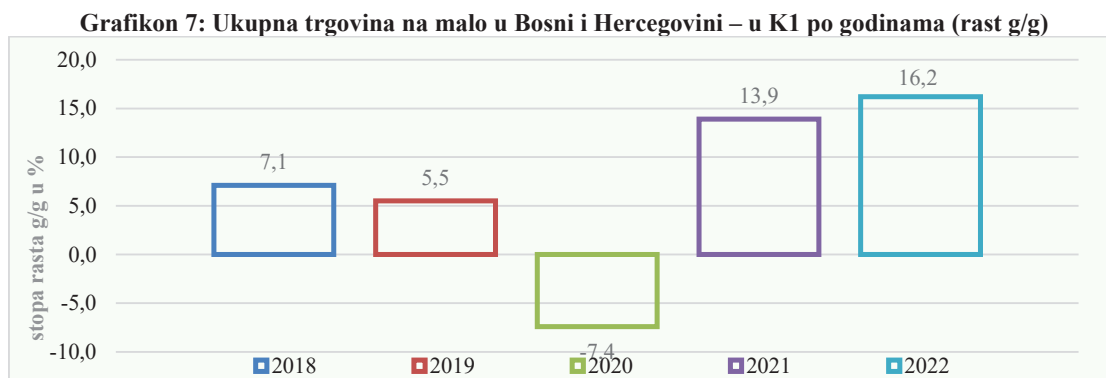
¹¹ <https://www.eex.com/en/market-data/power/kwk-index>

Maloprodaja

- Nastavljen rast maloprodaje*

Prema zvaničnim podacima BHAS-a¹², u P1 2022. godine, zabilježen je realni rast prometa u maloprodaji od 16,2% g/g (ukupan promet u navedenom periodu iznosio je 6,8 milijardi KM, veći je za 947 miliona KM u odnosu na isti period prethodne godine).

Trgovina motornim gorivima u specijaliziranim prodavnicama (dalje u tekstu s.p.), u P1 2022. godine, realno je porasla za 22,7% kao i trgovina na malo osim trgovine motornim gorivima u s.p. koja je ostvarila rast od 14,6%. Povećan promet u navedenom razdoblju (usljed rasta nabavnih i transportnih cijena) sigurno je uticao i na porast nivoa cijena u maloprodaji. Rastu prometa u maloprodaji svjedoči i podatak da je registrovani promet, u periodu januar-juni 2022. godine, kroz fiskalne uređaje u Bosni i Hercegovini, porastao za 22,7% (g/g).

Izvor: BHAS

Promet u trgovini na malo hranom, pićem i duhanskim proizvodima u nespecijaliziranim prodavnicama (dalje u tekstu n.p.) ostvario je rast od 7,1% dok je kod prometa u trgovinama na malo hranom, pićem i duhanskim proizvodima u s.p. došlo do smanjenja za 9,7%.

U strukturi trgovine na malo neprehrambenim proizvodima (u ovoj kategoriji je zabilježeno povećanje prometa za 550 miliona KM) se primjećuje da je najveći rast ostvaren kod trgovine na malo ostalom robom u s.p. gdje je promet porastao za 465 miliona KM. Pored spomenute kategorije, u P1 2022. godine, do rasta je došlo i kod trgovine na malo informacijsko komunikacijskom opremom gdje je ostvaren rast od 8,5% g/g (promet 47,6 miliona KM, porast za 3,7 miliona KM) dok je trgovina na malo proizvodima za kulturu i rekreaciju viša je za 18,6% g/g (odnosno za 15,3 miliona KM). Kod trgovine na malo ostalom opremom za domaćinstvo je registrovan porast prometa od 6,7% g/g (promet 564 miliona KM, porast za 35,6 miliona KM). Nasuprot navednim kategorijama, u okviru trgovine na malo neprehrambenim proizvodima, kod trgovine na malo izvan prodavnica, štandova i tržnica je zabilježen manji promet za 3,3% g/g (promet je bio manji za 2,3 miliona KM u odnosu na isti period prethodne godine).

U sklopu trgovine ostalom robom u s.p., u P1 2022. godine, najvišu stopu rasta prometa je zabilježila kategorija trgovine na malo tekstilom, odjećom, obućom i proizvodima od kože gdje je ostvareni rast iznosio 46,4% (promet je porastao za 395 miliona KM). I u prometu u apotekama, trgovini na malo medicinskim i kozmetičkim preparatima je promet uvećan za

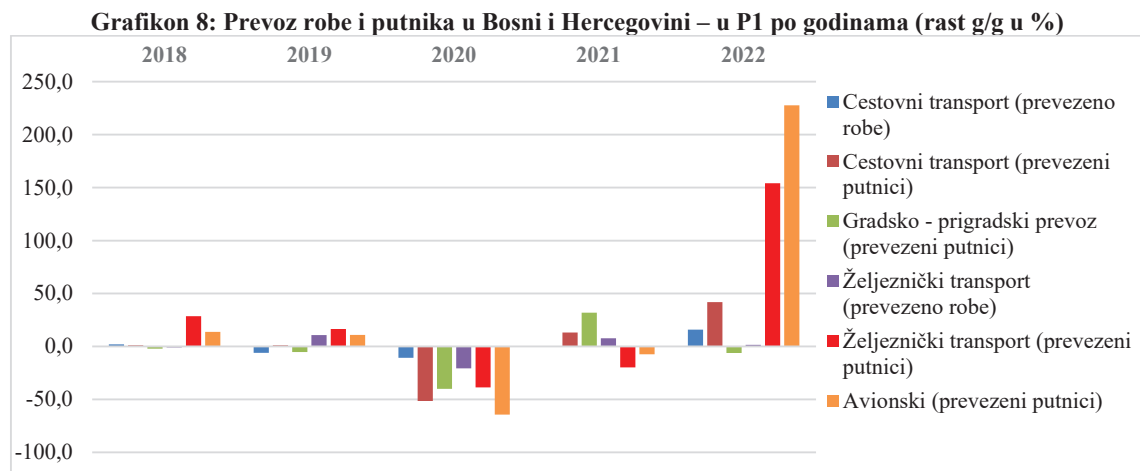
¹² Izvor podataka: BHAS, Indeksi prometa trgovine na malo u Bosni i Hercegovini, august 2022. godine

10,4% g/g (porast prometa za 52,3 miliona KM), dok je trgovina na malo namještajem, opremom za rasvjetu i električnim aparatima za domaćinstvo zabilježila porast prometa od 7,2% g/g (promet je veći za 11,7 miliona KM). Do porasta je došlo i kod trgovine na malo sportskom opremom, igrama i igračkama gdje je rast u P1 2022. godine iznosio 21,2% g/g (porast prometa za 13,3 miliona KM). I u trgovini na malo knjigama, novinama, muzičkim i videozapisima je također ostvaren rast pa je tako u ovoj kategoriji zabilježeno povećanje prometa za 2 miliona KM - odnosno 10,3% (g/g).

Transport

- *Snažan rast broja prevezenih putnika u željezničkom i avio saobraćaju*

Podaci za cestovni transport¹³, u P1 2022. godine, ukazuju na porast transporta roba gdje je zabilježeno povećanje od 16% u odnosu na P1 2021. godine. Broj prevezenih putnika u cestovnom prevozu bilježi rast od 42%, dok je istovremeno prevoz putnika u gradsko-prigradskom prevozu zabilježio smanjenje od 6,3%. Kod promet roba i putnika u željezničkom saobraćaju zabilježeno je povećanje opsega prevezene robe (rast je u posmatranom periodu iznosio 1,6% g/g) dok je broj prevezenih putnika značajnije porastao (rast 154% g/g)¹⁴. Kod avio saobraćaja je u P1 2022. godine također došlo znatnog povećanja broja prevezenih putnika, je rast od 228% (broj prevezenih putnika u P1 2022. godine iznosio je 870 141 dok je prethodne godine u istom periodu iznosio 265 555)¹⁵.

Izvor: BHAS

U okviru djelatnosti prometa transporta i skladištenja, u posmatranom kvartalu, je zabilježen nominalan rast od 27,3% (g/g). Najveći porast je ostvaren kod skladištenja i pomoćnih djelatnosti u prevozu gdje je stopa rasta iznosila 38,5%. U oblasti kopnenog prevoza i cjevovodnog transporta, u P1 2022. godine, ostvaren je rast prometa od 29% dok je istovremeno u oblasti poštanskih i kurirskih djelatnosti rast iznosio 7,2%.

¹³ Izvor podataka: BHAS, Saopštenje - Cestovni saobraćaj II kvartal, septembar 2022. godine

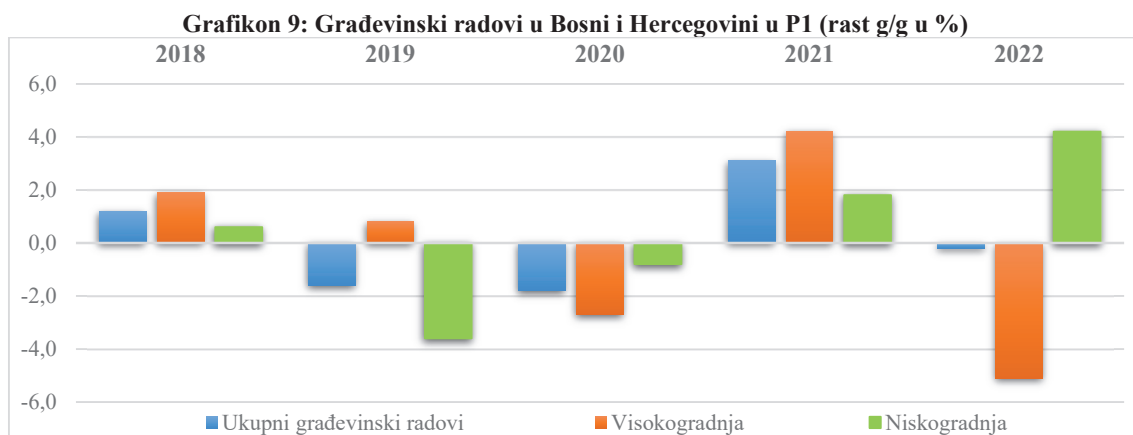
¹⁴ Izvor podataka: BHAS, Saopštenje - Željeznički saobraćaj II kvartal, septembar 2022. godine

¹⁵ Izvor podataka: BHAS, Saopštenje - Vazdušni saobraćaj II kvartal, septembar 2022. godine

Građevinarstvo

- *Stagnacija građevinskih radova u P1*

Prema zvaničnim podacima BHAS-a za P1 2022. godine u sektoru građevinarstva u Bosni i Hercegovini došlo je do smanjenja ukupnih građevinskih radova za 0,2% g/g (posmatrano po kvartalima ukupni građevinski radovi su u K1 2022. godine porasli za 1,3% dok je u K2 došlo do smanjenja navedenih radova za 1,7%). Usljed jakog uticaja rasta cijena građevinskog materijala i transportnih troškova te poremaćaja u globalnim lancima snadbijevanja, u P1 2022. godine, došlo je do pojave negativnih dešavanja u sektoru visokogradnje, što je imalo uticaj na pojavu negativne stope rasta od 5,1%. Nasuprot tome, u sektoru niskogradnje zabilježen je porast radova za 4,2%.

Izvor: BHAS

Broj izdatih odobrenja za građevinske radove u P1 2022. godine¹⁶ je porastao za 2% u odnosu isti period prethodne godine. Najveći porast izdatih dozvola za građenje u P1 2022. godine je u oblasti visokogradnje gdje je stope rasta iznosila 5,5% g/g (rast dozvola za građenje stambenih zgrada za 10,6%, smanjenje dozvola za građenje nestambenih zgrada za 4,9%). Odobrenja za građenje objekata, u sektoru niskogradnje, su u posmatranom kvartalu zabilježila negativnu stopu rasta od 9,9% g/g.

Tržište rada

- *Broj zaposlenih lica u Bosni i Hercegovini uvećan. Najznačajni rast broja zaposlenih lica bio je u području djelatnosti prerađivačke industrije i trgovine.*
- *Samanjena stopa nezaposlenosti.*
- *Nominalni rast prosječne neto plate i penzije uz negativan realni rast zbog inflacije.*

Zaposlenost

U Bosni i Hercegovini nastavljen je rast broja zaposlenih lica. U prvom polugodištu 2022. godine prosječan broj zaposlenih lica je iznosio oko 835¹⁷ hiljada i veći je za 2,2% u odnosu na isti period 2021. godine. Na rast broja zaposlenih lica u Bosni i Hercegovini je uticao rast

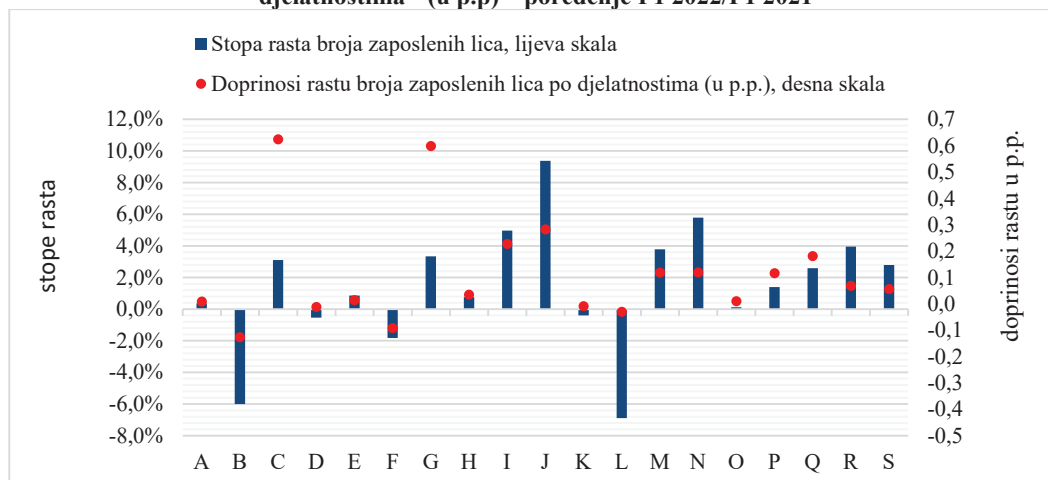
¹⁶ Izvor podataka: BHAS, Izdata odobrenja za građenje u Bosni i Hercegovini, juni 2022. godine

¹⁷ Privremeni podatak za P1 2022. godine. Podaci za prvi kvartal 2022. godine su konačni, a za K2 2022. godine su privremeni. Pored toga, broj zaposlenih u Republici Srpskoj se objavljuje samo za mjesec mart i septembar. Prema tome, broj zaposlenih lica u Bosni i Hercegovini trenutno ne predstavlja zbir entitetskih podataka kao što se i stopa rasta ne nalazi u intervalu između entitetskih stopa rasta. Izvor: BHAS.

broja zaposlenih u oba entiteta. U Federaciji Bosne i Hercegovine broj zaposlenih je uvećan za 2,5% g/g u posmatranom polugodištu i iznosio je oko 533,9 hiljada. U Republici Srpskoj broj zaposlenih lica u martu 2022. godine takođe je uvećan u odnosu na isti mjesec prethodne godine za 3,2% i iznosio je oko 284,3 hiljada.¹⁸

Posmatrajući broj zaposlenih prema područjima djelatnosti najznačajniji rast u prvom polugodištu 2022. godine bilo je u području djelatnosti industrije i trgovine. U periodu P1 2022/P1 2021 uz rast obima proizvodnje u djelatnosti prerađivačke industrije došlo je do povećanja broja zaposlenih lica u ovoj djelatnosti za 3,1% g/g uz doprinos rastu ukupnog broja zaposlenih oko 0,6 p.p. U području djelatnosti trgovine¹⁹ na veliko i malo, popravka motornih vozila i motocikala broj zaposlenih lica u posmatranom periodu je uvećan za 3,3% g/g (doprinos rastu ukupnog broja zaposlenih od 0,6 p.p.). Pored pomenutih oblasti primjetan rast broja zaposlenih bio je u nekoliko djelatnosti, ali je njihov doprinos rastu ukupnog broja zaposlenih bio manji. Tako je broj zaposlenih lica značajno uvećan u području djelatnosti informacija i komunikacija (9,4% g/g) uz doprinos rastu ukupnog broja zaposlenih od 0,3 p.p. kao i u području djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (5% g/g, doprinos rastu ukupnog broja zaposlenih od 0,2 p.p.).²⁰

Grafikon 10: Stope rasta i doprinosi rastu ukupnom broju zaposlenih lica u Bosni Hercegovini po djelatnostima²¹ (u p.p.) – poređenje P1 2022/P1 2021

Izvor: BHAS, DEP kalkulacije

¹⁸ Broj zaposlenih u Republici Srpskoj se objavljuje samo za mjesec mart i septembar.

¹⁹ Ukupan promet distributivne trgovine u Bosni i Hercegovini, kalendarski prilagođen, u prvom polugodištu 2022. godine ostvario je rast u iznosu od 26,9% u odnosu na isti period prethodne godine (u K1 rast je iznosio 27,4% a u K2 26,6%). Distributivna trgovina uključuje sve oblike trgovinskih aktivnosti, od nabavke robe od proizvođača do isporuke robe krajnjem potrošaču na domaćem tržištu. Ona obuhvata: trgovinu na veliko za vlastiti račun, posredovanje u trgovini na veliko, trgovinu na malo i popravke motornih vozila i motocikla, te trgovinu predmetima za ličnu upotrebu ili upotrebu u domaćinstvu. Izvor: BHAS, Poslovne statistike, indeksi prometa distributivne trgovine u Bosni i Hercegovini.

²⁰ U periodu januar – juni 2022. turisti su ostvarili 594.485 posjeta, što je više za 77,8 % i 1.295.674 noćenja, što je više za 68,3% u odnosu na isti period 2021. godine. Izvor: BHAS, Poslovne statistike, turizam, kumulativ januar-juni 2022. godine.

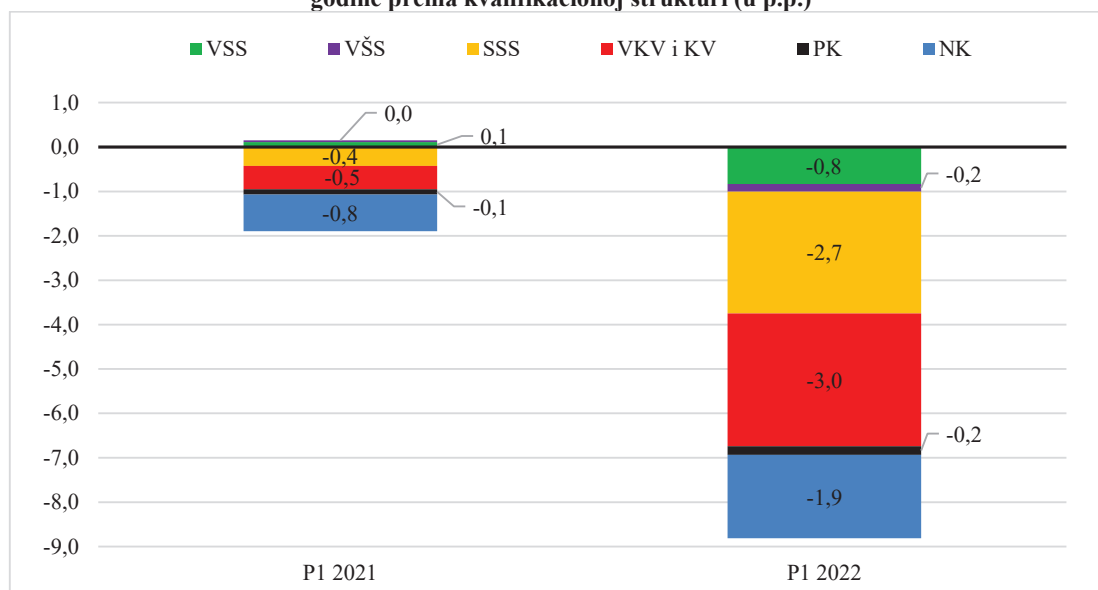
²¹ Klasifikacija djelatnosti: A - Poljoprivreda, lov i šumarstvo, B - Vađenje ruda i kamena, C - Prerađivačka industrija, D - Proizv. i snadbijev. el. energijom, gasom, parom i klimatizacija, E - Snadbijevanje vodom, uklanjanje otpadnih voda, upravljanje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša, F - Građevinarstvo, G - Trgovina na veliko i malo, popravak motor. vozila i motocikala, H - Prevoz i skladištenje, I - Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (hotelijerstvo i ugostiteljstvo), J - Informacije i komunikacije, K - Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja, L - Poslovanje nekretninama, M - Stručne, naučne i tehničke djelatnosti, N - Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti, O - Javna uprava i odbrana; obavezno socijalno osiguranje, P - Obrazovanje, Q - Djelatnost zdravstvene i socijalne zaštite, R - Umjetnost, zabava i rekreacija, S - Ostale uslužne djelatnosti.

Nezaposlenost

Uz rast broja zaposlenih lica u Bosni i Hercegovini intenzivirano je smanjenje broja nezaposlenih lica. Prosječan broj registrovanih nezaposlenih lica u P1 2022. godine iznosio je oko 368,5 hiljada što je za 8,8% manje u poređenju sa istim periodom 2021. godine. U Federaciji Bosne i Hercegovine prosječan broj registrovanih nezaposlenih lica u posmatranom periodu je iznosio 293 hiljada i u odnosu na P1 2021. godine manji je za 7,6% g/g. S druge strane, u Republici Srpskoj prosječan broj registrovanih nezaposlenih lica iznosio je oko 69,9 hiljada i bio je manji za 12,5% g/g.

Prema kvalifikacionoj strukturi broj nezaposlenih lica najviše je smanjen u kategorijama VKV i KV, SSS kao i NK radnika što je predstavljeno na grafikonu ispod. Prema podacima Agencije za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine stopa registrovane nezaposlenosti u prvom polugodištu 2022. godine se postepeno smanjivala i u junu je iznosila 30%.

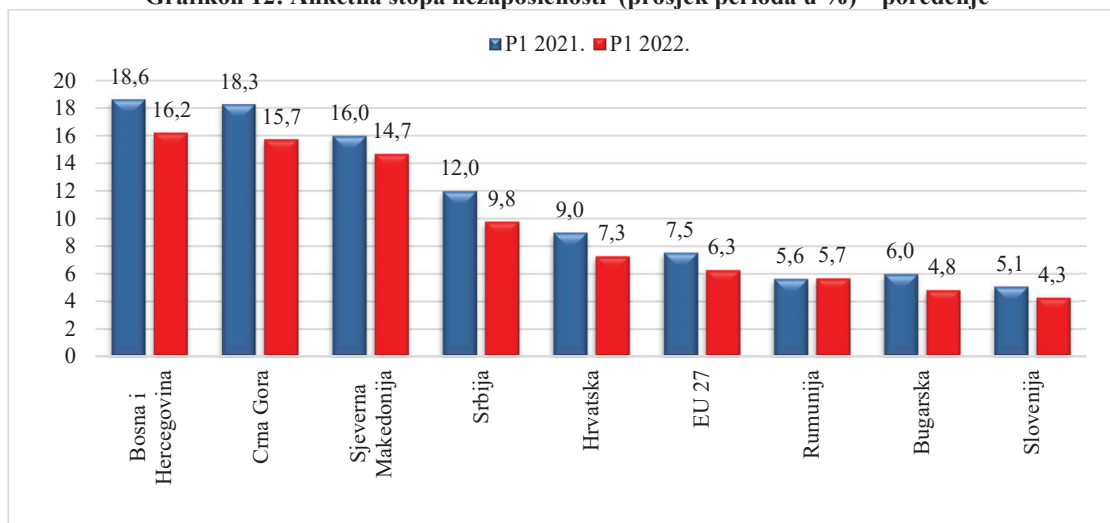
Grafikon 11: Doprinosi smanjenju broja registrovanih nezaposlenih lica u Bosni Hercegovini u P1 2022. godine prema kvalifikacionoj strukturi (u p.p.)

Izvor: BHAS, DEP kalkulacije

Iako je anketna stopa nezaposlenosti u Bosni i Hercegovini smanjena u P1 2022. godine u odnosu na isti period prethodne godine i dalje je izrazito visoka u poređenju sa zemljama EU ali i okruženju. U okviru zemalja u regionu najveće stope nezaposlenosti u istom periodu bile su u Crnoj Gori (15,7%) i Sjevernoj Makedoniji (14,7%). Prosječna stopa nezaposlenosti u EU 27 u prvom polugodištu 2022. godine iznosila 6,3% što svrstava Bosnu i Hercegovinu u grupu zemalja sa najvećom stopom nezaposlenosti.

Grafikon 12: Anketna stopa nezaposlenosti (prosjek perioda u %) – poređenje

Izvor: Eurostat, Agencije za statistiku posmatranih zemalja

Anketa o radnoj snazi

U drugom kvartalu 2022. godine, u Bosni i Hercegovini radnu snagu činilo je 1,368 miliona lica od kojih je 1,154 miliona (84,3%) zaposlenih i 215 hiljada (15,7%) nezaposlenih lica. U odnosu na prethodni kvartal, broj zaposlenih lica se smanjio za 0,3%, kao i broj nezaposlenih lica 7,1%. Struktura zaposlenih lica prema područjima djelatnosti u K2 pokazuje da je najveće učešće zaposlenih lica u uslužnim djelatnostima 57,2%, zatim u industriji i građevinarstvu 35,9% i u poljoprivredi, šumarstvu i ribolovu 6,9%.

Stopa aktivnosti u drugom kvartalu 2022. godine je smanjena u odnosu na prvi kvartal i iznosila je 47,4%, dok je stopa zaposlenosti ostala gotovo nepromijenjena (40%). S druge strane, stopa nezaposlenosti u K2 je smanjena u odnosu na K1 i iznosila je 15,7% što je predstavljeno u tabeli ispod.

Od ukupnog broja nezaposlenih lica u drugom kvartalu 2022. godine njih 51 hiljadu ili 23,5% je tražilo posao kraće od 12 mjeseci, dok je 38 hiljada ili 17,8% lica tražilo posao od 12 mjeseci do dvije godine. Broj nezaposlenih lica koje su tražile posao dvije godine i duže iznosio je 126 hiljada ili 58,7%. Obrazovna struktura nezaposlenih lica u K2 2022. godine pokazuje da 72,8% lica ima završenu srednju školu i specijalizaciju, slijede lica sa završenom višom školom, fakultetom, magisterijem, doktoratom 13,8% i lica sa završenom osnovnom školom ili nižim obrazovanjem 13,4%.

Tabela 1: Anketa o radnoj snazi u Bosni i Hercegovini (u 000)²²

	K1 2021.	K2 2021.	K3 2021.	K4 2021.	K1 2022.	K2 2022.
Radno sposobno stanovništvo (15-89)	2.904	2.904	2.904	2.904	2.887	2.887
Lica izvan radne snage²³ (15-89)	1.527	1.517	1.502	1.498	1.499	1.519
Radna snaga (15-89)	1.377	1.387	1.402	1.406	1.388	1.368

²² Zbog zaokruživanja decimala u nekim slučajevima zbir brojeva nije jednak predstavljenom broju.

²³ Osobe/lica izvan radne snage su osobe starosti od 15 do 89 godina koje nisu svrstane u zaposleno ili nezaposleno stanovništvo, odnosno sve osobe koje u referentnoj sedmici nisu obavljale nijedan plaćeni posao, nisu aktivno tražile posao ili nisu bile u mogućnosti da počnu da rade u roku od dvije sedmice nakon isteka referentne sedmice.

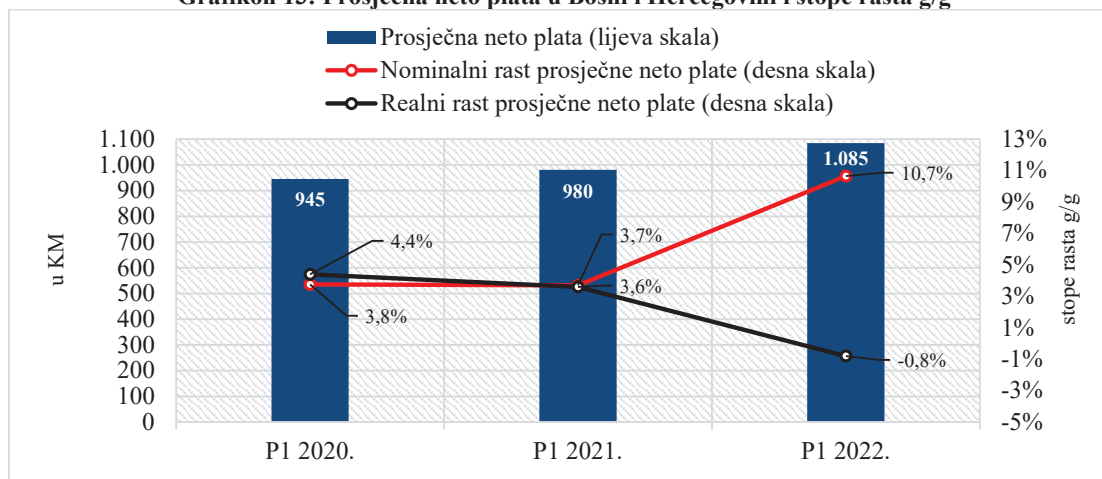
<i>Zaposlena lica (15-89)</i>	1.115	1.137	1.173	1.179	1157	1154
<i>Nezaposlena lica (15-74)</i>	262	250	229	226	231	215
Stopa nezaposlenosti²⁴ (15-74)	19,1%	18,1%	16,4%	16,1%	16,7%	15,7%
Stopa aktivnosti²⁵ (15-89)	47,4%	47,7%	48,3%	48,4%	48,1%	47,4%
Stopa zaposlenosti²⁶ (15-89)	38,4%	39,1%	40,4%	40,6%	40,1%	40,0%

Izvor: Anketa o radnoj snazi u Bosni i Hercegovini za 2021. godinu i K1 i K2 2022

Plate

U periodu P1 2022/P1 2021 prosječna neto plata nominalno je uvećana za 10,7% i iznosila je 1.085 KM. Međutim, uzimajući u obzir snažan rast cijena od 11,5% u posmatranom periodu, realni rast prosječne neto plate bio je negativan (-0,8%) što je predstavljeno na grafikonu ispod. Nominalni rast prosječne neto plate podstaknut je uvećanjem neto plata u oba entiteta. U Federaciji Bosne i Hercegovine prosječna neto plata u P1 2022. godine je nominalno uvećana za 10,2% g/g i iznosila je 1.082 KM, dok je u Republici Srpskoj prosječna neto plata imala nominalni rast od 12,1% g/g i iznosila je 1.097 KM.

Grafikon 13: Prosječna neto plata u Bosni i Hercegovini i stope rasta g/g

Izvor: BHAS

Prosječna neto plata je nominalno uvećana u svim područjima djelatnosti u posmatranom periodu. Najveća nominalna stopa rasta neto plate u periodu P1 2022/P1 2021 bila je u području administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti (29,4%), djelatnosti pružanja smještaja, te pripreme i usluživanja hrane (23,3%), djelatnosti poslovanja nekretninama (23%), umjetnosti, zabave i rekreacije (18,8%). Bitno je istaći da su prosječne neto plate u djelatnostima koje zapošljavaju najviše lica u Bosni i Hercegovini – prerađivačka industrija i trgovina na veliko i malo, popravak motornih vozila i motocikala – uvećane po stopama od 14,8% i 16% respektivno. U svim ostalim područjima djelatnosti registrovan je sporiji rast neto plata u odnosu na pomenute djelatnosti.

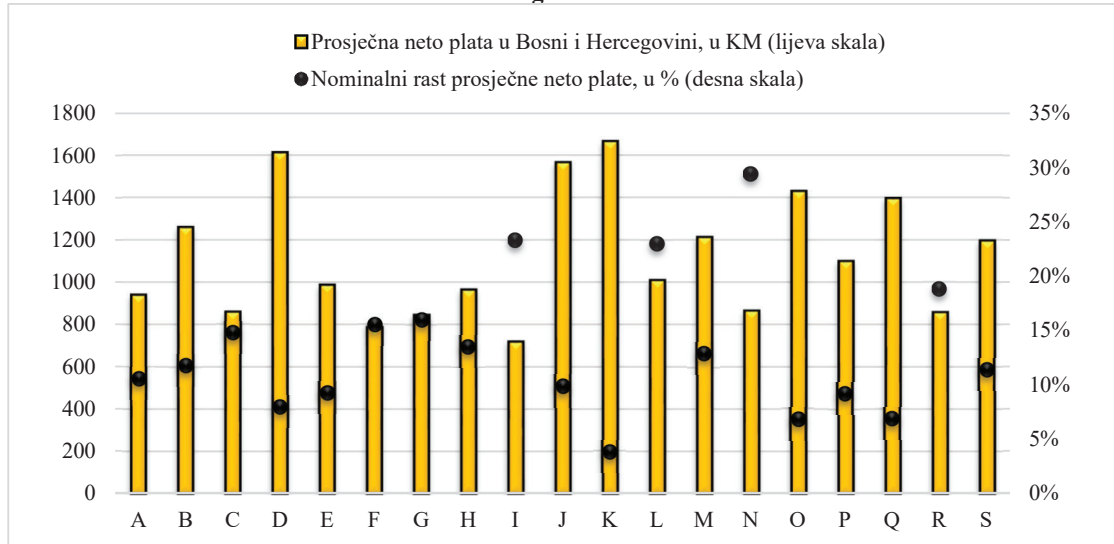
²⁴ Ukupna stopa nezaposlenosti izračunata je kao omjer nezaposlenih starosti 15-74 godine i ukupnog aktivnog stanovništva starosti 15-74 godine.

²⁵ Ukupna stopa aktivnosti izračunata je kao omjer aktivnog stanovništva starosti 15-89 godina i radno sposobnog stanovništva starosti 15-89 godina.

²⁶ Ukupna stopa zaposlenosti izračunata je kao omjer zaposlenih starosti 15-89 godina i ukupnog radno sposobnog stanovništva starosti 15-89 godina.

U periodu P1 2022/P1 2021 najmanja prosječna isplaćena neto plata bila je u djelatnosti pružanja smještaja, te pripreme i usluživanja hrane (717 KM), a najveća prosječna isplaćena neto plata bila je u području finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja (1.664 KM).

Grafikon 14: Prosječne neto plate prema područjima djelatnosti²⁷ i nominalne stope rasta g/g u P1 2022. godine

Izvor: BHAS

Poredeći podatke o prosječnoj neto plati u P1 2022. godine sa zemljama u regionu primjećuje se da je prosječna neto plata nominalno uvećana u poređenju sa P1 2021. godinom. Ipak, realni rast neto plata bio je u pojedinim zemljama negativan zbog izraženog rasta ukupnog nivoa cijena (tabela ispod). Kao i prethodnih godina, najveća prosječna neto plata u prvom polugodištu 2022. godine bila je u Sloveniji i Hrvatskoj, a najniža neto plata registrovana je u Sjevernoj Makedoniji.

Tabela 2: Prosječne neto²⁸ plate u periodu P1 2022. godine, poređenje (g/g)

	Prosječna neto plata (€)	Nominalni rast	Realni rast
Slovenija	1.282	0,8%	-6,1%
Hrvatska	1.006	6,8%	-1,7%
Rumunija	782	11,1%	0,7%
Crna Gora	704	33,1%	21,2%
Srbija	622	13,5%	3,5%
Bosna i Hercegovina	555	10,7%	-0,8%
Sjeverna Makedonija	503	9,0%	-0,9%

Izvor: Agencije za statistiku posmatranih zemalja

Penzije

U P1 2022. godine prosječna penzija u Bosni i Hercegovini iznosila je oko 446²⁹ KM i uvećana je za 6,2% u odnosu na P1 2021. godine uz negativan realni rast zbog inflacije (grafikon ispod). Prosječne penzije u oba entiteta bile su ujednačene uz pozitivan nominalni rast. Prosječna

²⁷ Detaljan naziv područja djelatnosti je predstavljen u poglavlju Zaposlenost.

²⁸ Prosječne neto plate su konvertovane u EUR u 03.10.2022. godine prema srednjem kursu. Metodologije obračuna neto plata po pojedinim zemljama mogu se razlikovati.

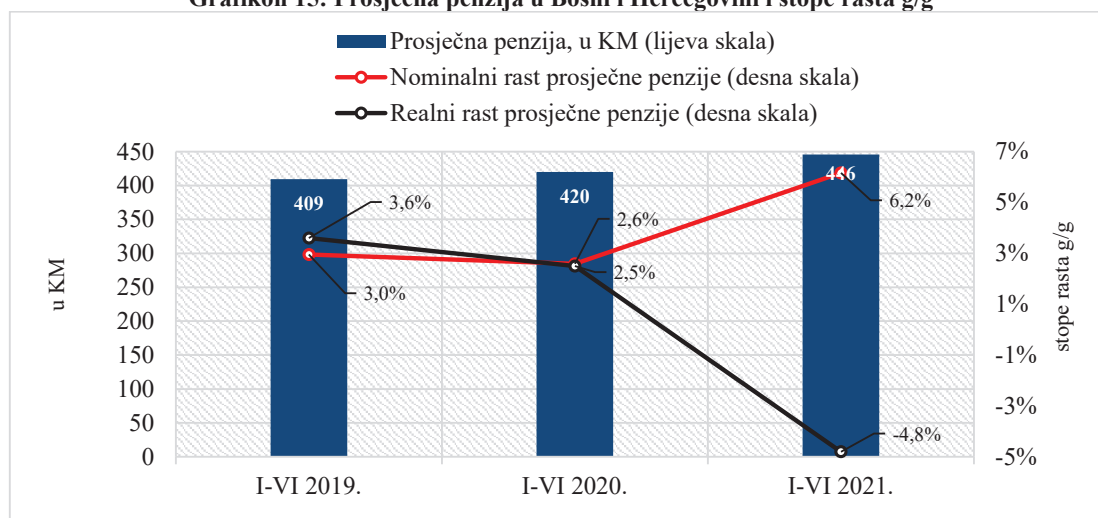
²⁹ Prosječna penzija u Bosni i Hercegovini je izračunata na osnovu prosječnih mjesečnih penzija ponderisanih udjelom ukupnog boja penzionera u svakom od entiteta u ukupnom broju penzionera.

penzija u Federaciji Bosne i Hercegovine u prvom polugodištu 2022. godine iznosila je 446³⁰ KM i nominalno je veća za 3,9% g/g. U Republici Srpskoj prosječna penzija u istom periodu takođe je iznosila 446³¹ KM uz nominalni rast od 9,9% g/g. Posmatrajući strukturu prosječne penzije u Bosni Hercegovini nije bilo značajnijih izmjena u odnosu na prethodnu godinu.³²

Uz rast prosječne penzije došlo je do uvećanja najnižih penzija. Najniža penzija u junu 2022. godine u Federaciji Bosne i Hercegovine iznosila je 424,4 KM, dok je u Republici Srpskoj najniža penzija iznosila 242,6 KM za penzijski staž do 15 godina.³³

Broj penzionera u Bosni i Hercegovini u P1 2022. godine iznosio je oko 699,4 hiljada i uvećan je 0,5% u odnosu na P1 2021. godine.³⁴ Iako je istovremeno broj zaposlenih lica koji uplaćuju doprinose za penzijsko i invalidsko osiguranje uvećan, odnos broja penzionera i zaposlenih lica i dalje je nezadovoljavajući i iznosi 1:1,2.

Grafikon 15: Prosječna penzija u Bosni i Hercegovini i stope rasta g/g

Izvor: Federalni zavod za penzijsko i invalidsko osiguranje, Fond za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske, DEP kalkulacije

³⁰ Odlukom Upravnog odbora Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje o redovnom usklađivanju, penzije za april 2022. godine uvećane su za 7,3%. Pored uvećanih aprilskih penzija, korisnici će primiti i razliku između isplaćene i uvećane penzije za prva tri mjeseca ove godine. Pored toga, prema odluci Vlade Federacije Bosne i Hercegovine o vanrednom usklađivanju, penzije sa izuzetkom najviših i ostvarenih u 2022. godini su povećane za 3,5%. Odluka o vanrednom usklađivanju penzija primjenjuje se od isplate penzija za juni 2022. godine. Izvor: Federalni zavod za penzijsko i invalidsko osiguranje.

³¹ U Republici Srpskoj penzije ostvarene do 31.12.2021. godine svim korisnicima prava usklađuju se od 01.01.2022. godine i povećavaju za 4% (redovno godišnje usklađivanje 3,36% i vanredno povećanje 0,64%). Pored toga, penzije svim korisnicima prava počev od 01. maja 2022. godine vanredno se usklađuju i povećavaju za 10%. Izvor: Fond za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske.

³² U strukturi penzija i dalje najveći dio pripada starosnim penzijama, a potom porodičnim i invalidskim penzijama. U Federaciji Bosne i Hercegovine u junu 2022. godine oko 58% penzija su bile strosne, a potom porodične (28%) i invalidske (14%). U Republici Srpskoj oko 60% su bile starosne, porodične 27%, a ostatak pripada invalidskim penzijama (13%).

³³ U Republici Srpskoj za penzijski staž 15-20 godina najniža penzija je iznosila 291,08 KM, za penzijski staž 20-30 godina iznosila je 339,60 KM, za penzijski staž 30-40 godina iznosila je 388,15 KM i za penzijski staž 40 i više godina najniža penzija je iznosila 485,19 KM.

³⁴ Broj penzionera u Bosni i Hercegovini u analizi predstavlja zbir penzionera koji primaju penzije od Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje i Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske bez obzira na mjesto prebivališta (u ili izvan Bosne i Hercegovine).

II JAVNE FINANSIJE

- *Javni prihodi na kraju prvog polugodišta 2022. godine zabilježili dvocifrenu stopu rasta*
- *Stanje javnog duga na kraju prvog polugodišta 2022. godine ostvarilo povećanje*
- *Budžet konsolidovane opšte vlade Bosne i Hercegovine u 2021. godini ostvario deficit*

U prvom polugodištu 2022. godine, glavne karakteristike u oblasti javnih finansija u Bosni i Hercegovini, jesu dvocifreni rast ukupno prikupljenih javnih prihoda (direktni, indirektni porezi i socijalni doprinosi) i stagnacija javnog duga. Tokom posmatranog perioda, i dalje je prisutan pozitivan trend u naplati javnih prihoda, kada je ukupno prikupljeno oko 9,4 milijarde KM prihoda po osnovu indirektnih poreza i prihoda iz nadležnosti entitetskih poreskih uprava. U poređenju sa prvim polugodištem 2021. godine, isti su veći za oko 18,3%. U strukturi javnih prihoda, udio indirektnih poreza je ujednačen sa prihodima poreskih uprava. Glavni razlog rasta prihoda od indirektnih poreza leži u ekonomskoj aktivnosti u zemlji, rastu privatne potrošnje, oporavku sektora turizma, dešavanjima u sektoru vanjske trgovine, ali i opštem rastu cijena. Na rast prihoda od direktnih poreza i doprinosa uticala su dešavanja na tržištu rada (mjere entitetskih vlada donijete sa ciljem povećanja plata zaposlenih i podizanja njihovog životnog standarda).

Prema kalendaru objavljivanja statističkih podataka od strane Centralne banke Bosne i Hercegovine (dalje u tekstu CBBiH), podaci o konsolidovanoj opštoj vladi Bosne i Hercegovine za 2021. godinu, objavljeni su sredinom 2022. godine, te će tako biti obuhvaćeni analizom dalje u tekstu. Konsolidovana opšta vlada Bosna i Hercegovina je u 2021. godini, ostvarila skromni budžetski deficit. Što se tiče budžeta za tekuću godinu, budžet Republike Srpske³⁵ i budžet Brčko Distrikta³⁶ su usvojeni na vrijeme. Budžet Federacije Bosne i Hercegovine je kasnio sa usvajanjem, tako da je isti usvojen početkom 2022. godine³⁷. Budžet Institucija i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine, usvojen je na kraju posmatranog perioda,³⁸ nakon sprovođenja dvije odluke o privremenom finansiranju u tekućoj godini.

³⁵ Narodna skupština Republike Srpske je na 26. posebnoj sjednici, održanoj 15.12.2021. godine, usvojila Budžet Republike Srpske za 2022. godinu u iznosu od 4,024 milijarde KM, te Zakon o izvršenju Budžeta Republike Srpske za 2022. godinu, kao i set zakona vezanih za povećanje plata. <https://www.narodnaskupstinars.net/?q=la/vijesti/okon%C4%8Dana-26-posebna-sjednica-usvojen-bud%C5%BEEt-i-set-zakona-o-pove%C4%87anju-plata>

³⁶ Skupština Brčko distrikta usvojila je, na 7. vanrednom zasjedanju, održanom dana 16.12.2021. godine, Budžet Distrikta za 2022. godinu u iznosu od 239,2 miliona KM.

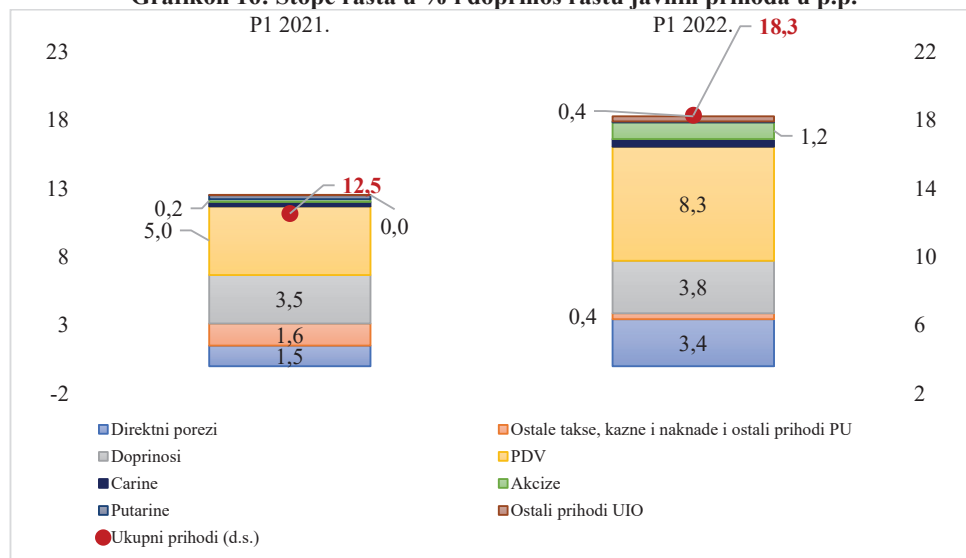
³⁷ Predloženi budžet je sjednici održanoj 28.03.2022. godine prihvatio Predstavnički dom Federacije Bosne i Hercegovine. Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine usvojio je na sjednici održanoj 31.03.2022. godine, Prijedlog budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2022. godinu u iznosu od 5,598 milijardi KM.

³⁸ Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 51. sjednici održanoj 06.06.2022. godine usvojilo Nacrt zakona o Budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza za 2022. godinu u iznosu od 1,073 milijarde KM.

https://www.vijeceministara.gov.ba/saopstenja/sjednice/saopstenja_sa_sjednica/default.aspx?id=38078&langTag=bs-BA.

Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine na 30. sjednici Predstavničkog doma, održanoj 27. juna 2022. godine, i na 12. hitnoj sjednici Doma naroda, održanoj 30. juna 2022. godine isti je usvojien.

Grafikon 16: Stope rasta u % i doprinos rastu javnih prihoda u p.p.

Izvor: entitetske poreske uprave i UIO Bosne i Hercegovine

Indirektni porezi u Bosni i Hercegovini

Od 01.01.2022. na snazi je Odluka o utvrđivanju posebne i minimalne akcize na cigarete i duvan za pušenje za 2022. godinu³⁹.

Naplaćeni prihodi. Oporavak ekonomskih aktivnosti u zemlji, dešavanja u vanjskotrgovinskoj razmjeni, a posebno visoke stope rasta uvoza, u značajnoj mjeri su uticala na naplatu prihoda od indirektnih poreza. Ovde ne treba zanemariti ni smanjenje istih tokom prethodne godine (bazni efekat), kao ni uticaj porasta uvoznih cijena, ali i opšteg nivoa cijena. Sa druge strane, oporavak sektora turizma tokom zimskih mjeseci, u značajnoj mjeri je uticao na rast potrošnje, što je, takođe, dalo doprinos u rastu navedenih prihoda.

U prvom polugodištu tekuće godine, Uprava za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine (dalje u tekstu UIO) ukupno je naplatila oko 4,7 milijardi KM bruto prihoda od indirektnih poreza, što je za 22,0% više nego u istom periodu prethodne godine. Na ovako visoku stopu rasta uticala su dva činioca: bazni efekat iz prošle godine (početak prethodne godine karakteriše smanjenje naplate prihoda usljed pandemije) i trend porasta uvoznih cijena, koji je prisutan od polovine prethodne godine. Istovremeno su isplate povrata sa Jedinštenog računa UIO (dalje u tekstu JR UIO) bile veće za čak 39,1% g/g, što je umanjilo neto efekat naplate. Neto prihodi, u istom periodu, su iznosili oko 3,7 milijardi KM i veći su za 18,1% g/g.

³⁹ Odluka o utvrđivanju posebne i minimalne akcize na cigarete i iznos akcize na duvan za pušenje za 2022. godinu („Službeni glasnik BiH“, broj 67/21), a koja se primjenjuje od 01.01.2022. godine. Odlukom je definisano da se od 01.01.2022. godine, na cigarete i duvan za pušenje plaća sljedeća akciza i to :

1. akciza na cigarete - minimalna akciza (proporcionalna+specifična) iznosi 3,33 KM za pakovanje cigareta od 20 komada:

- proporcionalna akciza po stopi od 42% na osnovicu utvrđenu u skladu sa članom 15. stav (1) tačka b) Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, br. 49/09, 49/14, 60/14 i 91/17) i

- specifična akciza u iznosu od 82,50 KM za 1.000 komada, odnosno 1,65 KM za pakovanje od 20 komada

2. akciza na duvan za pušenje u iznosu od 133,20 KM po kilogramu.

Tabela 3: Naplata i raspodjela prihoda od indirektnih poreza (rast g/g u % ako nije drugačije naznačeno)

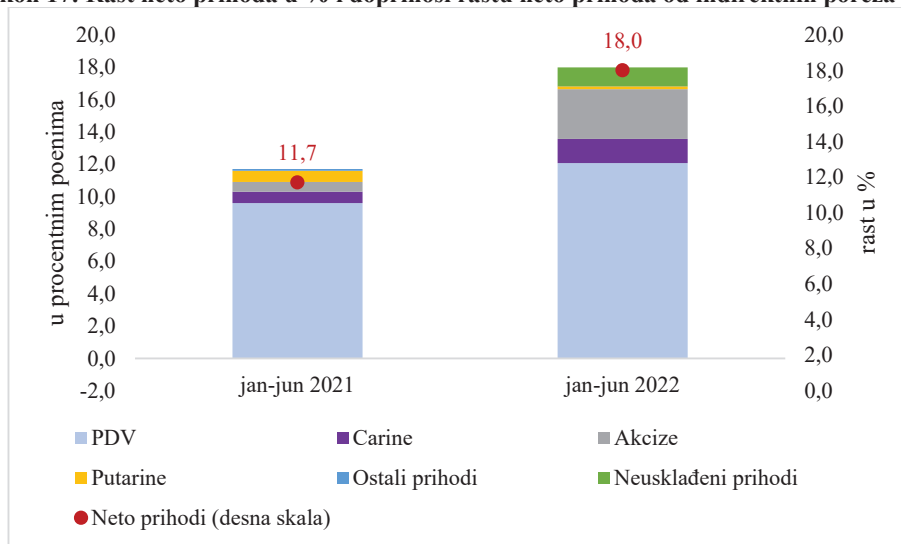
	struktura 2022	jan-jun 2021	jan-jun 2022	K1 2022	K2 2022
Bruto prihodi - prikupljeno	100,0	12,0	22,0	22,3	21,8
Povrati	17,7	13,3	39,1	38,3	39,9
Neto prihodi - prikupljeno	82,3	11,7	18,1	18,5	17,7
PDV	52,5	15,6	18,9	17,6	20,3
Carine	3,8	16,0	32,8	30,2	35,4
Akcize	17,5	2,6	14,4	15,4	14,7
Putarine	7,9	7,2	1,9	6,9	-3,1
Ostali prihodi	0,2	20,0	1,0	6,4	-3,3
Neusklađeni prihodi	0,4	-4,3	-	-	-
Raspoloživo za raspodjelu	100,0	11,8	21,6	22,1	21,2
Minimalne rezerve	18,2	12,9	38,4	37,5	39,2
Budžeti	81,8	11,5	17,7	18,3	17,1
Servisiranje vanjskog duga	8,8	6,0	-8,4	-1,3	-14,4
Federacija Bosne i Hercegovine	5,9	8,0	-8,7	-1,8	-14,7
Republika Srpska	2,8	3,2	-8,0	-0,2	-14,2
Brčko Distrikt	0,1	-22,3	2,1	-2,6	152,8
Raspodjeljeno nakon servisiranja vanjskog duga	73,0	12,3	21,2	20,9	21,5
Institucije Bosne i Hercegovine	9,4	4,0	0,4	0,4	0,4
Federacija Bosne i Hercegovine	39,2	10,6	24,6	23,6	25,4
Republika Srpska	22,0	20,0	25,1	26,2	24,1
Brčko Distrikt	2,4	15,0	21,2	23,4	19,5

Izvor: UIO Bosne i Hercegovine

U strukturi prikupljenih prihoda, tokom posmatranog perioda, najviše je prikupljeno prihoda od poreza na dodatu vrijednost (PDV) (71,6% udio u ukupnim prihodima) i prihoda od akciza na uvozne proizvode (16,3%).

Sve kategorije prihoda iz nadležnosti UIO Bosne i Hercegovine su dale pozitivan doprinos stopi rasta neto prihoda od indirektnih poreza i to: PDV od 12,1 p.p., prihodi od akciza 3,1 p.p. i prihodi od carina 1,5 p.p..

Grafikon 17: Rast neto prihoda u % i doprinosi rastu neto prihoda od indirektnih poreza (u p.p.)

Izvor: UIO Bosne i Hercegovine

PDV. Na kraju prvog polugodišta bruto prihodi od PDV-a su iznosili oko 3,4 milijarde KM, što je za 24,4% g/g. Tokom posmatranog perioda zabilježen je snažan rast povrata PDV-a, kao posljedica rasta izvoza, što se odrazilo na neto prihode od PDV-a. Neto prihodi po osnovu PDV-a, tokom ovog perioda, su iznosili oko 2,4 milijarde KM, što je za 18,9% više nego u

istom periodu 2021. godine. Prihodi od PDV-a po osnovu uvoza roba uvećani su za oko 36,5% g/g, dok su prihodi naplaćeni iz prometa domaćih roba i usluga rasli 7,0% g/g.

Akcize. Tokom posmatranog perioda 2022. godine neto prihodi od akciza su iznosili oko 768 miliona KM, čime je registrovana stopa rasta istih iznosila 14,4% g/g. Prihodi od akciza na uvozne proizvode su rasli stopom od 20,6% i to zahvaljujući rastu prihoda od akciza na uvozni duvan i duvanske prerađevine (35,2% g/g). Prihodi od akciza na uvozu naftu i naftne prerađevine bilježe skromnu stopu rasta (2,3% g/g). Sa druge strane, akcize na domaće proizvode su smanjene za oko 75,3% g/g. Razlog za njihovo smanjenje leži u značajnom smanjenju prihoda od akciza na domaći duvan i duvanske prerađevine. Potrošnja domaćih i uvoznih cigareta (prihodi od akciza), iskazana kroz broj izdatih akciznih markica pokazuje da nije bilo potrošnje domaćih cigareta. Sa druge strane, podaci o izdatim uvoznim akciznim markicama u istom periodu pokazuju rast potrošnje uvoznih cigareta.

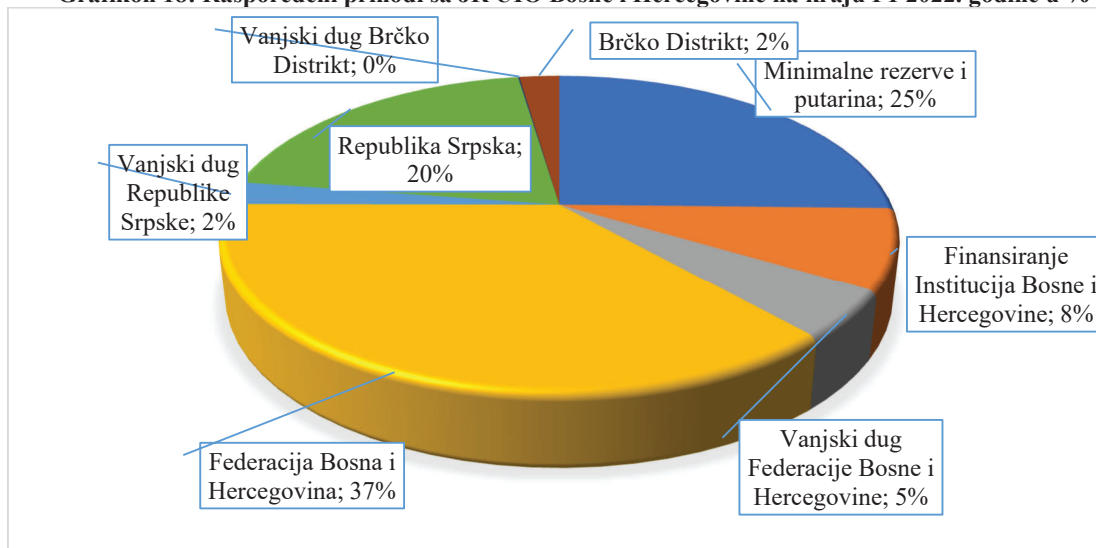
Putarine. Posljednjih mjeseci tekuće godine, naplaćeni prihodi od putarina na mjesečnom nivou bilježe negativne stope rasta, što je rezultiralo negativnom stopom rasta ostvarenoj tokom drugog tromjesečja. Navedena stopa rasta značajno se odrazila na kumulativ posmatranog perioda. U prvom polugodištu 2022. godine, navedeni prihodi su iznosili su oko 303 miliona KM. U poređenju sa istim periodom prethodne godine isti su veći za skromnih 1,9% g/g.

Carine. Neto prihodi od carinskih dažbina za prvih pola godine godine su iznosili oko 190 miliona KM. U poređenju sa istim periodom prethodne godine veći su za oko 32,8%. Visoka stopa rasta prihoda od carina dijelom je posljedica niske osnovice iz prethodne godine, ali se može povezati i sa rastom cijena proizvoda na inostranim tržištima koji se uvoze u Bosnu i Hercegovinu (energenti, sirovine, hrana i druge robe). S obzirom da su prihodi od carina usko povezani sa uvozom, rast uvoza je donio i rast prihoda od carina.

Raspoređeni prihodi. U prvoj polovini godine, ukupni prihodi od indirektnih poreza raspoloživi za raspodjelu su iznosili oko 4,7 milijardi KM. Nakon izdvajanja sredstava za izgradnju autoputeva i izgradnju i rekonstrukciju drugih puteva u Bosni i Hercegovini u iznosu od oko 190 miliona KM, minimalne rezerve (povrati) u iznosu od oko 996 miliona KM i sredstava za finansiranje institucija Bosne i Hercegovine u iznosu od oko 384 miliona KM, UIO Bosne i Hercegovine, je izvršila raspored preostalih sredstava u iznosu od oko 3,1 milijarde KM krajnjim korisnicima prema važećim koeficijentima.⁴⁰ Od tog iznosa Federaciji Bosne i Hercegovine je doznačeno ukupno oko 1,9 milijardi KM (za servis vanjskog duga oko 230 miliona KM), Republici Srpskoj oko 1,1 milijardu KM (za servis vanjskog duga oko 109 miliona KM) i Brčko Distriktu oko 110 miliona KM (za servis vanjskog duga 3,6 miliona KM). U poređenju sa istim periodom prethodne godine raspoređena sredstva sa jedinstvenog računa UIO za servis vanjskog duga su manja za 8,4%, dok su raspoređena sredstva krajnjim korisnicima, nakon servisiranja obaveza vanjskog duga veća za 21,2%. Udio raspoređenih sredstava prema Institucijama Bosne i Hercegovine se nije mijenjao zbog primjene privremenog finansiranja (0,4%).

⁴⁰ Odlukom Upravnog odbora UIO Bosne i Hercegovine, broj: 02-17-24/22 od 22.03.2022. godine, utvrđeni su privremeni koeficijenti raspodjele sredstava sa Jedinstvenog računa za period april-jun 2022. godine, i isti iznose: FBiH 63,01%, RS 33,44% i Brčko Distrikt BiH 3,55%.

Grafikon 18: Raspoređeni prihodi sa JR UIO Bosne i Hercegovine na kraju P1 2022. godine u %

Izvor: UIO Bosne i Hercegovine

Prihodi od direktnih poreza, doprinosa i neporeskih prihoda

U cilju povećanja plata zaposlenih i podizanja njihovog životnog standarda, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine je donijela Uredbu kojom se propisuje metodologija utvrđivanja iznosa najniže plate i usklađivanje najniže plate⁴¹. Prema usvojenim propisima, najniže plate će biti usklađivane na godišnjem nivou a u vezi sa rastom privredne aktivnosti i rasta cijena. Istom uredbom je utvrđena i najniža plata u 2022. godini za Federaciju Bosnu i Hercegovinu koja se primjenjuje od januara tekuće godine (543 KM)⁴².

U Republici Srpskoj je usvojen set zakona koji bi trebali da doprinesu privrednom rastu i platama zaposlenih⁴³. Od januara 2022. godine prema Zakonu o radu prelazi se novi obračun plate radnika umjesto dosadašnjeg. Takođe, sa promjenom novog zakona poslodavac je dužan uručiti pismeni obračun plate (platu listu) zaposlenom. Odluka o najnižoj plati je mijenjana dva puta, u januaru sa 540 KM na 590 KM, i u maju sa 590 KM na 650 KM⁴⁴. Zbirna stopa doprinosa je sa dosadašnje stope od 32,8% smanjena na 31%, s tim da se smanjuje samo stopa doprinosa za zdravstveno osiguranje sa dosadašnjih 12% na 10,2%. Izmjenom Zakona o porezu na dohodak stopa poreza na prihode od ličnih primanja je snižena sa 10% na 8%. Stopa od 10% ostaje za plaćanje poreza na prihod od samostalnih djelatnosti. Za prihode od autorskih prava, kapitala, kapitalnih dobitaka i ostalog dohotka plaća se porez na dohodak po stopi od 13%. Godišnji lični odbitak je sa 8.400 KM povećan na 12.000 KM (mjesečni sa 700 KM na 1.000

⁴¹ Dana 30.12.2021. održana je telefonska sjednica na kojoj je Vlada Federacije donijela Uredbu kojom se propisuje metodologija utvrđivanja iznosa najniže plate i usklađivanje najniže plate što će se primjenjivati od 2023. godine (Službene novine Federacije BiH, broj 106/21).

⁴² Odluka Vlade Federacije Bosne i Hercegovine od 07.01.2022. godine.

⁴³ Narodna skupština Republike Srpske na 26. posebnoj sjednici, održanoj 14. decembra 2021. godine usvojila Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o radu, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o doprinosima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 119/21). Vlada Republike Srpske je donijela Odluku o najnižoj plati za 2022. godinu („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 1/22) u visini od 590 KM u neto iznosu.

⁴⁴ <https://poreskaupravors.org/wp-content/uploads/2022/05/Odluka-o-izmjeni-Odluke-o-najnijozj-plati-u-RS-za-2022.pdf>

KM). Takođe, Usvojenim Prijedlogom budžeta Republike Srpske za 2022. godinu povećane su plate za budžetske korisnike⁴⁵.

Efekat mjera koje su entitetske vlade donijele i počele primjenjivati sa početkom posmatrane godine, u naplati prihoda poreskih uprava, tokom posmatranog perioda, je itekako prisutan.

Entitetske poreske uprave su u prvom polugodištu 2022. godine, ukupno prikupile oko 4,7 milijardi KM javnih prihoda, iz svojih nadležnosti. Navedeni prihodi su osvarili rast od 15,0% u poređenju sa istim periodom 2021. godine. Detalji o naplati slijede u tabeli ispod.

Tabela 4: Prihodi od direktnih poreza, doprinosa, taksi, naknada i kazni u periodu januar-juni

Naziv prihoda	Federacija Bosne i Hercegovine			Republika Srpska			Bosna i Hercegovina		
	miliona KM		rast u %	miliona KM		rast u %	miliona KM		rast u %
	2021	2022		2021	2022		2021	2022	
Direktni porezi	496,7	667,6	34,4	268,0	369,5	37,9	764,7	1.037,1	35,6
<i>Porez na dohodak</i>	<i>228,0</i>	<i>273,8</i>	<i>20,1</i>	<i>108,5</i>	<i>125,0</i>	<i>15,2</i>	<i>336,6</i>	<i>398,8</i>	<i>18,5</i>
<i>Porez na dobit</i>	<i>212,4</i>	<i>324,3</i>	<i>52,7</i>	<i>138,5</i>	<i>221,7</i>	<i>60,1</i>	<i>350,9</i>	<i>546,1</i>	<i>55,6</i>
<i>Porezi građana</i>	<i>55,9</i>	<i>69,3</i>	<i>23,8</i>	<i>20,9</i>	<i>22,8</i>	<i>8,7</i>	<i>76,9</i>	<i>92,0</i>	<i>19,7</i>
<i>Ostali porezi</i>	<i>0,3</i>	<i>0,2</i>	<i>-27,4</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>-</i>	<i>0,3</i>	<i>0,2</i>	<i>-27,4</i>
Takse, kazne i naknade	364,5	388,3	6,5	225,8	236,8	4,9	590,3	625,1	5,9
Doprinosi	1.874,3	2.104,7	12,3	860,0	934,3	8,6	2.734,3	3.039,0	11,1
<i>Penzijско/invalidsko osiguranje</i>	<i>1.048,3</i>	<i>1.180,8</i>	<i>12,6</i>	<i>489,5</i>	<i>557,5</i>	<i>13,9</i>	<i>1.537,7</i>	<i>1.738,3</i>	<i>13,0</i>
<i>Zdravstvo osiguranje</i>	<i>739,8</i>	<i>827,4</i>	<i>11,8</i>	<i>311,0</i>	<i>308,8</i>	<i>-0,7</i>	<i>1.050,7</i>	<i>1.136,2</i>	<i>8,1</i>
<i>Zavod za zapošljavanje</i>	<i>86,3</i>	<i>96,5</i>	<i>11,8</i>	<i>15,3</i>	<i>17,7</i>	<i>16,2</i>	<i>101,5</i>	<i>114,2</i>	<i>12,5</i>
<i>Dječija zaštita</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>-</i>	<i>41,3</i>	<i>46,9</i>	<i>13,5</i>	<i>41,3</i>	<i>46,9</i>	<i>13,5</i>
<i>Zapošljavanje invalida</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>-</i>	<i>2,9</i>	<i>3,4</i>	<i>15,0</i>	<i>2,9</i>	<i>3,4</i>	<i>15,0</i>
Ostali prihodi	0,5	0,9	89,3	0,0	0,2	-	0,5	1,1	129,5
UKUPNO	2.736,0	3.161,5	15,6	1.353,8	1.540,8	13,8	4.089,8	4.702,3	15,0

Izvor: entitetske poreske uprave

Socijalni doprinosi. Ukupno prikupljeni prihodi po osnovu socijalnih doprinosa, u prvom polugodištu 2022. godine, su iznosili oko 3,0 milijarde KM, čime su u poređenju sa istim periodom prethodne godine ostvarili rast od 11,1%. Sve pojedinačne kategorije prihoda od doprinosa bilježe pozitivne stope rasta, što se može vidjeti iz tabele iznad. Dominantna kategorija ovih prihoda jesu prihodi od doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje (PIO), koji su zabilježili stopu rasta od oko 13,0% g/g. Smanjenje stope doprinosa za zdravstveno osiguranje u Republici Srpskoj, usporilo je rast ovih prihoda posmatrano na nivou Bosne i Hercegovine (kada je stopa rasta pratila rast prihoda po osnovu doprinosa za penziono osiguranje).

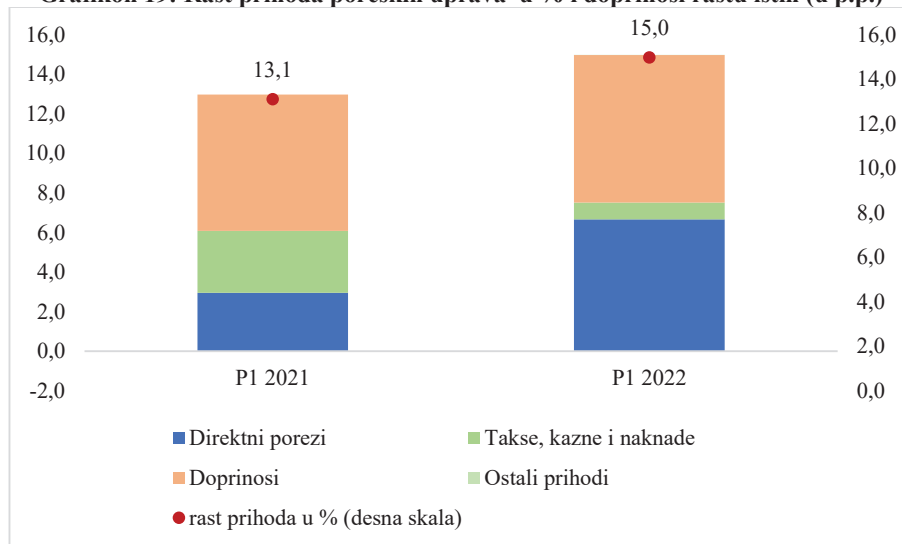
Direktni porezi. Prihodi po ovom osnovu na nivou Bosne i Hercegovine, tokom posmatranog perioda, su ostvarili povećanje od oko 35,6% u poređenju sa istim periodom 2021. godine. U posmatranom periodu po osnovu direktnih poreza ukupno je naplaćeno oko 1,0 milijarde KM. U strukturi navedenih prihoda dominiraju prihodi od poreza na dobit. Stopa rasta prihoda od poreza na dobit je značajno uvećana (55,6% g/g), posebno posljednjih mjeseci⁴⁶. Međutim, nominalno posmatrano uvećanje iznosi 195,1 milion KM. Na spomenuti rast uticali su

⁴⁵ Za plate do 1.000 KM uvećanje iznosi 5%, a za plate veće od 1.000 KM 3%.

⁴⁶ Prijava poreza na dobit za prethodnu godinu pravna lica su u obavezi podnijeti do 31.03.2022. Porez na dobit obračunava se i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit.

ostvareni prihodi od poreza na dobit banaka, pravnih lica iz oblasti elektroprivrede, pošte i telekomunikacija, kao i organizovanja igara na sreću. Na visoku stopu rasta ovih prihoda svakako je uticao i bazni efekat iz prethodne godine (negativne i niske stope rasta zbog uticaja pandemije), ali i uplatu ovog poreza prema prijavi koju su obveznici dužni podnijeti do 31.03. godine. Prihodi od poreza na dohodak bilježe stopu rasta od oko 18,5% g/g, kao rezultat rasta prihoda od poreza na dohodak na lična primanja, kao i obavljanja samostalne djelatnosti. Na kretanje ove kategorije prihoda svakako su se odrazile i mjere entitetskih vlada iz domena povećanja plata.

Grafikon 19: Rast prihoda poreskih uprava u % i doprinosi rastu istih (u p.p.)

Izvor: entitetske poreske uprave

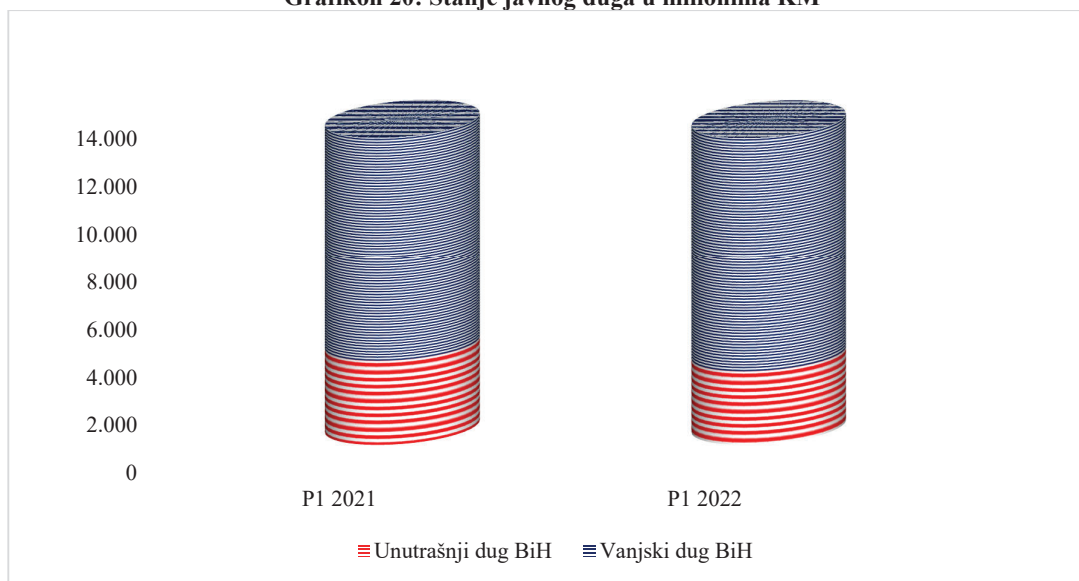
Takse, kazne i naknade. Po osnovu različitih taksi, naknada i kazni, tokom posmatranog perioda 2022. godine, ukupno je naplaćeno oko 625,1 miliona KM, što je za 5,9% više nego u istom periodu prethodne godine. Na rast prihoda u kategoriji taksi najviše uticaja je imalo povećanje naplate različitih administrativnih, komunalnih i boravišnih taksi. U kategoriji naknada najveći pozitivan doprinos rastu ove kategorije prihoda dali su rast prihoda od naknada za priređivanje igara na sreću, naknada za korišćenje šuma i šumskih sirovina, naknada za korišćenje mineralnih sirovina i različitih naknada za vode.

Stanje javnog duga

Prema podacima Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine (dalje u tekstu MFT), ukupan javni dug (sa javnim dugom entiteta i Brčko Distrikta i vanjskim dugom jedinica lokalne samouprave) na kraju prvog polugodišta 2022. godine je dostigao iznos od oko 12,8 milijardi KM. U poređenju sa istim periodom prethodne godine, stanje javnog duga je ostalo skoro nepromijenjeno. Ovim je javni dug Bosne i Hercegovine mjeran udjelom prema BDP-u smanjen za 4,1 p.p. na 32,1% BDP-a⁴⁷. Na kraju posmatranog perioda, stanje vanjskog javnog duga je zabilježilo povećanje od 4,6%, g/g, dok je unutrašnji dug smanjen za 12,5% g/g.

⁴⁷ BDP za 2022. godinu mjeran rashodovnim pristupom, prema projekcijama DEP-a iz septembra 2022. godine.

Grafikon 20: Stanje javnog duga u milionima KM

Izvor: MFT Bosne i Hercegovine

Javni vanjski dug. Prema podacima MFT Bosne i Hercegovine, stanje javnog vanjskog duga na kraju posmatranog perioda, je iznosilo oko 9,7 milijardi KM, čime je vanjski dug, u poređenju sa istim periodom prethodne godine, uvećan za oko 4,6%. Vanjski dug mjeren udjelom prema BDP-u, bilježi smanjenje od 1,9 p.p., čime je na kraju posmatranog perioda iznosio 24,4% BDP.

Najveći udio u vanjskom dugu se odnosi na dug Federacije Bosne i Hercegovine (56,8%), zatim slijede Republika Srpska sa učešćem od 42,1%, Institucije Bosne i Hercegovine sa 0,6% i Brčko Distrikt sa 0,5%. U strukturi vanjskog duga, prema kreditorima, najveći udio (28,0%) se odnosi na kredite uzete kod Svjetske banke i Evropske investicione banke (EIB) (21,9%) učešća u ukupnim kreditima.

U strukturi vanjskog duga prema valutama dominira dug izražen u evrima sa 64,3%. Zatim slijedi dug od 24,6% u SDR. Oko 64,6% vanjskog duga (kredita) je ugovoreno po fiksnoj kamatnoj stopi.

U toku prvog polugodišta 2022. godine, ukupno je servisirano oko 392,6 miliona KM obaveza po osnovu vanjskog duga, što je manje za 2,5% u poređenju sa istim periodom prethodne godine. Od tog iznosa 72,5% se odnosi na servis glavnice vanjskog duga.

U toku posmatranog perioda, a prema podacima MFT Bosne i Hercegovine, ukupno je povučeno oko 217 miliona KM novih kreditnih sredstava, što je za oko 43,0% manje nego u istom periodu prethodne godine.

Po osnovu odobrenih, a neangažovanih kreditnih sredstava, tokom prvog polugodišta 2022. godine, ukupno je plaćeno oko 3,4 miliona KM penala. U poređenju sa istim periodom prethodne godine plaćeno je za oko 47% više novčanih sredstava po ovom osnovu. Najveći iznos je plaćen Evropskoj banci za obnovu i razvoj (EBRD) (78,0%) od ukupno plaćenih

penala. Posmatrano prema nosiocima, najveći iznos (64%) plaćenih sredstava za neangažovana kreditna sredstva se odnosi na Federaciju Bosne i Hercegovine.

Tabela 5: Stanje vanjskog javnog duga prema nosiocima u milionima KM

Period/Nosilac duga	Vanjski državni dug	Vanjski dug entiteta	Vanjski dug jedinica lokalne samouprave
P1 2021	8.280	1.015	21
P2 2022	8.714	1.005	23

Izvor: MFT Bosne i Hercegovine

Javni unutrašnji dug. Unutrašnji dug, prema podacima MFT Bosne i Hercegovine na kraju prvog polugodišta 2022. godine, je dostigao iznos od oko 3,1 milijardu KM, i u poređenju sa istim periodom prethodne godine manji je za 12,5%. Unutrašnji dug Bosne i Hercegovine mjeren udjelom prema BDP-u u poređenju sa prethodnom godinom, je smanjen za 2,2 p.p. i na kraju posmatranog perioda je iznosio oko 7,7% BDP-a.

Ukupan unutrašnji dug Federacije Bosne i Hercegovine je iznosio oko 1,1 milijardu KM, Republike Srpske oko 2,0 milijarde KM, dok je unutrašnji dug Brčko Distrikta iznosio svega 0,7 miliona KM.

Ako se posmatra unutrašnji dug prema nosiocima, kod svih osim kantona je zabilježeno smanjenje duga. Detalji se mogu vidjeti iz tabele ispod:

Tabela 6: Stanje unutrašnjeg duga prema nosiocima u milionima KM

<i>Nosilac obaveza</i>	P1 2021.	P2 2022.	rast u %
<i>Dug vlada entiteta/ Distrikta</i>	2.611,50	2.224,57	-14,8%
<i>Dug kantona</i>	186,14	225,92	21,4%
<i>Dug gradova</i>	251,13	233,95	-6,8%
<i>Dug opština</i>	180,30	175,72	-2,5%
<i>Dug fondova socijalne sigurnosti</i>	225,68	178,23	-21,0%
<i>Dug javnih preduzeća</i>	51,86	28,93	-44,2%
UKUPNO UNUTRAŠNJI DUG	3.506,61	3.067,32	-12,5%

Izvor: MFT Bosne i Hercegovine

U toku posmatranog perioda, ukupno je servisirano oko 276,4 miliona KM obaveza po osnovu unutrašnjeg duga, što je manje za 14,9% u poređenju sa istim periodom prethodne godine. Od tog iznosa 89% se odnosi na servis glavnice unutrašnjeg duga. Veći iznos servisa unutrašnjeg duga (67%) se odnosi na servisirane obaveze Republike Srpske⁴⁸.

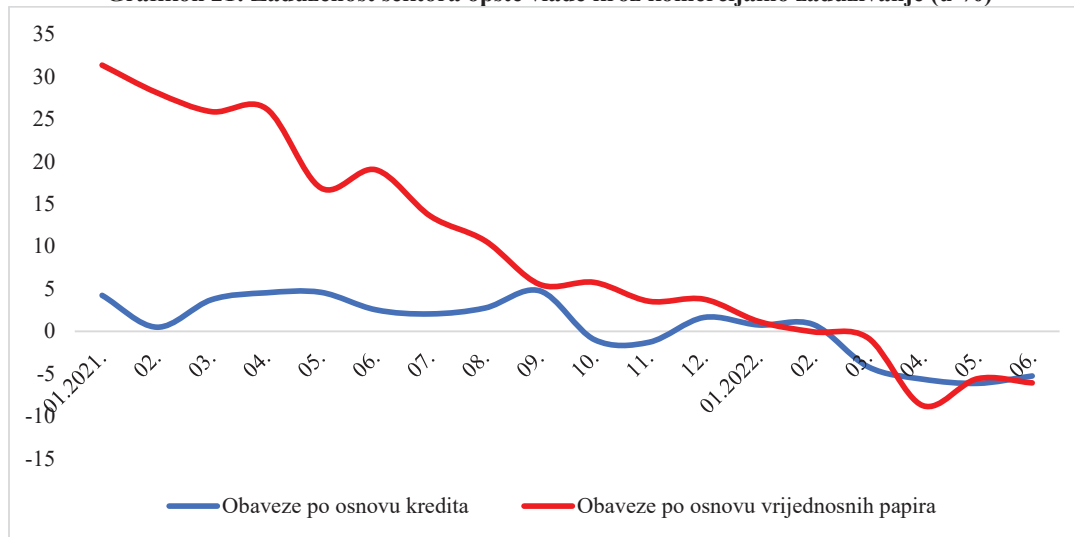
Potraživanja od sektora opšte vlade⁴⁹. Ukupna komercijalna zaduženost sektora opšte vlade Bosne i Hercegovine na kraju prvog polugodišta 2022. godine, a prema podacima Centralne

⁴⁸ U prvom polugodištu Vlada Republike Srpske je na ime obaveza po osnovu dugoročnih obveznica isplatila 132,2 miliona KM (72% ukupnog servisa ovog entiteta), dok je Vlada Federacije Bosne i Hercegovine na ime obaveza po osnovu dugoročnih obveznica isplatila 3,8 miliona KM i to samo po osnovu kamata.

⁴⁹ U skladu sa GFS Priručnikom, sektor opšte vlade definiše se tako da obuhvata sve entitete koji obavljaju funkcije vlade kao njihove osnovne djelatnosti. On ne obuhvata poslovna poduzeća u vlasništvu vlade koja proizvode robe i/ili usluge te ostvaruju profit prodajom istih po ekonomskim cijenama. U opštu vladu uključeni su i fondovi socijalne zaštite, tj. fondovi za penzijsko-invalidsko osiguranje, zapošljavanje, zdravstvo, dječiju zaštitu i za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom, te vanbudžetski fondovi za izgradnju puteva odnosno JP direkcije za izgradnju i održavanje cesta svih nivoa vlasti kao i JP autoputevi u oba entiteta.

banke Bosne i Hercegovine (dalje u tekstu CBBiH), je dostigla iznos od oko 3,1 milijarde KM. Time je zaduživanje opšte vlade, kroz kredite uzete kod komercijalnih banaka i emisije hartija od vrijednosti na kraju posmatranog perioda 2022. godine smanjeno za oko 5,8% u poređenju sa istim periodom prethodne godine. Uz postepeni oporavak privredne aktivnosti i značajno poboljšanje u naplati javnih prihoda, potrebe za dodatnim izvorima finansiranja u realizaciji vladinih mjera (saniranja negativnih efekata pandemije, poboljšanje životnog standarda radnika, ali i ugroženih kategorija stanovništva) nisu bile prisutne. Rezultat toga jeste smanjenje komercijalnog zaduživanja. Ovaj vid zaduživanja bilježi smanjenje zahvaljujući smanjenim obavezama po emitovanim hartijama od vrijednosti (6,1%) ali i uzetim kreditima (5,3% g/g).

Grafikon 21: Zaduzenost sektora opšte vlade kroz komercijalno zaduživanje (u %)

Izvor: CBBiH

Tokom posmatranog perioda 2022. godine, a u skladu sa indikativnim kalendarom za 2022. godinu⁵⁰, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine je emitovala jednu emisiju trezorskih zapisa i dvije emisije dugoročnih obveznica. U istom periodu, prema indikativnom kalendaru zaduživanja za 2022. godine, Vlada Republike Srpske se zadužila je emitovala po tri emisije trezorskih zapisa i dugoročnih obveznica. Detalji o vrstama hartija od vrijednosti i uslovima zaduživanja mogu se naći u dodatku Ekonomskih trendova.

Izvjestaj o operacijama konsolidovane opšte vlade Bosne i Hercegovine za 2021. godinu

Fiskalni sektor se u 2020. godini suočavao sa smanjenjem poreskih prihoda i istovremenim bržim rastom rashoda usljed realizacije stabilizacijskih mjera za ublažavanje negativnih efekata pandemije na zdravstveni i realni sektor. Fiskalni pokazatelji su poboljšani u 2021. godini uslijed oporavka ekonomije Bosne i Hercegovine, premda su fiskalne neravnoteže (uticaj Covid -19) još uvijek bile prisutne. Takođe, vlade na svim nivoima vlasti u Bosni i Hercegoni su nastavile da sprovode ranije donijete mjere o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica pandemije u 2021. godini (izdvajanja za subvencije privrednim subjektima i

⁵⁰ Ministarstva finansija zadržavaju pravo da promjene kalendar aukcija u nekim/svim elementima u bilo koje vrijeme.
http://fotoart.ba/1_fm/Februar%202022/Kalendar%20aukcija%20vrijednosnih%20papira%20FBiH%20za%202022.%20godinu.pdf
<https://www.vladars.net/sr-SP-Cyrl/Vlada/Ministarstva/mf/PPP/ud/ka/Pages/default.aspx>

zdravstvenom sektoru). Fiskalni cilj na svim nivoima je bio smanjivanje nivoa javnih rashoda na ispod 40% BDP-a i smanjenje primarnog deficita. Takođe, planirano je bilo raditi na ograničenju i promjeni strukture javne potrošnje, a u pravcu jačanja kapitalnih investicija na teret smanjenja tekućih rashoda. Što se tiče budžeta za posmatranu godinu, jedino je budžet Republike Srpske usvojen na vrijeme.⁵¹ Budžet Federacije Bosne i Hercegovine je kasnio sa usvajanjem, tako da je isti usvojen početkom 2021. godine.⁵² Takođe, početkom godine usvojen je budžet Brčko Distrikta za 2021. godinu.⁵³ Institucije Bosne i Hercegovine su u 2021. godini bile na privremenom finansiranju, jer budžet za 2021. godinu nije usvojen.

I pored značajne naplate javnih prihoda, planiran je bio deficit u entitetskim budžetima za 2021. godinu, zbog rasta rashoda. Vlada Republike Srpske je izvršila rebalans budžeta čime je isti uvećan u odnosu na prvobitno planirani budžet. Rebalans budžeta je izvršen na osnovu oporavka ekonomskih aktivnosti brže od očekivanih, a samim tim i prikupljenih poreskih prihoda. Takođe, i Vlada Brčko Distrikta je izvršila rebalans budžeta za 2021. godinu. Sa druge strane, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine nije izvršila rebalans budžeta za 2021. godinu, ali je bio revidiran plan i prihoda i rashoda navise u odnosu na prvobitni plan iz 2020. godine, baziran na snažnom oporavku budžetskih prihoda. Sa aspekta rashoda, dvije najveće stavke u okviru vladine potrošnje, izdvajanja za socijalna davanja i plate zaposlenih, zabilježile su značajan rast u 2021. godini

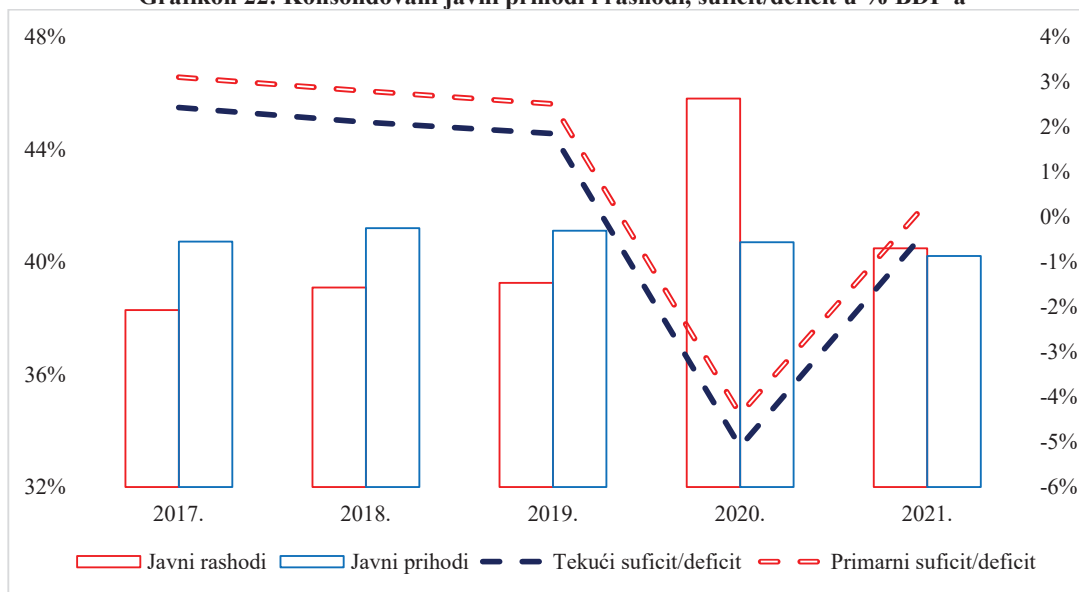
Oporavak nakon snažnog uticaja Covid-19 na ekonomsku aktivnost u 2020. godini, je doveo do snažnog rasta prihoda sektora opšte vlade, koji su bili veći i od pretpandemijskih. Pored snažnog oporavka privatne potrošnje, povećanog uvoza, kao i oporavka uslužnog sektora, jedan od faktora koji su uticali na rast prihoda po ovom osnovu je i značajan rast cijena, što je naročito izraženo u drugom dijelu godine. Rast opšteg nivoa cijena doveo je do rasta cijena koje predstavljaju poresku osnovicu za obračun PDV-a. Konsolidovani javni prihodi, na kraju 2021. godine, dostigli su nivo od oko 16,1 milijardu KM, čime su u poređenju sa prethodnom godinom, veći za 11,3%. Konsolidovani javni prihodi mjereni udjelom prema BDP-a, na kraju posmatrane godine su iznosili oko 40,2% BDP-a. Ovaj odnos je manji za 0,5 p.p. u poređenju sa prethodnom godinom, usljed veće stope rasta prihoda u odnosu na stopu rasta BDP-a. Ovo je direktna posljedica negativnog uticaja pandemije Covid-19, i ogleda je kroz smanjenje i ograničenje poslovne aktivnosti (negativan ekonomski rast i smanjenje prihoda) u 2020. godini. Na rast prihoda, najviše uticaja su imali poreski prihodi, koji su u poređenju sa 2020. godinom veći za oko 15,2%. Naravno, u kategoriji poreskih prihoda, najveći doprinos stopi rasta je imalo povećanje prihoda od indirektnih poreza. Posmatrajući konsolidovane poreske prihode Bosne i Hercegovine u 2021. godini, uočava se rast prihoda od indirektnih poreza od oko 16,7%, a od direktnih oko 9,4%. Snažan oporavak privatne potrošnje, povećanje uvoza, oporavak uslužnih djelatnosti, kao i rast cijena doveli su do značajnog rasta neto prihoda od indirektnih poreza.

⁵¹ Narodna skupština Republike Srpske je na 17. posebnoj sjednici, održanoj 17.12.2020. godine, usvojila Budžet Republike Srpske za 2021. godinu u iznosu od 3.795 milijardi KM, te Zakon o izvršenju Budžeta Republike Srpske za 2021. godinu.

⁵² Predloženi budžet je na 17. redovnoj sjednici održanoj 29.12.2020. godine prihvatio Predstavnički dom Federacije Bosne i Hercegovine. <https://parlamentfbih.gov.ba/v2/bs/propis.php?id=602>. Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine usvojio je na 8. redovnoj sjednici održanoj 11.01.2021. godine, Prijedlog budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2021. godinu u iznosu od 5.480 milijardi KM. https://parlamentfbih.gov.ba/v2/bs/sjednice.php?sjed_kat=1.

⁵³ Vlada Brčko distrikta Bosne i Hercegovine usvojila je na 2. vanrednoj sjednici, održanoj 02.02.2021. godine, Prijedlog budžeta Brčko distrikta Bosne i Hercegovine za 2021. godinu, u iznosu od 238,2 miliona KM.

Grafikon 22: Konsolidovani javni prihodi i rashodi, suficit/deficit u % BDP-a

Izvor: Kalkulacije DEP-a, CBBiH, BHAS

Prvobitno planirani budžeti, ali i budžetski bilans, kao što je ranije spomenuto su mijenjani, usljed poboljšanja u naplati javnih prihoda, ali i povećanja javnih rashoda. Rast prihoda je, pri tome, bio brži i dvostruko veći od rasta javnih rashoda. Ovo je dovelo do negativnog budžetskog bilansa, ali značajno manjeg od onog koji je bio planiran. Tako je konsolidovana opšta vlada Bosne i Hercegovine, u 2021. godini ostvarila tekući deficit u iznosu od oko 109 miliona KM, odnosno samo 0,3% BDP-a. Sa druge strane, primarni fiskalni bilans je u suficitu i iznosio je oko 131 milion ili 0,3% BDP-a⁵⁴.

Konsolidovani javni rashodi opšte vlade Bosne i Hercegovine, na kraju 2021. godine, su ostali skoro na istom nivou kao i 2020. godine. Na kraju posmatrane godine ostvarili su neznatno smanjene od oko 0,5% g/g čime su ostali na nivou od oko 16,2 milijarde KM. Mjereni i u procentima BDP-a, javni rashodi su zabilježili smanjenje od 5,3 p.p. čime su na kraju 2021. godine iznosili oko 40,5% BDP-a. Nakon povećanja javnih rashoda iz opravdanih razloga, usljed pandemije Covid-19, u 2020. isti su i 2021. godini, ostali na visokom nivou. Navedeni udio rashoda prema BDP-u, može se smatrati zadovoljavajućim u poledu cilja fiskalne konsolidacije. Navedni cilj se odnosi na to da se javni rashodi smanje ispod 40% BDP-a, što je skoro pa ispunjeno.

Najveća stavka javnih rashoda, jesu izdvajanja za socijalna davanja koja, su na kraju 2021. godine iznosila oko 5,7 milijardi KM i rasla su stopom od 3,8% g/g (14,3% BDP-a). I druge dvije, značajnije, kategorije rashoda ostvarile su pozitivne stope rasta (nadoknade zaposlenima 3,0% g/g, a korištenje roba i usluga 4,0% g/g). Rashodi po osnovu subvencija, tokom 2020. godine, su značajno uvećani. U 2021. godini, su ovi rashodi smanjeni u poređenju sa prethodnom godinom, ali su i dalje na visokom nivou (740 miliona KM).

⁵⁴ Tekući fiskalni bilans je razlika između javnih prihoda i ukupnih javnih rashoda. Primarni fiskalni bilans je tekući fiskalni bilans koji isključuje kamate na javni dug (PB = TB + kamate).

Na kraju posmatrane godine, tekući rashodi su ostvarili stopu rasta od 2,2% g/g, dok su kapitalni rashodi smanjeni za 22,4% g/g. Veći dio planiranih javnih investicija u 2021. godini nije realizovan. Izostanak značajnijih javnih investicija je obustavio veće angažovanje sredstava odobrenih za infrastrukturne projekte i projekte u elektroenergetskom sektoru u skladu sa Programom javnih investicija Bosnu i Hercegovinu za period 2020-2022. godina. U skladu s navedenim, izostali su efekti javnih investicija na cjelokupnu ekonomsku aktivnost. Kapitalni rashodi su na kraju posmatrane godine iznosili oko 1,4 milijarde KM ili 3,4% BDP-a.

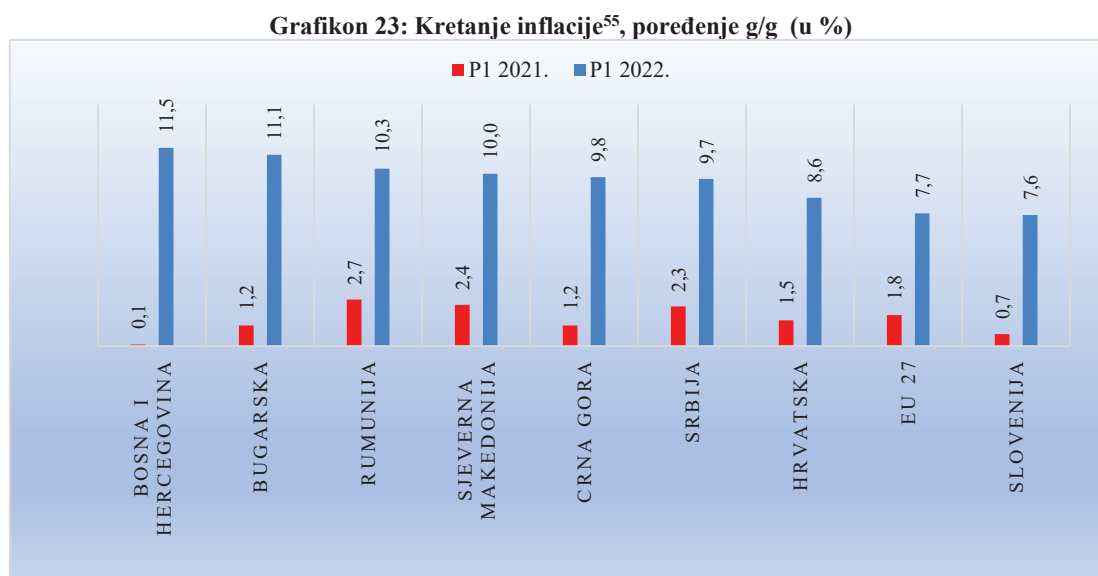
Tekući rashodi, na kraju 2021. godine, su iznosili oko 14,8 milijardi KM, čime su isti mjereni udjelom prema BDP-u smanjeni za 3,8 p.p. i iznosili su 37,1% BDP-a u poređenju sa prethodnom godinom.

III CIJENE, MONETARNI I FINANSIJSKI SEKTOR

Cijene

- Rast ukupnog nivoa cijena u Bosni i Hercegovini.
- Najveći rast cijena registrovan u odjeljcima hrane i bezalkoholnih pića, prevoza te stanovanja, vode, električne energije, plina i drugih energenata.
- Snažan rast cijena sirove nafte i hrane na svjetskom tržištu.

Globalna poskupljenja životnih namirnica i energenata su determinisala kretanje inflacije u svijetu. Na taj način vanjski pritisci na cijene imali su veliki uticaj na ukupnu inflaciju kroz prenošenje troškovnih pritisaka sa proizvođačkih na potrošačke cijene. Nivo inflacije u P1 2022. godine u svim zemljama u Evropi kao i u Bosni i Hercegovini bio je višestruko veći u odnosu na prethodnu godinu. Prema podacima EUROSTAT-a inflacija u EU 27 u P1 2022. godine je iznosila 7,7%. Poredeći kretanje inflacije sa zemljama u regionu evidentno je da Bosna i Hercegovina bilježi najbrži rast cijena u 2022. godini koji je znatno iznad prosjeka EU 27 (grafikon ispod). Najbrži rast cijena, pored Bosne i Hercegovine, zabilježen je u Bugarskoj, Rumuniji i Sjevernoj Makedoniji, dok je Slovenija imala najsporiji rast inflacije među zemljama u poređenju.

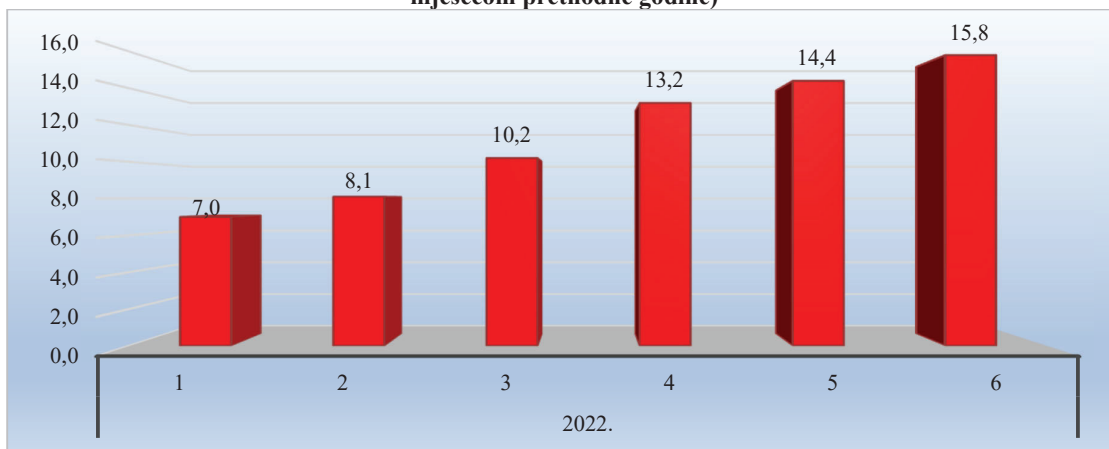

Izvor: Eurostat i agencije za statistiku posmatranih zemalja

Inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena u Bosni i Hercegovini u P1 2022. godine je iznosila 11,5% g/g. Na grafikonu 24 je predstavljena dinamika kretanja inflacije po mjesecima u 2022. godini. Najznačajniji rast cijena bio je u odjeljcima hrane i bezalkoholnih pića, prevoza, stanovanja, vode, el. energije, plina i drugih energenata.

⁵⁵ Inflacija za EU 27, Bugarsku, Rumuniju, Sloveniju i Hrvatsku je mjerena harmonizovanim indeksom potrošačkih cijena (HICP). Izvor: Eurostat. Za Bosnu i Hercegovinu, Sjevernu Makedoniju, Crnu Goru i Srbiju inflacija je predstavljena CPI indeksom.

Grafikon 24: Inflacija u Bosni i Hercegovini u 2022. godini po mjesecima u % (poređenje sa istim mjesecom prethodne godine)

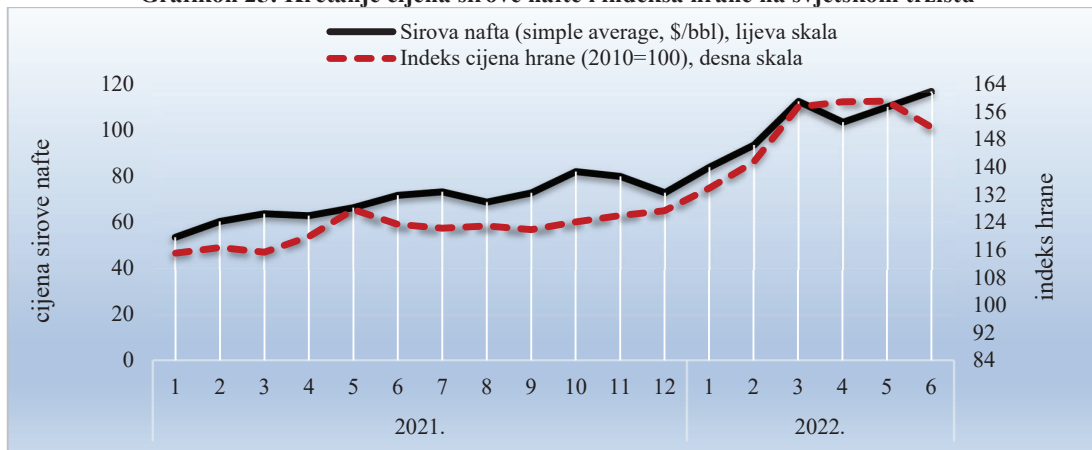

Izvor: BHAS

Cijene u odjeljku koji zauzima najveći dio ukupnog indeksa potrošačkih cijena (hrana i bezalkoholna pića) su uvećane 17,8% g/g u P1 2022. godine na šta su uticala poskupljenja prehrambenih proizvoda (hljeb i žitarice, meso, mlijeko, jaja, ulja i masnoće, voće, povrće itd.). Na taj način ovaj odjeljak je uz prevoz imao najveći uticaj na inflaciju u Bosni i Hercegovini. Indeks hrane na svjetskom tržištu takođe je nastavio da raste, odnosno cijena hrane u junu 2022. godine uvećana je za 22,8% u poređenju sa istim mjesecom 2021. godine.

U P1 2022. godine u odjeljku prevoza cijene su bile više za 24,7% u odnosu na isti period 2021. godine na šta su uticale izrazito visoke cijene sirove nafte i naftnih derivata. Cijena sirove nafte na svjetskom tržištu energenata u junu 2022. godine prema podacima Svjetske banke iznosila je 116,8 \$/barelu (grafikon ispod) i u poređenju sa junom 2021. godine bila je viša za 62,7% (45 \$/barelu).

Grafikon 25: Kretanje cijena sirove nafte i indeksa hrane na svjetskom tržištu

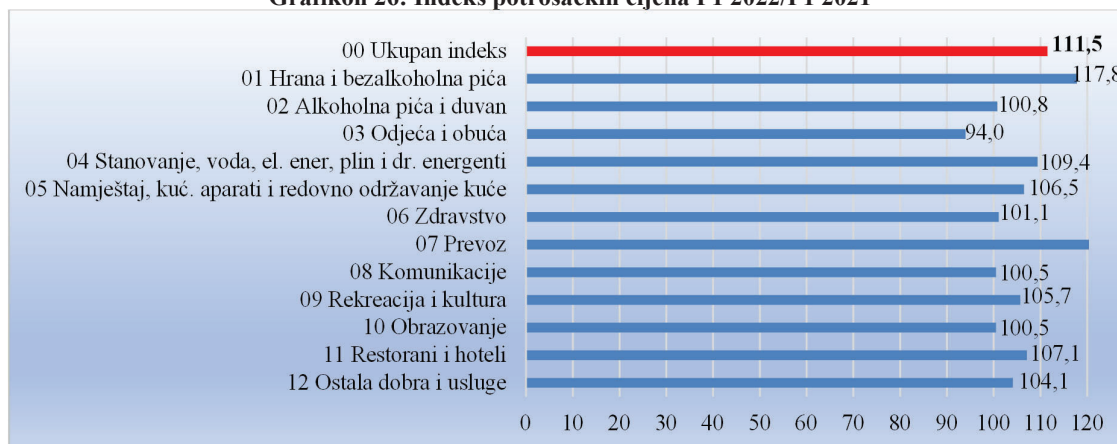
Izvor: Svjetska banka

U odjeljku stanovanja, vode, električne energije, plina i drugih energenata cijene su uvećane za 9,4% g/g u P1 2022. godine i imale su nešto manji doprinos rastu ukupne inflacije u Bosni i Hercegovini u odnosu na hranu i prevoz. Rast cijena plina, tečnih i čvrstih goriva, najamnina

za stanovanje, vodosnabdijevanja, održavanja i popravke stana imali su doprinos uvećanju inflacije u ovom odjeljku.

S druge strane, jedino smanjenje cijena bilo je u odjeljku odjeće i obuće gdje su cijene bile niže za 6% u P1 2022. godine, što je samo djelimično usporilo rast ukupne inflacije u Bosni i Hercegovini.

Grafikon 26: Indeks potrošačkih cijena P1 2022/P1 2021

Izvor: BHAS

Monetarni sektor

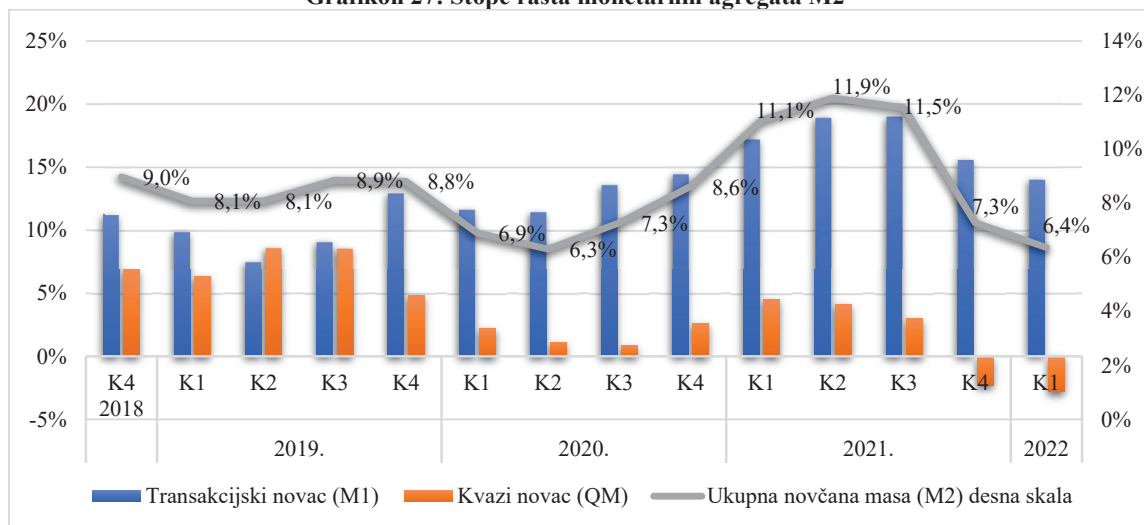
- Rast ukupne novčane mase vođen rastom transakcijskog novca.
- Stopa obvezne pričuve nepromijenjena. Prosječan saldo računa obveznih pričuva kod CBBiH ostvario umjerenu stopu rasta.

Ukupna novčana masa (M2)⁵⁶ kretala se po stopi rasta od 6,4% g/g na kraju drugog tromjesečja 2022.godine sa iznosom od 31,5 mlrd. KM. Kao što je vidljivo i na grafikonu ispod, najveću godišnju stopu rasta imala je sastavnica transakcijski novac (M1) sa 14% g/g dok se iznos kvazi novca (QM) nastavio smanjivati, uz stopu od 2,8% g/g. Ukupan iznos M1 bio je 18,4 mlrd. KM, a QM, 13,1 mlrd. KM. U okviru QM, smanjenje bilježe ostali depoziti u domaćoj valuti⁵⁷ (-6,6% g/g) i ostali depoziti u inozemnoj valuti (-4,6% g/g) dok je treća sastavnica, prenosivi depoziti u inozemnoj valuti rasla po stopi od 5,2% g/g. Posmatrajući sastavnice transakcijskog novca, prenosivi depoziti u domaćoj valuti imali su stopu rasta od 14,8% g/g, a gotovina izvan banaka 12,4% g/g. Prema strukturi doprinosa ukupnom rastu M2, najveće doprinose imale su sastavnice M1, gotovina izvan banaka i prenosivi depoziti u domaćoj valuti sa 2,2 p.p i 5,5 p.p. respektivno. Najveći udjel u ukupnoj novčanoj masi imali su prenosivi depoziti u domaćoj valuti sa 39,8%, ostali depoziti u inozemnoj valuti sa 22,2%, gotovina izvan banaka sa 18,6% te prenosivi depoziti u inozemnoj valuti sa 10,2% i ostali depoziti u domaćoj valuti sa 9,2%.

⁵⁶Novčanu masu M2 čine monetarni agregati, novac M1 i kvazi-novac QM. Monetarni agregat M1 čine gotovina izvan banaka i prenosivi depoziti u domaćoj valuti svih domaćih sektora (osim depozita centralne vlade). Monetarni agregat QM obuhvata ostale depozite u domaćoj valuti, prenosive i ostale depozite u stranoj valuti svih domaćih sektora (osim depozita centralne vlade).

⁵⁷ Prenosivi i ostali depoziti drugih domaćih sektora u domaćoj i inozemnoj valuti predstavljaju obveze banaka prema nesredišnjoj vladi (kantona i općina), nefinancijskim javnim poduzećima, nefinancijskim privatnim poduzećima, ostalim finansijskim institucijama i ostalim domaćim sektorima (stanovništvu, neprofitnim institucijama i ostalim neklasificiranim sektorima).

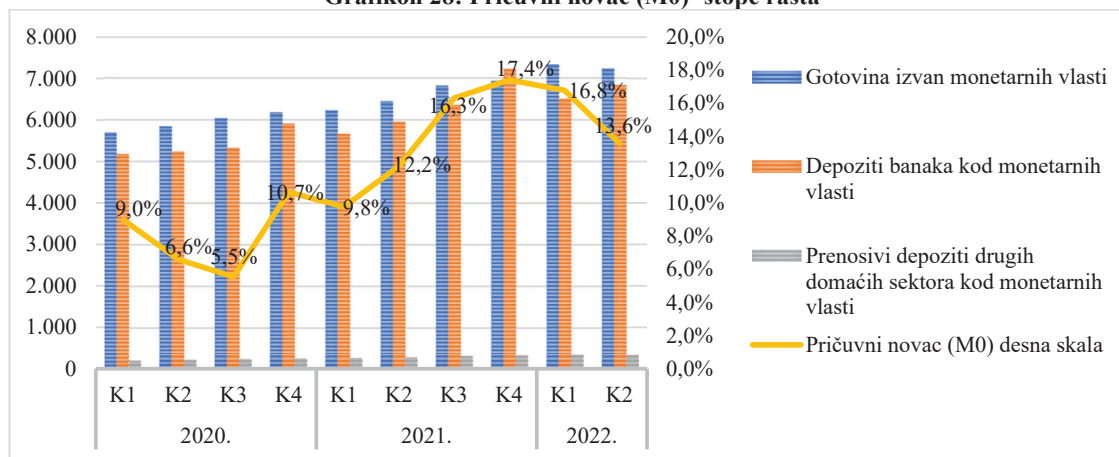
Grafikon 27: Stope rasta monetarnih agregata M2

Izvor: CBBiH

Pričuvni novac (M0) sa iznosom od 14,4 mlrd. KM ostvario je povećanje od 13,6 % g/g pri čemu su najveći doprinos rastu imali depoziti banaka kod monetarnih vlasti sa 7 p.p. Poslije njih, najveći doprinos imala je gotovina izvan monetarnih vlasti sa 6,2 p.p. nakon čega slijede prenosivi depoziti drugih domaćih sektora kod monetarnih vlasti sa 0,4 p.p. Najveći udjel u M0 imali su gotovina izvan monetarnih vlasti sa 50,3% zatim depoziti banaka kod monetarnih vlasti sa 47,5% i prenosivi depoziti drugih domaćih sektora kod monetarnih vlasti sa 2,2%.

Grafikon 28: Pričuvni novac (M0)- stope rasta

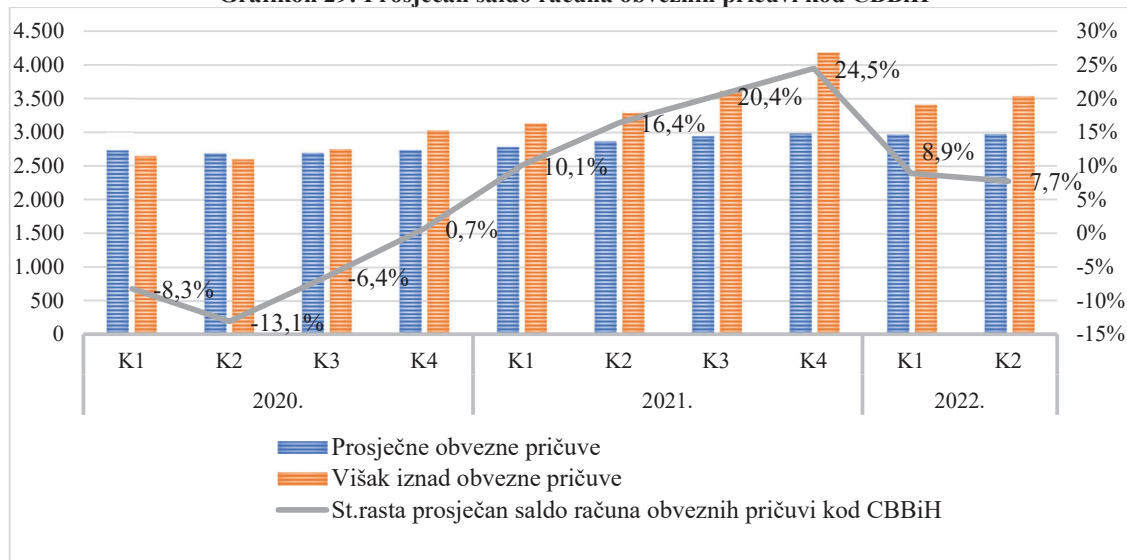
Izvor: CBBiH

Osnovica za obračun obvezne pričuve⁵⁸ iznosila je na kraju drugog tromjesečja 2022.godine 29,7 mlrd. KM uz povećanje od 3,7% g/g. Prosječan saldo računa obveznih pričuva kod CBBiH iznosio je 6,5 mlrd. KM što je uvećanje od 5,8% (iznos je veći za 357 mil. KM) u odnosu na drugo tromjesečje 2021. godine. Prosječne obvezne pričuve uvećane su za 3,7% na iznos od oko 3 mlrd. KM dok je višak iznad obvezne pričuve uvećan za 7,7% na iznos od 3,5 mlrd. KM. Prema strukturi udjela u prosječnom saldu računa obveznih pričuva kod CBBiH, 54,3% udjela bilježi višak iznad obveznih pričuva dok su 45,7% udjela imale prosječne obvezne pričuve.

⁵⁸ Osnovicu za obračun obvezne pričuve čine svi depoziti i pozajmljena sredstva bez obzira na valutu.

Prosječna stopa obvezne pričuve ostala je nepromijenjena te je iznosila 10% dok je implicitna stopa bila 21,9%.

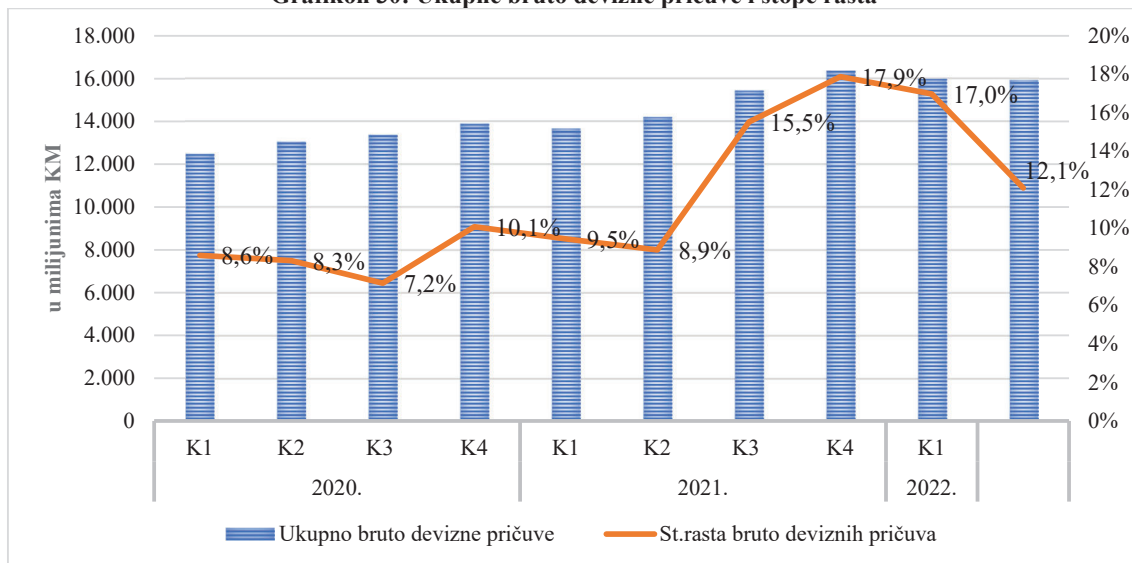
Grafikon 29: Prosječan saldo računa obveznih pričuvi kod CBBiH

Izvor: CBBiH

Ukupne bruto devizne pričuve na kraju posmatranog razdoblja bile su 15,9 mlrd. KM što predstavlja porast od 12,1% g/g. Prema strukturi udjela, najveći udjel imale su investicije u vrijednosne papire sa 67,2% dok su depoziti kod nerezidentnih banaka činili 28,1% udjela. Pokrivenost pričuvnog novca (M0) sa bruto deviznim pričuvama iznosila je 110,6%.

Grafikon 30: Ukupne bruto devizne pričuve i stope rasta

Izvor: CBBiH

Bankarski sektor

- *Bankarski sektor na razini Bosne i Hercegovine ostvario pozitivan finansijski rezultat.*
- *Kreditna aktivnost u blagom porastu, vođena rastom kredita stanovništva.*
- *Najveći doprinos rastu ukupnih depozita od strane depozita nefinancijskih poduzeća.*

Pod utjecajem oporavka gospodarstva sredinom 2021.godine profitabilnost finansijskog sustava se također oporavila i poboljšala što se održalo i u prva dva tromjesečja 2022.godine.

Bankarski sektor na razini Bosne i Hercegovine ostvario je pozitivan finansijski rezultat⁵⁹ na kraju drugog tromjesečja 2022.godine u iznosu od 253,4 mil. KM što je rast od 17,8% u odnosu na drugo tromjesečje 2021.godine. Ostvarena dobit vraćena je na razinu koja se može usporediti sa finansijskim rezultatom iz 2019.godine (rezultat je tada bio 232,6 mil. KM). Ukupni rashodi bili su u posmatranom razdoblju 646,4 mil. KM dok su u istom razdoblju 2021.godine iznosili 618,3 mil. KM (rast od 4,6%) pri čemu su rashodi po kamatama i slični rashodi imali smanjenje od 6,5%. Rast ukupnih prihoda bio je 8,1% g/g sa iznosom od 907,6 mil. KM vođen značajno višim rastom operativnih prihoda (17,3%g/g).

Tabela 7: Finansijski rezultat bankarskog sektora u Bosni i Hercegovini na kraju razdoblja u 000 KM

R.br.	U Milionima KM	K2 2021	K2 2022	promjena g/g
1	Prihodi od kamata i slični prihodi	494.203	502.144	1,6%
2	Operativni prihodi	345.752	405.483	17,3%
3	Ukupni Prihodi (1+2)	839.955	907.627	8,1%
4	Rashodi po kamatama i slični rashodi	89.293	83.483	-6,5%
5	Nekamatni rashodi	528.979	562.999	6,4%
6	Ukupni Rashodi (4+5)	618.272	646.482	4,6%
7	Porezi	6.094	7.318	20,1%
8	Neto dobit	215.073	253.393	17,8%
9	Neto gubitak	0	0	0,0%
10	Ukupan finansijski rezultat	215.073	253.393	17,8%

Izvor: CBBiH

Prema konsolidiranom izvješću CBBiH, ukupna aktiva bankarskog sektora u BiH bila je 36,3 mlrd. KM uz povećanje od 3,3% g/g. Prema strukturi aktive, rast je vođen rastom pričuva od 14,2% zatim potraživanjima od ostalih domaćih sektora i potraživanjima od nefinancijskih privatnih poduzeća (5,5% g/g i 4,4% g/g respektivno). Smanjenje na godišnjoj razini imale su inozemna aktiva sa 13,5% g/g potraživanja od opće vlade sa 6,1% i potraživanja od nefinancijskih javnih poduzeća sa 0,3%. Učešće u ukupnoj aktivni od 77,8% (28,2 mlrd. KM) činile su pričuve, potraživanja od ostalih domaćih sektora i nefinancijskih privatnih poduzeća (22,6%, 29,8% i 25,4% udjela respektivno). Inozemne pričuve imale su udjel od 11,8% i iznos od 4,3 mlrd. KM. U okviru pasive, prenosivi depoziti drugih domaćih sektora u domaćoj valuti imali su najviši rast sa 14,7% g/g i najveći udjel u ukupnoj pasivi sa 33,7%. Ostali depoziti drugih domaćih sektora u inozemnoj valuti sa udjelom od 19,3% imali su smanjenje iznosa od 4,6% g/g kao i ostali depoziti drugih domaćih sektora u domaćoj valuti sa smanjenjem od 6,6%

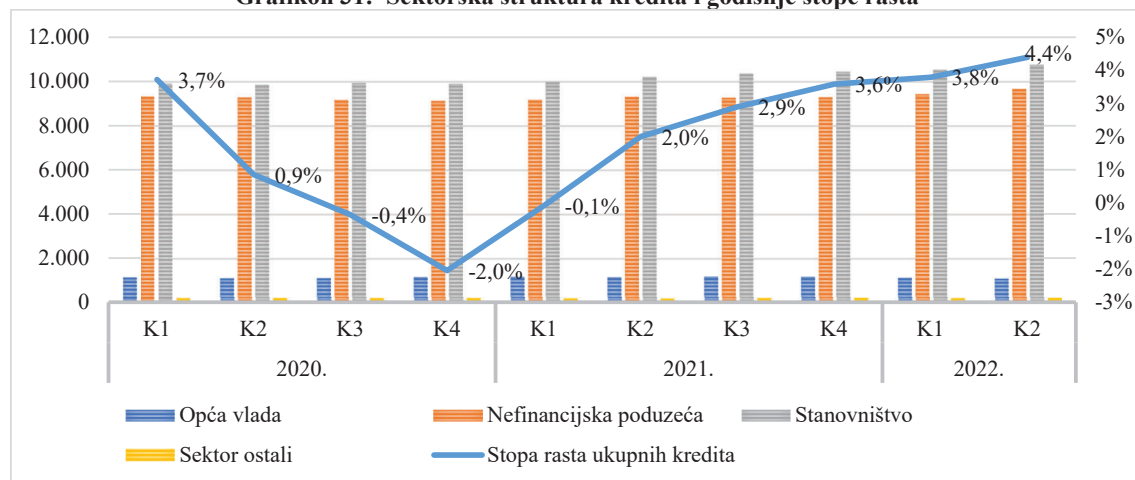
⁵⁹ Ukupan finansijski rezultat, ukupni prihodi i rashodi i ostali podaci iz izvještaja o dobitku i gubitku su nekonsolidovani podaci za bankarski sektor u Bosni i Hercegovini, a dobiveni su zbrajanjem podataka za Federaciju Bosne i Hercegovine i Republiku Srpsku koji su dobiveni od entitetskih agencija za bankarstvo.

čiji udjel iznosi 8%. Dionice i drugi kapital koji imaju udjel od 12,5% imali su dosta sporiji rast (0,1% g/g) u odnosu na druge sastavnice pasive sa većim udjelima.

Pokazatelj adekvatnosti kapitala⁶⁰ je bio iznad propisanog minimuma od 12% i na kraju drugog tromjesečja 2022. godine iznosio je 19,3%. Pokazatelj efikasnosti kapitala, povrat na prosječnu aktivu⁶¹ iznosio je 1,5%.

Kreditna aktivnost u Bosni i Hercegovini nastavlja rasti uz stopu od 4,4% na kraju posmatranog razdoblja vođena još uvijek kreditima stanovništva uz ostvaren brži rast i privatnih poduzeća. Ukupan iznos kredita bio je 21,7 mlrd. KM u čijoj strukturi su 10,8 mlrd. KM činili krediti stanovništva, 9,7 mlrd. nefinancijska poduzeća i 1,1 mlrd. sektor opće vlade, a iznos od oko 178 mil. KM pripalo je ostalim sektorima. Stopa rasta plasmana kredita privatnim poduzećima bilježi nešto ubrzaniji rast u odnosu na prethodna tromjesečja dok javna poduzeća u ovom kao i u prethodnim tromjesečjima bilježe smanjenje iznosa. Rast u sektoru privatnih poduzeća bio je 4,4% dok je smanjenje kredita plasiranih javnim poduzećima bilo po stopi od 3,6% pri čemu je ukupno za sektor nefinancijskih poduzeća⁶² stopa rasta iznosila 3,9% g/g. Sektor stanovništva zadržao je istu stopu rasta kao i prethodno tromjesečje sa stopom od 5,6% g/g. U skladu s tim, i njihov doprinos ukupnom rastu kredita je bio najveći sa 2,7 p.p. (stopa jednaka stopi doprinosa za prethodna dva razdoblja) nakon čega slijedi doprinos nefinancijskih poduzeća sa 1,8 p.p. Trend plasmana kredita u sektoru opće vlade je u padu sa negativnom stopom rasta od 5,2% g/g.

Grafikon 31: Sektorska struktura kredita i godišnje stope rasta

Izvor: CBBiH

Prema podacima CBBiH (indikatori financijskog zdravlja bankarskog sektora) udjel nekvalitetnih kredita prema ukupnim kreditima na kraju drugog tromjesečja 2022. godine iznosio je 5,2%.

⁶⁰ Neto kapital predstavlja razliku između iznosa kapitala (osnovnog i dopunskog) i odbitnih stavki. Stopa adekvatnosti kapitala mjerena ovim pokazateljem izračunava se kao omjer neto kapitala i ukupnog rizika aktive. Minimalna propisana stopa adekvatnosti kapitala u BiH iznosi 12%.

⁶¹ Povrat na prosječnu aktivu (ROAA) je iz seta osnovnih pokazatelja financijskog zdravlja i namijenjen je mjerenju učinkovitosti banaka u korištenju svoje aktive. Ovaj pokazatelj daje procjenu dobiti koja može poslužiti za pokrivanje gubitaka u odnosu na aktivu. Od četvrtog tromjesečja 2016. godine, izračun pokazatelja ROAA računa se kao omjer dobiti prije poreza i prosječne aktive, pri čemu je vrijednost pokazatelja iskazana na godišnjoj razini.

⁶² Sektor nefinancijskih poduzeća sastoji se od nefinancijskih javnih i nefinancijskih privatnih poduzeća.

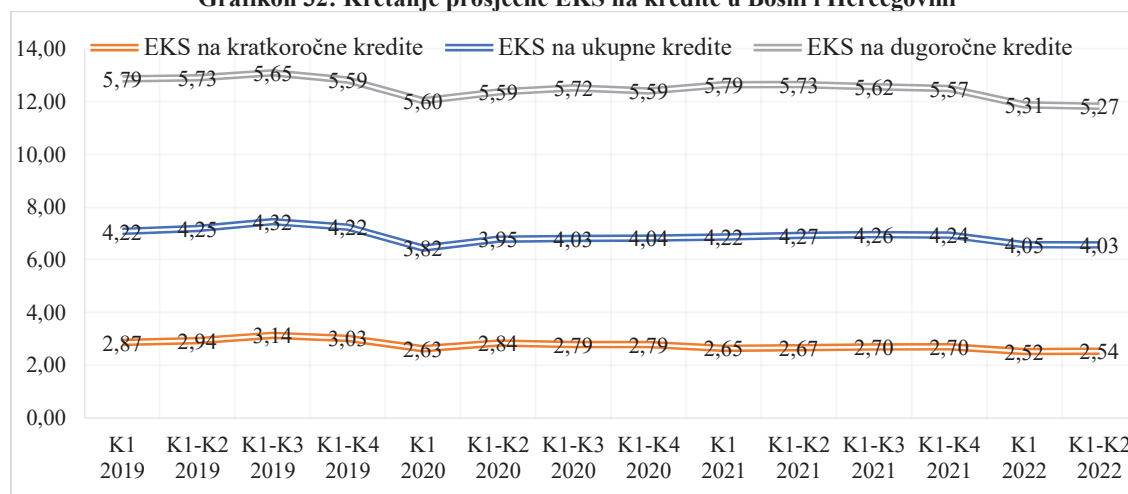
Tabela 8: Nekvalitetni krediti prema ukupnim kreditima

Razdoblje	Ukupni krediti ⁶³	Nekvalitetni krediti	Nekvalitetni krediti prema ukupnim kreditima (u%)
K2 2021	21.665.021	1.228.135	5,7
K2 2022	21.923.021	1.137.044	5,2

Izvor: CBBiH

Kretanje prosječne efektivne kamatne stope (EKS⁶⁴) na kredite u BiH nije značajno osciliralo i ostaje za vidjeti da li će se u sljedećem razdoblju ove stope i za koliko povećavati. Prosječna efektivna kamatna stopa (EKS) na ukupno plasirane kredite u Bosni i Hercegovini smanjena je za 0,23 p.p. i iznosila je 4,03% na kraju drugog tromjesečja 2022.godine. EKS za kratkoročne i dugoročne kredite također je smanjen te su iznosili 2,54% i 5,27% respektivno.

Grafikon 32: Kretanje prosječne EKS na kredite u Bosni i Hercegovini

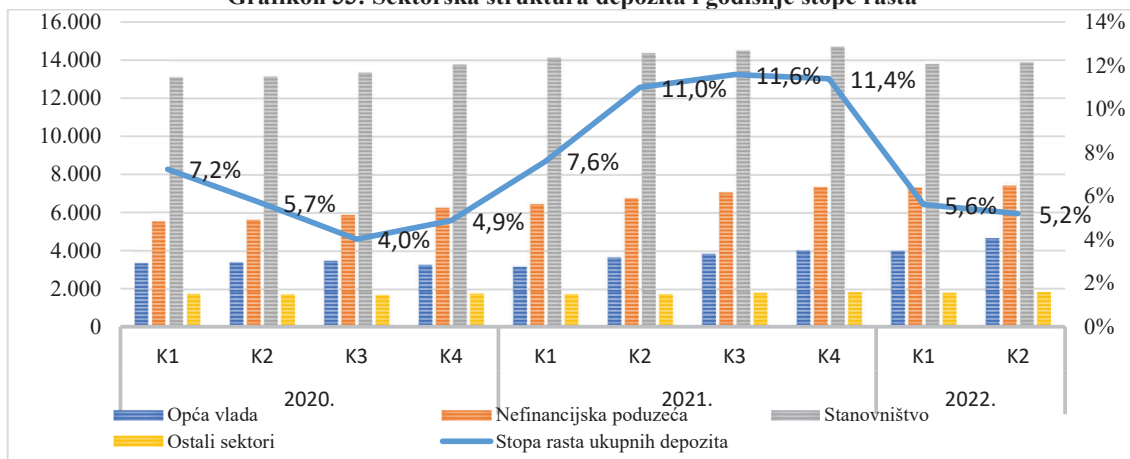
Izvor: entitetske agencije za bankarstvo

Iznos ukupnih depozita na kraju drugog tromjesečja povećan je za 5,2% g/g na iznos od 27,8 mlrd. KM. Izloženost domaćinstva visokim inflatornim šokovima i izdvajanju većih iznosa novca na tekuće troškove imalo je odraza i na kretanje depozita stanovništva koji su imali negativnu stopu rasta u drugom tromjesečju (-3,4%g/g) 2022.godine. Unatoč njihovom najvećem učešću u ukupnim depozitima (49,9%) stanovništvo bilježi negativan doprinos rastu depozita od 1,8 p.p. Depoziti drugog najvećeg sektora po učešću (26,7%), sektor nefinancijskih poduzeća, nastavljaju rasti, pri čemu za razliku od prethodne godine kada su stope rasta bile dvoznamenkaste, u ovom razdoblju rast je po stopi od 9% g/g. Njihov doprinos rastu depozita bio je 2,5 p.p. U ovom razdoblju sektor opće vlade unatoč nižem učešću u ukupnim depozitima (16,8%) zbog trenutno viših stopa rasta depozita (28,3%) u odnosu na druge vodeće sektore depozita, ima najveći doprinos rastu depozita od 3,9 p.p.

⁶³ Prema metodologiji CBBiH za kompiliranje financijskog zdravlja. Ukupni krediti su na bruto osnovi.

⁶⁴ Ponderirana prosječna efektivna kamatna stopa na ukupne kredite/depozite za cijelu Bosnu i Hercegovinu dobivena je ponderisanim prosjekom ukupne efektivne kamatne stope na kredite/depozite za Republiku Srpsku i ukupne efektivne kamatne stope na kredite/depozite u Federaciji Bosne i Hercegovine. Podaci o iznosu kredita/depozita i kamatnih stopa po entitetima dobiveni su od entitetskih agencija za bankarstvo.

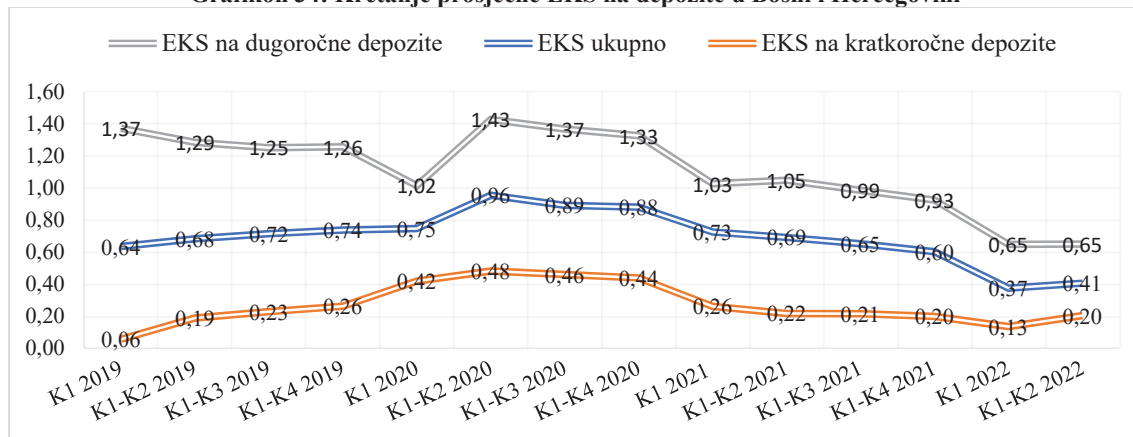
Grafikon 33: Sektorska struktura depozita i godišnje stope rasta

Izvor: CBBiH

Prosječna efektivna kamatna stopa na ukupne depozite na kraju drugog tromjesečja 2022.godine iznosila je 0,41% što je smanjenje od 0,29 p.p. EKS na kratkoročne i dugoročne depozite iznosile su 0,2% i 0,6% respektivno te su u usporedbi sa istim razdobljem prošle godine također smanjenje.

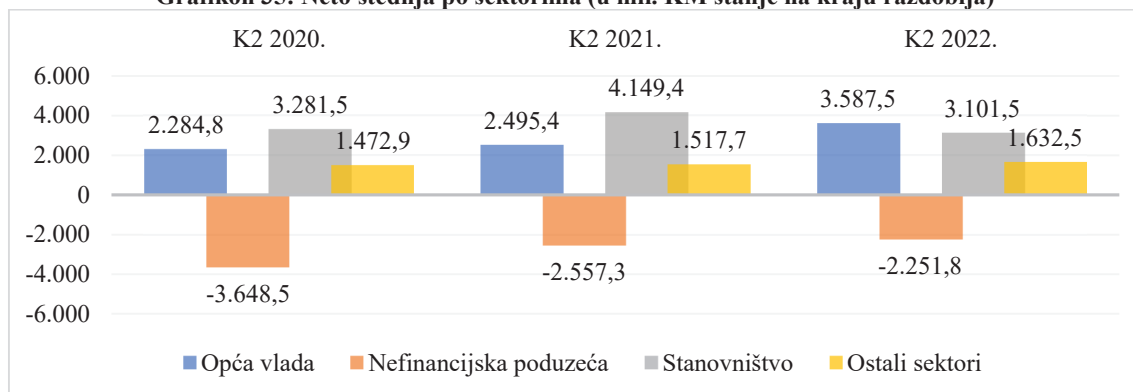
Grafikon 34: Kretanje prosječne EKS na depozite u Bosni i Hercegovini

Izvor: entitetske agencije za bankarstvo

Neto štednja odnosno razlika između ukupnih depozita i ukupnih kredita na razini Bosne i Hercegovine, u ovom razdoblju iznosila je 6,1 mlrd. KM. Ovaj iznos predstavlja rast od 8% u odnosu na drugo tromjesečje 2021.godine. U skladu sa prethodno prikazanim kretanjima depozita i kredita u sektorima stanovništva i opće vlade, najveća pozitivna razlika je iskazana za opću vladu sa iznosom od 3,6 mlrd. KM. Sektor stanovništva u ovom razdoblju bilježi negativnu stopu rasta neto štednje (25% g/g) pri čemu je još uvijek razlika između depozita i kredita stanovništva pozitivna sa iznosom od 3,1 mlrd. KM. Za sektor nefinancijskih poduzeća uobičajeno je da imaju veći omjer kredita u odnosu na depozite (kreditni su najčešći izvor financiranja poslovnih aktivnosti) te je samim time njihova razlika negativna u iznosu od 2,3 mlrd. KM, dok ostali sektori također bilježe pozitivnu razliku u iznosu od 1,6 mlrd. KM. (rast od 44% g/g).

Grafikon 35: Neto štednja po sektorima (u mil. KM stanje na kraju razdoblja)

Izvor: CBBiH i DEP kalkulacije

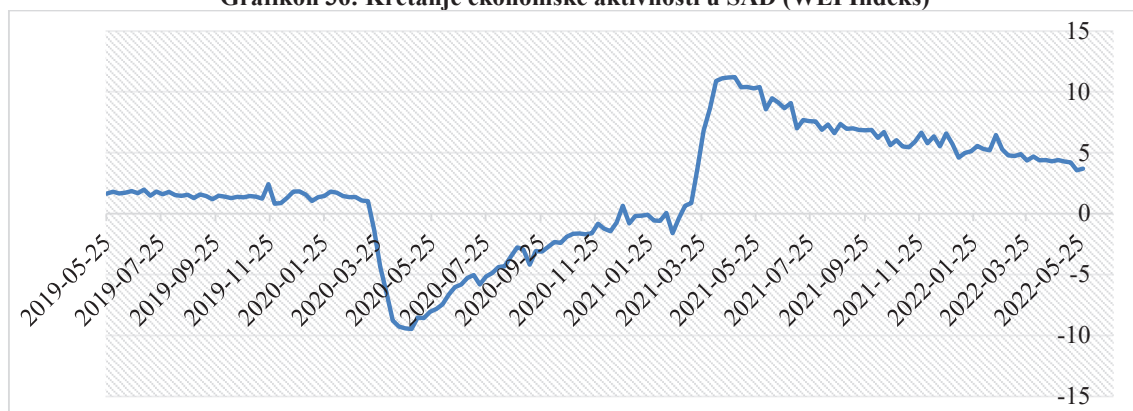
Tržište kapitala

- Na kraju prvog polugodišta 2022. godine vodeći berzanski indeksi u svijetu su zabilježili značajan pad na godišnjem nivou i u odnosu na kraj prošle godine.
- Ukupan ostvareni promet u Bosni i Hercegovini u ovom periodu je dostigao 539,5 mil. KM uz stopu rasta od 4,7% g/g.
- Na kraju prvog polugodišta 2022. godine ukupna kapitalizacija u Bosni i Hercegovini je dostigla 10 mlrd. KM uz stopu rasta od 6,9 % g/g

Indeksi

Nakon izbijanja rata u Ukrajini u prvom kvartalu dolazi do globalne krize i ubrzanijeg pada ekonomske aktivnosti koji se nastavlja i u drugom kvartalu 2022. godine. Pad aktivnosti najbolje pokazuje kretanje WEI indeksa (engl. Weekly Economic Index)⁶⁵ koji prati stanje ekonomije u SAD (u daljnjem tekstu Sjedinjene Američke države).

Grafikon 36: Kretanje ekonomske aktivnosti u SAD (WEI Indeks)

Izvor: Federal Reserve Bank of New York

Svi važniji berzanski indeksi, listirani u svijetu i SAD bilježe sličan pad vrijednosti. Na kraju prvog polugodišta 2022. godine Dow Jones Indeks (DJIA) bilježi na godišnjem nivou negativnu vrijednost stope rasta od 10,8%, S&P500 negativnu stopu od 11,9% a tehnološki indeks Nasdaq negativnu stopu od 24% g/g. Vrijednosti indeksa u tabeli su prikazane u odnosu

⁶⁵ Sedmični ekonomski indeks (WEI) je indeks od deset dnevnih i sedmičnih indikatora realne ekonomske aktivnosti u SAD.

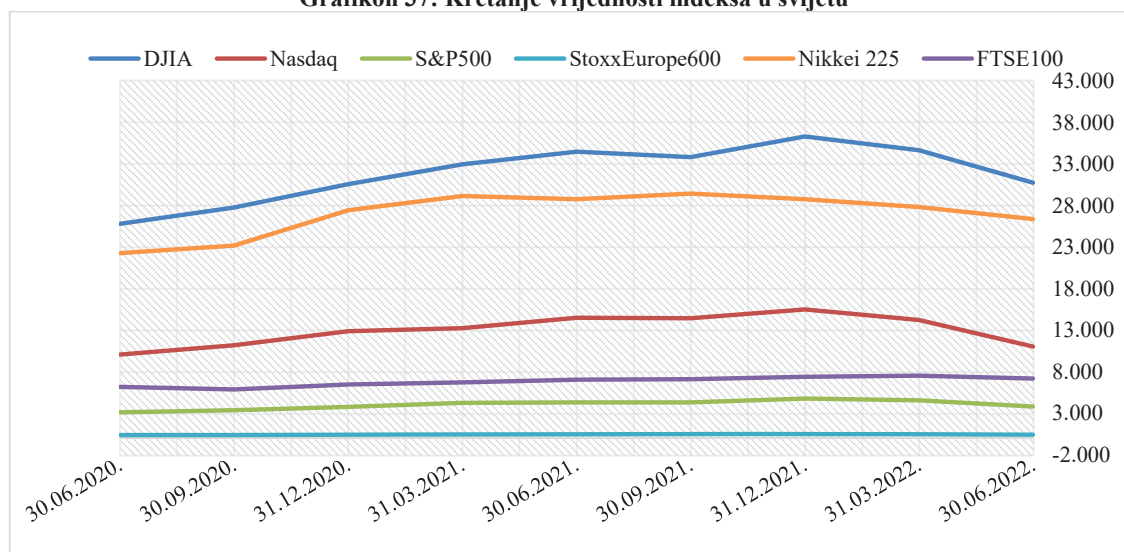
na isti period prošle godine kao i u odnosu na kraj 2021. godine kada počinje ubrzaniji pad vrijednosti indeksa.

Tabela 9: Promjena vrijednosti vodećih berzanskih indeksa u svijetu

Period	DJIA	S&P	Nasdaq	FTSE 100	Stoxx Europe 600
30.06.2022. /31.12.2021.	-15,3%	-20,6%	-28,8%	-2,9%	-16,5%
30.06.2022. /30.06.2021.	-10,8%	-11,9%	-24,0%	1,9%	-10,1%

Izvor: WSJ, Bloomberg

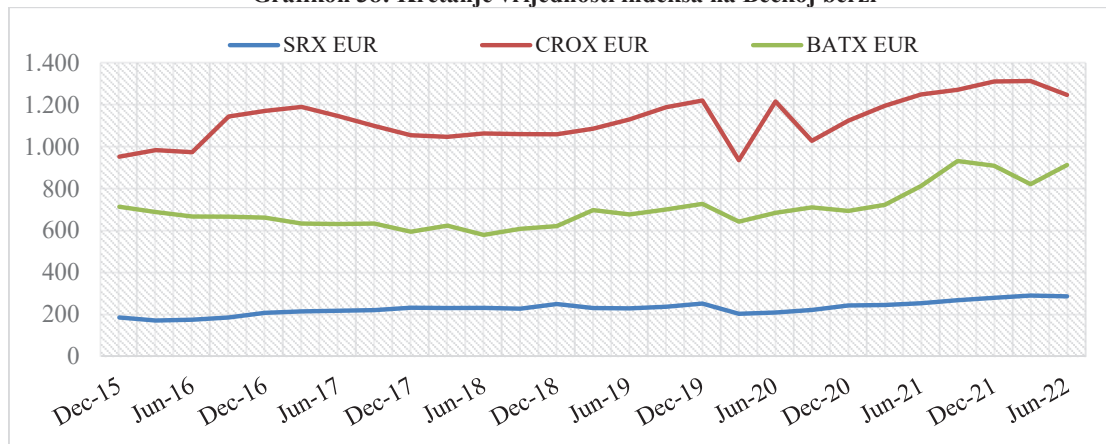
Grafikon 37: Kretanje vrijednosti indeksa u svijetu

Izvor: WSJ, Bloomberg

Slično se ponašao i hrvatski index CROX listiran na Bečkoj berzi koji je u odnosu na vrijednost koju je imao na kraju 2021. godine ostvario negativan rast od 4,9% dok je na godišnjem nivou stopa negativnog rasta bila 0,2%. Interesantno je da je za razliku od CROX indeksa, vrijednost srbijanskog SRX indeksa u odnosu na kraj 2021. godine zabilježila pozitivnu vrijednost rasta od 2,4% a vrijednost bosanskog BTX indeksa rast od 0,4%.

Grafikon 38: Kretanje vrijednosti indeksa na Bečkoj berzi

Izvor: Wiener Boerse

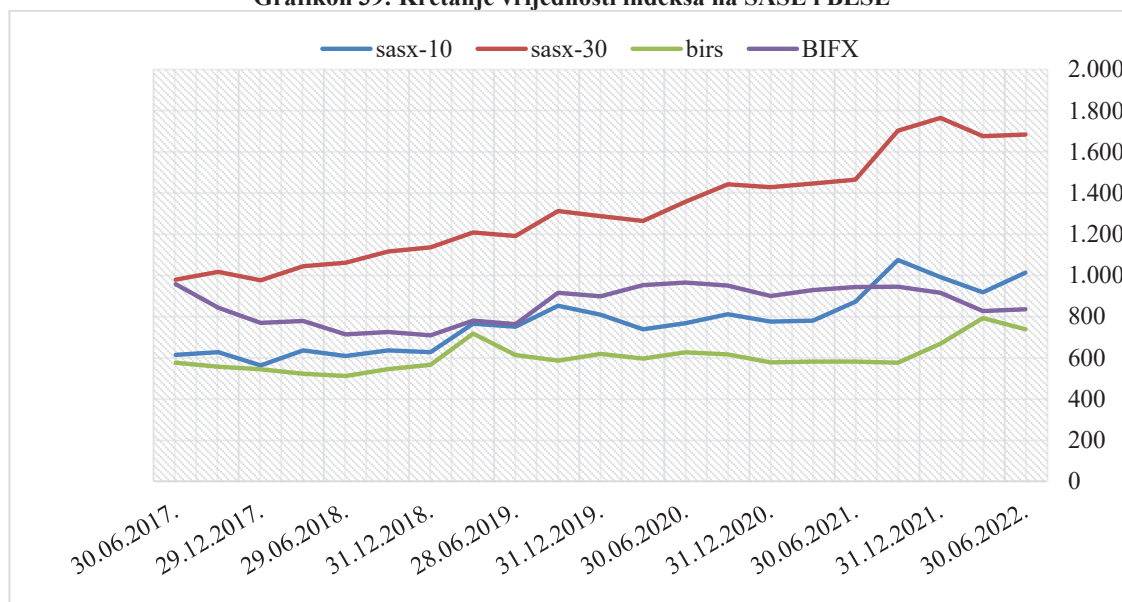
Vrijednosti indeksa listiranih na Sarajevskoj berzi (u daljnjem tekstu SASE) i Banja-lučkoj berzi (u daljnjem tekstu BLSE) su se zbog specifičnosti tržišta u Bosni i Hercegovini različito ponašale. Tako je na godišnjem nivou vrijednost indeksa SASX-10 (koji prati vrijednost dionica prvih 10 kompanija na tržištu u Federaciji Bosne i Hercegovine) zabilježila rast od 16,2% dok je u odnosu na vrijednost na kraju 2021. godine taj rast usljed novonastale krize znatno manji tj. 2,1%. Slično se ponašala i vrijednost indeksa SASX-30 sa rastom od 14,9% na godišnjem nivou i negativnom vrijednosti rasta indeksa od 4,6% u odnosu na kraj 2021. godine. U isto vrijeme je vrijednost investicionog fonda BIFX zabilježila negativan rast od 11,4% g/g odnosno u odnosu na kraj 2021. godine negativan rast od 8,7%. Berzanski indeks BIRS u Republici Srpskoj zabilježio rast od 27,1% g/g te rast od 10,6% u odnosu na kraj 2021. godine.

Tabela 10: Promjena vrijednosti (u % g/g) indeksa na SASE i BLSE

Period	BIFX	SASX-10	SASX-30	BIRS
30.06.2022. /31.12.2021.	-8,7%	2,1%	-4,6%	10,6%
30.06.2022. / 30.06.2021.	-11,4%	16,2%	14,9%	36,4%

Izvor: SASE i BLSE

Grafikon 39: Kretanje vrijednosti indeksa na SASE i BLSE

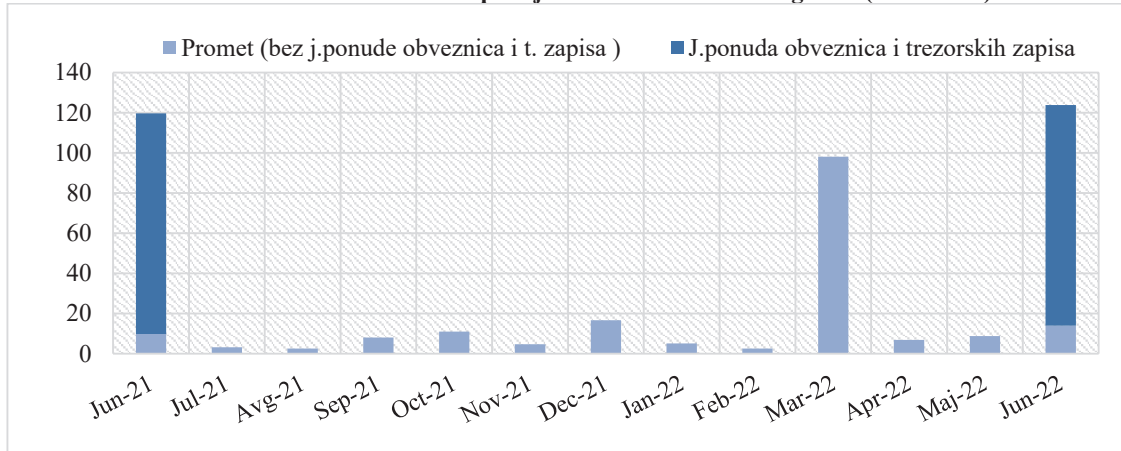

Izvor: SASE i BLSE

Ukupni promet i kapitalizacija

Ukupan promet na SASE u prvom polugodištu 2022. godine je uz negativnu stopu rasta od 11,4% g/g dostigao 245,1 mil. KM. U ovom periodu je putom javne emisije obveznica i trezorskih zapisa prikupljeno 109,9 mil. KM (od toga javna emisija obveznica 59,9 mil. KM). Najveći promet u ovom periodu je ostvaren je dionicama Federacija Bosne i Hercegovine obveznice budžetski rashodi ser. 28 u vrijednosti 20 mil. KM, Bosnalijek dd Sarajevo 17,7 mil. KM i Igman dd Konjic 8,1 mil. KM.

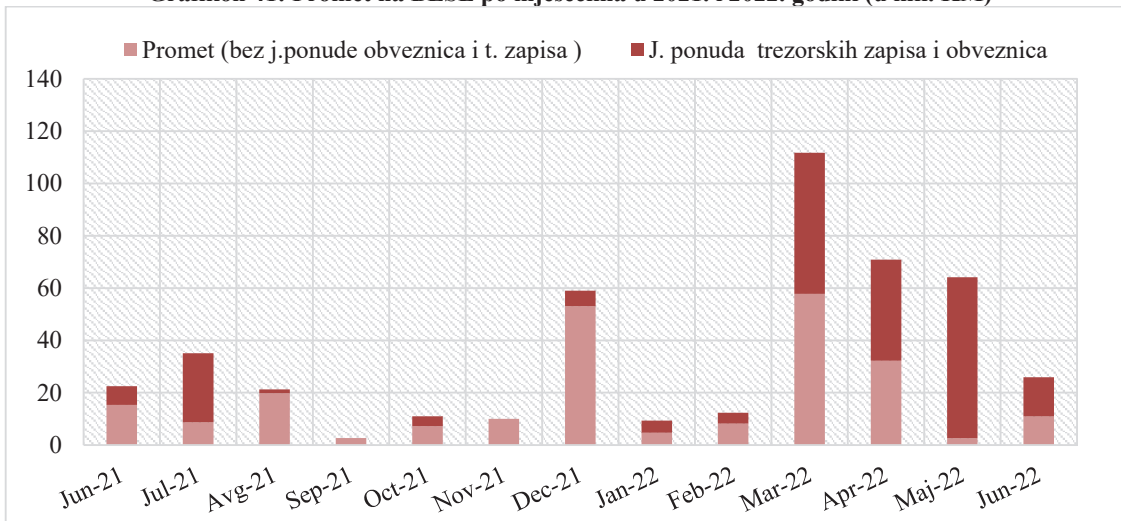
Grafikon 40: Promet na SASE po mjesecima u 2021. i 2022. godini (u mil. KM)

Izvor: SASE

Ukupan promet na BLSE u prvom polugodištu 2022. godine je uz stopu rasta od 23,4% dostigao 294,5 mil. KM. Putem javne emisije obveznica je prikupljeno 119,5 mil. KM dok je u isto vrijeme putem javne emisije trezorskih zapisa prikupljeno približno 58,6 mil. KM. Najveći ukupni promet u ovom periodu je ostvaren dionicama dionicama Telekom Srpske a.d. Banja Luka u iznosu 7,5 mil. KM te obveznicama Republika Srpska 3,2% 10/06/25 u iznosu 16,8 mil. KM, Republika Srpska 3,0% 31/01/23 u iznosu od 9,2 mil. KM i Republika Srpska 3,5% 06/02/24 u iznosu od 10,7 mil. KM.

Grafikon 41: Promet na BLSE po mjesecima u 2021. i 2022. godini (u mil. KM)

Izvor: BLSE

Ukupan promet na SASE i BLSE u prvom polugodištu 2022. god. je uz stopu rasta od 4,7% g/g dostigao 539,5 mil. KM. Putem javne ponude obveznica i trezorskih zapisa je ukupno prikupljeno 287,9 mil. KM što je 21,9% manje u odnosu na isti period u prethodnoj 2021. godini.

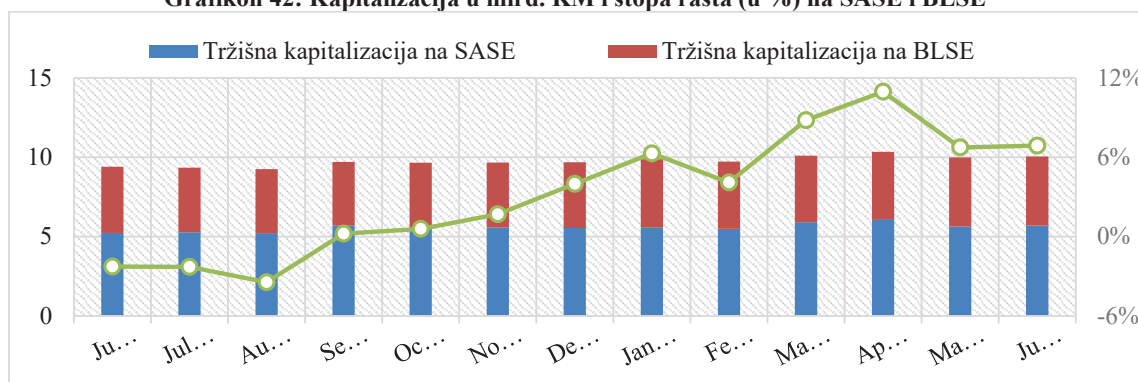
Tabela 11: Ukupan promet (u KM) na SASE i BLSE

Godina	SASE	BLSE	UKUPNO
P1 2020	304.856.557,6	429.117.466,9	733.974.024,4
P1 2021	276.626.537,5	238.691.354,1	515.317.891,5
P1-2022	245.085.399,2	294.464.365,3	539.549.764,5

Izvor: SASE i BLSE

Ukupna kapitalizacija (SASE+BLSE) na kraju šestog mjeseca 2022. god. je uz stopu rasta od 6,9% g/g dostigla 10 mlrd KM. Kapitalizacija na SASE je na kraju šestog mjeseca 2022. godine je uz stopu rasta od 8,9% g/g dostigla 5,7 mlrd. Kapitalizacija na BLSE je u ovom vremenskom periodu uz stopu rasta od 4,3% g/g dostigla 4,3 mlrd. KM. Odnos učešća u ukupnoj kapitalizaciji SASE prema BLSE je 56,7% prema 43,3%.

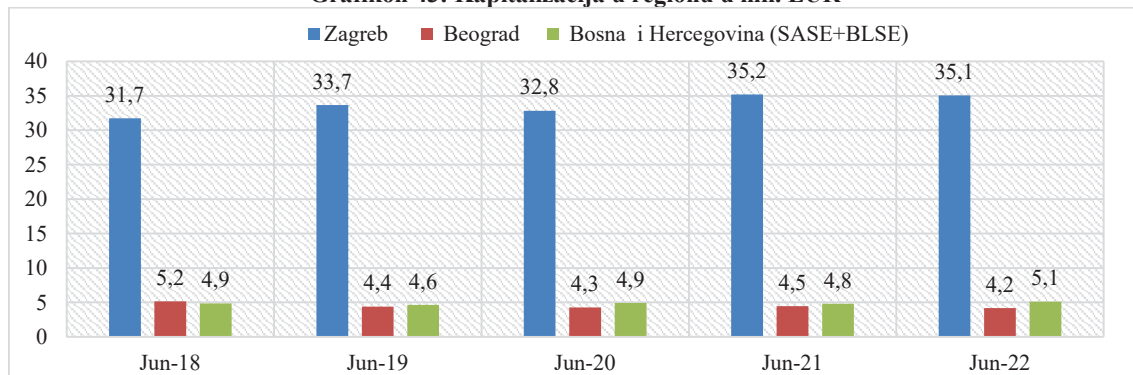
Grafikon 42: Kapitalizacija u mlrd. KM i stopa rasta (u %) na SASE i BLSE

Izvor: SASE i BLSE

Vrijednosti kapitalizacije na Zagrebačkoj i na Beogradskoj berzi su imale negativne stope rasta. Kapitalizacija na Zagrebačkoj berzi je na kraju prvog polugodišta 2022. godine uz negativnu stopu od 0,4% g/g dostigla 35,1 mlrd EUR. Vrijednost kapitalizacije na Beogradskoj berzi je dostigla iznos od 4,2 mlrd. EUR uz negativnu stopu rasta od 6,7% g/g. Na grafikonu ispod su prikazane njihove vrijednosti (izražene u EUR) uporedo sa vrijednosti kapitalizacije u Bosni i Hercegovini (SASE+BLSE).

Grafikon 43: Kapitalizacija u regionu u mil. EUR

Izvor: SASE, BLSE, BELEX, CROBEX

IV VANJSKI SEKTOR

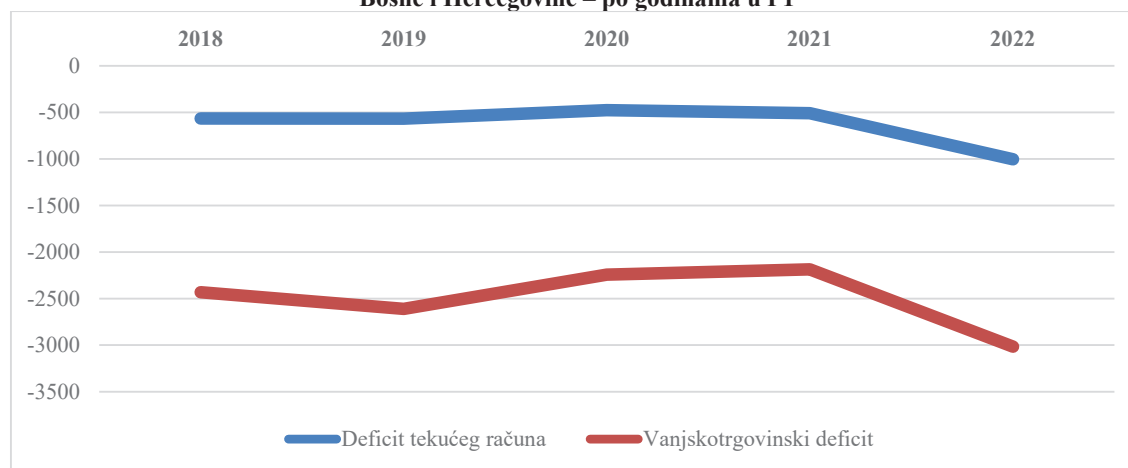
Platni bilans Bosne i Hercegovine

- *Udvostručen rast deficita tekućeg računa u P1 2022. godine*

Prema zvaničnim podacima CBBiH za P1 2022. godine deficit tekućeg računa porastao je za 97,6% g/g⁶⁶. Nominalno iskazano deficit tekućeg računa u P1 2022. godine je iznosio 1,004 milijardi KM (u K1 372 miliona KM, u K2 632 miliona KM) dok je godinu ranije u istom periodu zabilježen deficit od 508 miliona KM. Iskazan kao udio u BDP-u deficit tekućeg računa u P1 2022. godine iznosio je 4,7% BDP-a⁶⁷.

Prema zvaničnim podacima iz platnog bilansa Bosne i Hercegovine deficit vanjskotrgovinske razmjene, u posmatranom periodu, nominalno je viši za 38,1% (g/g). Do ovog rasta vanjskotrgovinskog bilansa došlo je zahvaljujući skoro ujednačenom rastu uvoza i izvoza roba i usluga (uvoz 40,6%, izvoz 41,4%). Prema podacima CBBiH robni uvoz je u posmatranom periodu nominalno viši za 40,4% g/g (odnosno za 3,59 milijardi KM) dok je uvoz usluga porastao za 40,6% g/g. Izvoz roba u P1 2022. godine je viši za 40,8% g/g (odnosno za 2,36 milijardi KM), izvoz usluga je zabilježio rast od 43,8% g/g.

Grafikon 44: Kretanje deficita tekućeg računa i vanjskotrgovinskog deficita Bosne i Hercegovine – po godinama u P1

Izvor: CBBiH

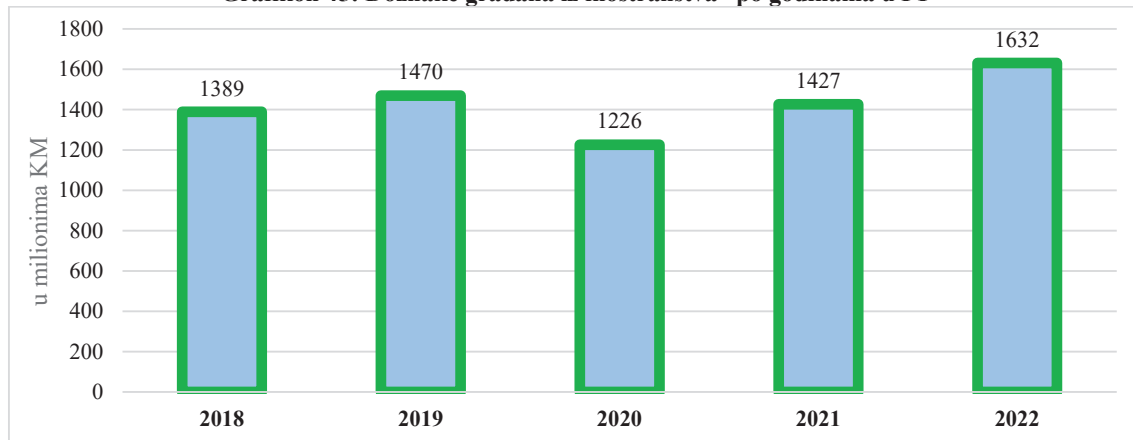
Rastu tekućih neto priliva najviše je doprinjelo povećanje tekućih priliva iz inostranstva za 221 milion KM (rast od 8,2% g/g) uz istovremeno smanjenje odliva novca u inostranstvo za 11,4%. Kod tekućih priliva novca iz inostranstva došlo je do povećanja priliva novca kod domaćinstava koji su u P1 2022. godine iznosili 2,72 milijardi KM (rast od 8,2% g/g). Ovom porastu priliva kod domaćinstava najviše su doprinjele doznake građana iz inostranstva (sa udjelom od 60% priliva novca kod domaćinstvima) koje su iznosile 1,6 milijardi KM (porast od 14,4% g/g). Doznake građana iz inostranstva su, u posmatranom kvartalu, nominalno su veće za 205 miliona KM (g/g). Kompenzacije zaposlenim rezidentima Bosne i Hercegovine u inostranstvu,

⁶⁶ Izvor podataka: CBBiH, Statistika platnog bilansa, septembar 2022. godine

⁶⁷ Za izračun korišteni zvanični podaci BHAS-a: Bruto domaći proizvod, rashodni pristup, oktobar 2022. godine

u P1 2022. godine su ostvarile rast od 7% g/g (porast za 30 miliona KM) dok su ostali tekući transferi zabilježili porast za 7,1% g/g (viši za 4 miliona KM). Jedina kategorija (koja je u okviru priliva kod domaćinstava zabilježila manje prilive) bile su doznake socijalnih beneficija iz inostranstva koje su u posmatranom kvartalu smanjenje za 2,9% (ovi prilivi su niži za 17 miliona KM u odnosu na isti period prethodne godine).

Grafikon 45: Doznake građana iz inostranstva– po godinama u P1

Izvor: CBBiH

Neto odlivi prema inostranstvu su, u P1 2022. godine, bili pod uticajem nižih odliva u sektoru nefinansijskih preduzeća (smanjenje od 89,2% g/g). Ovaj pad prevashodno se desio zahvaljujući smanjenju odliva od reinvestirane dobiti od direktnih investicija (koje su niže za 314 miliona KM). Nasuprot navedenog sektora odlivi prema inostranstvu su u sektoru domaćinstava povećani za 25%, odnosno sa 91 miliona KM (P1 2021. godine) na 113 miliona KM (P1 2022. godine). Kod odliva prema inostranstvu u finansijskom sektoru je došlo do porasta odliva za skoro 205 miliona KM (po osnovu reinvestirane dobiti i kamata od direktnih investicija). Sektor opšte vlade također bilježi veće odlive (u P1 2022. godine su iznosili 332 miliona KM dok su prethodne godine u P1 iznosili 266 miliona KM).

Finansiranje deficita tekućeg računa u P1 2022. godine⁶⁸ se realizovalo kroz rast ulaganja⁶⁹ u aktivu Bosne i Hercegovine u inostranstvu od 370 miliona KM (znatan dio otpada na nefinansijska preduzeća po osnovu ulaganja u valute i depozite na kratki rok), promjenu stanja inostranih obaveza za 902 miliona KM (u koje ulaze sredstva trgovinskih kredita 506 miliona KM, strana ulaganja u vlasnički kapital od 347 miliona KM, ostale obaveze prema nerezidentima u iznosu od 51 miliona KM te za vanjsko zaduživanje - u koji ulazi otplata duga koja je smanjeno za 2 miliona KM,), smanjenim sredstvima rezervne aktive za 165 miliona KM⁷⁰, sredstvima sa kapitalnog računa 145 miliona KM uz neto greške i propuste u iznosu od 170 miliona KM.

⁶⁸ Finansiranje deficita tekućeg računa se izračunava na sljedeći način: -promjena stanja ulaganja Bosne i Hercegovine u inostranstvu + promjena stanja inostranih obaveza Bosne i Hercegovine + sredstva kapitalnog računa + neto greške i propusti - sredstva rezervne aktive

⁶⁹ Promjena stanja ulaganja Bosne i Hercegovine u inostranstvu

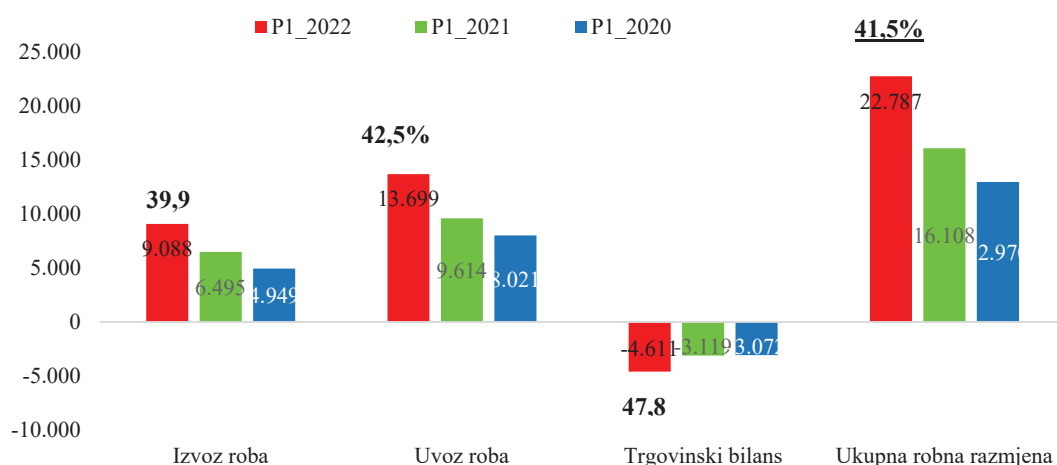
⁷⁰ Za razliku od monetarnog sektora gdje se analizira stanje deviznih rezervi na kraju perioda ovdje se prate tokovi novca.

Vanjskotrgovinska robna razmjena

- *Trend rasta vanjskotrgovinske robne razmjene nastavljen i u P1 2022.god*
- *Dvocifren (nominalni rast) rast robnog izvoza i uvoza*
- *Vanjskotrgovinski pokazatelji po utjecajem cjenovnog efekta*
- *Povećanje vanjskotrgovinskog robnog deficita*

Usljed poboljšanja epidemioloških prilika i jačanja privredne aktivnosti u vanjskom okruženju u 2021. godini u Bosni i Hercegovini je zabilježen snažan oporavak vanjskotrgovinske robne razmjene. Naime, Bosna i Hercegovina je već tokom prethodne godine uspjela nadomjestiti gubitke u vanjskotrgovinskoj robnoj razmjeni iz pandemijske godine, pa čak i nadmašiti rezultate vanjskotrgovinske robne razmjene iz 2018 i 2019. godine koje su bile relativno uspješne. S druge strane, kada je u pitanju kretanje vanjskotrgovinske robne razmjene u 2022. godini, trenutno raspoloživi statistički podaci ukazuju da je sličan trend nastavljen i u prvom polugodištu tekuće godine. Naime, Bosna i Hercegovina je prema raspoloživim podacima BHAS-a za P1 2022. godin ostvarila izvoz roba u vrijednosti od preko 9 milijardi KM što predstavlja povećanje od 2,6 milijardi KM odnosno 40% u odnosu na isti period prethodne godine.⁷¹ S druge strane, vrijednost uvoza roba u Bosnu i Hercegovinu iznosila je 13,7 milijardi KM što predstavlja povećanje od preko 4 milijarde KM odnosno 42,5% u poređenju sa istim periodom prethodne godine. Međutim, prilikom interpretacije ovih prilično visokih stopa rasta potrebno ima ti na umu cjenovni efekat koji je najvjerovatnije doveo do ovako visokih povećanja. Iako domaći izvori podataka ukazuju na skromnija povećanja izvoznih i uvoznih cijena (rast izvoznih cijena 1,5% P1 2022/P1 2021, rast uvoznih cijena 8,1% P1 2022 /P1 2021. godine) podaci međunarodnih institucija ukazuju da su povećanja cijena bila znatno izraženija. Naime, prema podacima IMF-a za P1 2022 godine ukupni indeks svjetskih cijena povećan je za oko 50%, pri čemu su najjačajnja povećanja cijena zabilježena u okviru energenata skoro 100%, cijena hrane oko 25% i metala od oko 13% u odnosu na isti period prethodne godine. Pregled kretanja vanjskotrgovinskih indikatora u Bosni i Hercegovini za P1 2022. godine prikazan je na grafikonu ispod.

Grafikon 46: Pregled kretanja vanjskotrgovinske robne razmjene u P1 2022. godine (nominalni iznosi u KM stope rasta g/g)

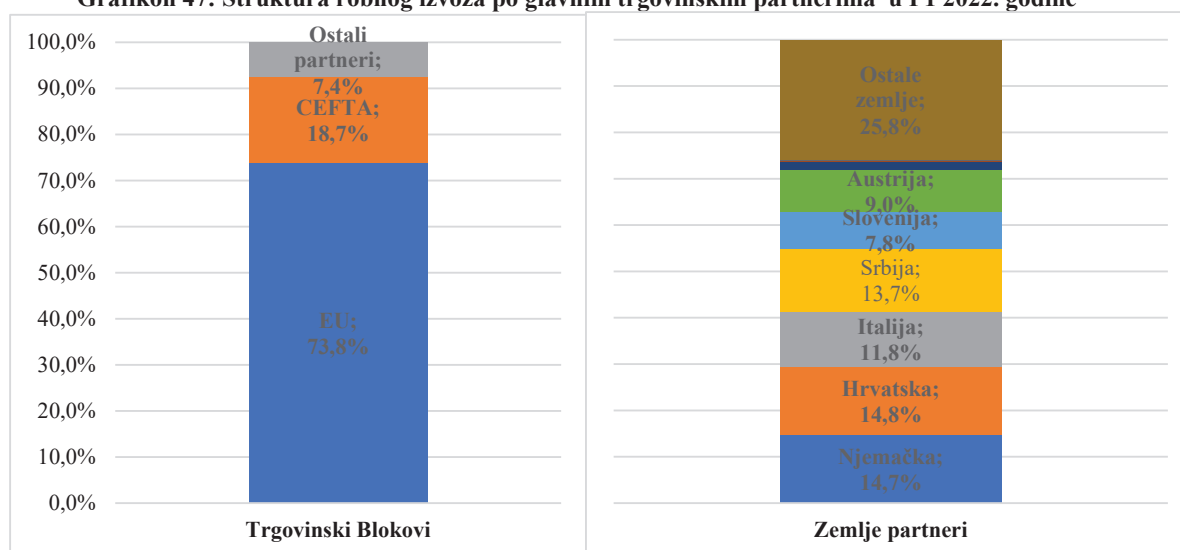
Izvor: BHAS

⁷¹ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje, „Vanjskotrgovinska robna razmjena u Bosni i Hercegovini za juni 2022. godine- prethodni podaci“, 26.07.2022. godine.

Izvoz roba

Prema trenutno raspoloživim podacima BHAS-a za P1 2022. godine Bosna i Hercegovina je ostvarila izvoz roba u vrijednosti od preko 9 milijardi KM, što predstavlja nominalno povećanje od skoro 40% u odnosu na isti period prethodne godine.⁷² Međutim, prilikom interpretacije ovih prilično visokih stopa rasta potrebno ima ti na umu cjenovni efekat koji je najvjerojatnije doveo do ovako visokih povećanja. Naime, podaci MMF ukazuju da je ukupni indeks svjetskih cijena uvećan za preko 50%, pri čemu su najveća povećanja zabilježena u okviru kategorija energenti, hrana i industrijski inputi. Ako se izvoz roba iz Bosne i Hercegovine u P1 2022. godine posmatra po proizvodima, vidljivo je da su najznačajnija povećanja ostvarena u okviru izvoza baznih metala (aluminij) koji je višestruko uvećan, a doprinos rastu ukupnog robnog izvoza je iznosio 8,5 p.p. Pored baznih metala, značajna povećanja izvoza su registrirana u okviru izvoza električne energije 83% uz doprinos rastu od preko 5 p.p, zatim hemijskih proizvoda 50% 2,1 p.p, proizvodnja koksa koja je udvostučena 2,3 p.p, gotovih metalnih proizvoda, električne opreme, namještaja i dr... S druge strane, ako se izvoz roba iz Bosne i Hercegovine u P1 2022. godine posmatra po glavnim trgovinskim partnerima vidljivo je da najviše robe izvezeno na tržište zemalja EU u vrijednosti od 6,7 milijardi KM što predstavlja povećanje od 39% u odnosu na isti period prethodne godine. Izvoz roba iz Bosne i Hercegovine u zemlje CEFTA-e 2022. godine iznosio je 1,7 milijardi KM što predstavlja povećanje od preko 67,3%. Ako se robni izvoz iz Bosne i Hercegovine tokom navedenog perioda posmatra po zemljama vidljivo je da su najznačajnija povećanja zabilježena prilikom izvoza u Srbiju koji je iznosilo skoro 80% (8,5 p.p), Hrvatsku 47,6% (6,7 p.p), Njemačku 41,5% (6,3 p.p), Italiju 57,6% (6,0 p.p), Austriju 35,9% (3,3 p.p) i Sloveniju 20,6% (1,9 p.p). Pregled kretanja vanjskotrgovinske robne razmjene u Bosni i Hercegovini u P1 2022. godine prikazan je na grafikonu ispod.

Grafikon 47: Struktura robnog izvoza po glavnim trgovinskim partnerima u P1 2022. godine

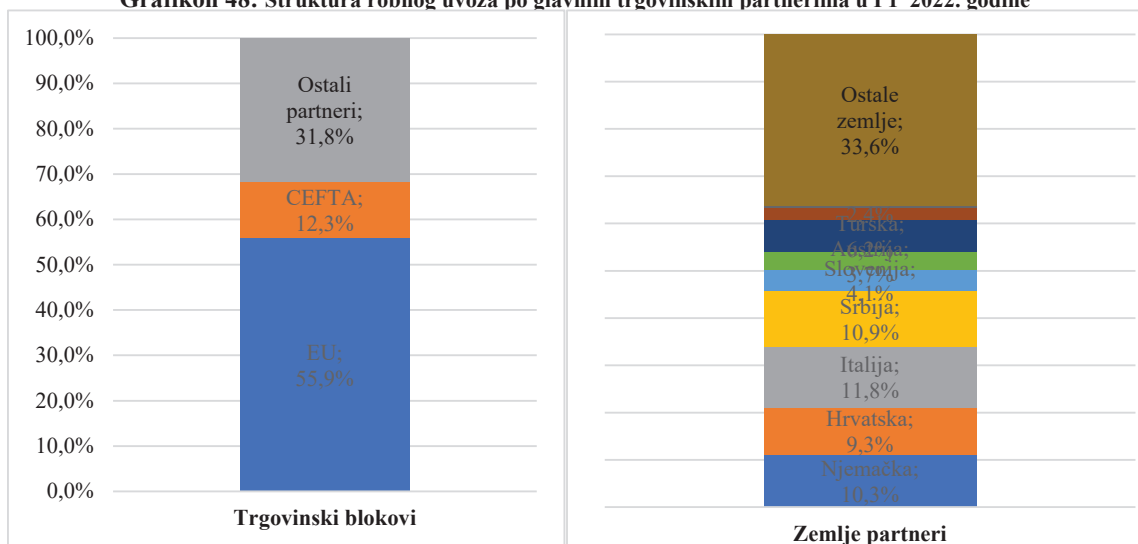
Izvor: BHAS

⁷² Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje, „Vanjskotrgovinska robna razmjena u Bosni i Hercegovini za juni 2022. godine- prethodni podaci“, 20.07.2022. godine.

Uvoz roba

Pored povećanja robnog izvoza u Bosni i Hercegovini u prvoj polovini 2022. godine došlo je i do povećanja robnog uvoza. Tako je uvoz roba u Bosnu i Hercegovinu u P1 2022. godine prema podacima BHAS-a iznosio skoro 13,7 milijardi KM (robe čine 95% ukupnog uvoza) što predstavlja nominalni rast od 42,5% u odnosu na isti period prethodne godine.⁷³ Posmatrano po proizvodima, najznačajnija povećanja uvoza roba su registrirana u okviru uvoza baznih metala i rafiniranih naftnih derivata gdje je uvoz udvostručen dok je doprinos rastu ukupnog uvoza iznosio 8 p.p odnosno 7 p.p respektivno. Pored ovih kategorije, značajan rast uvoza roba registriran je u okviru uvoza hemijskih proizvoda 61% (2,4 p.p), kamenog uglja 133 % (2,7 p.p), sirovog željeza i čelika 75% (2,5 p.p), prehrambenih proizvoda 25,8% (0,8 p.p) i dr... Ako se uvoz roba u Bosnu i Hercegovinu u P1 2022. godine posmatra po glavnim trgovinskim partnerima vidljivo je da najviše robe uvezeno sa tržišta zemalja EU u vrijednosti od oko 7,6 milijardi KM što predstavlja povećanje od 31,7% u odnosu na isti period prethodne godine. Uvoz roba iz zemalja CEFTA-e iznosio je skoro 1,7 milijardi KM što predstavlja povećanje od 38,8%. Ako se robni uvoz u Bosnu i Hercegovinu posmatra po zemljama vidljivo je da su najznačajnija povećanja istog zabilježena prilikom uvoza iz Indije koji je višestruko uvećan uz doprinos rastu od (5,2 p.p), zatim Srbije 41,2% (4,6 p.p), Hrvatske za 54,6% (4,7 p.p), Italije 37,4% (4,6 p.p), Njemačke 17,3% (2,2) p.p, Turske 54,1% (3,1 p.p), Kine 46,9% (3,5 p.p), Austrije 30,2% (1,2 p.p) i Slovenije 18,7% (0,9 p.p).⁷⁴ Pregled strukture robnog uvoza po glavnim trgovinskim partnerima za P1 2022. godine prikazan je na grafikonu ispod:

Grafikon 48: Struktura robnog uvoza po glavnim trgovinskim partnerima u P1 2022. godine

Izvor: BHAS

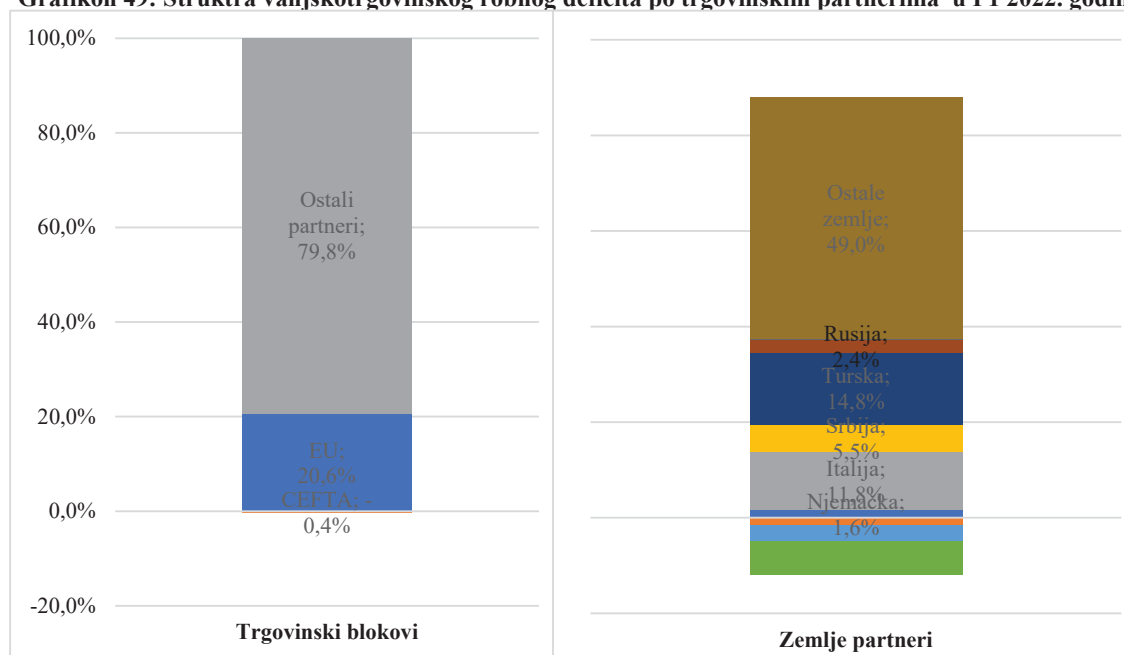
⁷³ Potrebno je istaći da se podaci o uvozu roba koje proizvodi Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine i podaci iz platnog bilansa koje proizvodi CBBiH razlikuju zbog primjene različite metodologije prilagođavanja podataka. Naime, BHAS prilikom kompilacije podataka koristi CIF princip, dok CBBiH koristi FOB princip.

⁷⁴ Kada je u pitanju bh. uvoz roba u 2022. godini vrijedi istaći da je u posljednjih nekoliko mjeseci primjetno povećanje uvoza roba iz Indije, pa je tako ovaj rast uvoza roba iz Indije imao pozitivan doprinos rastu ukupnog uvoza roba od skoro 5 p.p. U okviru uvoza iz Indije najznajčajniji udio ima uvoz sirovog aluminijuma.

Vanjskotrgovinski bilans

Prema trenutno raspoloživim podacima BHAS-a za P1 2022. godini u Bosni i Hercegovini je registriran vanjskotrgovinski robni deficit od preko 4,6 milijardi KM što predstavlja povećanje od skoro 1,5 milijardi KM odnosno preko 50% u odnosu na isti period prethodne godine. Trend rasta robnog deficita direktna je posljedica povećanja uvoza roba u posljednjih nekoliko mjeseci i na implicitan način ukazuje na rast domaće potražnje, što se prevashodno odnosi na privatnu potrošnju. Posmatrano po proizvodima, najznačajniji deficit je zabilježen u okviru kategorija kao što su naftni derivati, motorna vozila, farmaceutski preparati i prehrambeni proizvodi. S druge strane, Bosna i Hercegovina je i u P1 2022. godine nastavila da ostvaruje suficit u okviru proizvoda kao što su namještaj, električna energija, pojedini metalni proizvodi i obuća, kao i okviru trgovine uslugama. Pregled strukture vanjskotrgovinskog robnog deficita po glavnim trgovinskim partnerima u P1 2022. godine prikazan je na grafikonu ispod.

Grafikon 49: Struktura vanjskotrgovinskog robnog deficita po trgovinskim partnerima u P1 2022. godini

Izvor: BHAS

Ukupna pokrivenost uvoza izvozom u Bosni i Hercegovini u P1 2022. godine iznosila je 66,3%. Posmatrano po glavnim trgovinskim partnerima, pokrivenost uvoza izvozom sa zemljama EU iznosila je 87,6%, dok je pokrivenost za zemljama CEFTA-e iznosila 101%. Detaljniji prikaz vanjskotrgovinske robne razmjene u Bosni i Hercegovini u P1 2022. godine po HS klasifikaciji prikazan je u tabeli ispod.

Tabela 12: Vanjskotrgovinska robna razmjena u P1 2022. godine po HS klasifikaciji

Izvozi i uvoz dobara klasifikovanih prema harmonizovanom sistemu kodova (HS)	IZVOZ				UVOZ				DEFICIT				Pokrivenost uvoza izvozom
	PI_2021	PI_2022	2022/2021 promjena %		PI_2021	PI_2022	2022/2021 promjena %		PI_2021	PI_2022	2022/2021 promjena %		
	u mil KM	u mil KM	g/g	p-p	u mil KM	u mil KM	g/g	p-p	u mil KM	u mil KM	g/g	p-p	
UKUPNO	6495	9088	39,9	39,9	9612	13699	42,5	42,5	-3117	-4611	47,9	47,9	66,3%
1 ZIVOTINJE I PROIZVODI BILJNOG PORIJEKLA	68	88	29,1	0,3	274	350	27,7	0,79	-206	-262	27,3	1,80	25,2%
2 MASLINE I ULJA	83	95	14,3	0,18	356	527	48,0	1,78	-273	-432	58,4	5,10	18,1%
3 ŽIVOTINJSKOG POKREKAMBENE	40	70	72,8	0,45	85	113	33,7	0,30	-44	-43	-2,0	-0,03	61,8%
4 PRERAĐEVINE PROIZVODI	178	215	20,8	0,57	812	1006	23,9	2,02	-634	-791	24,8	5,04	21,4%
5 MINERALNOG PROIZVODI NEORGANSKE	606	1116	84,2	7,85	1085	2220	104,6	11,81	-479	-1104	130,5	20,05	50,3%
6 INDUSTRIJE ILI PLASTIČNE MASE, GUMA I KAUČUK	441	617	39,9	2,71	915	1107	21,0	2,00	-474	-490	3,4	0,52	55,7%
7	317	417	31,5	1,54	745	984	32,1	2,49	-428	-567	32,5	4,46	42,4%
8 KOŽA I KRZNO	58	66	13,8	0,12	152	186	22,4	0,35	-94	-120	27,7	0,83	35,5%
9 DRVO I PROIZVODI OD DRVETA	426	604	41,8	2,74	172	254	47,7	0,85	254	350	37,8	-3,08	237,8%
10 CELULOZA, PAPIR I KARTON I NJHOVI TEKSTIL I TEKSTILNI	172	260	51,2	1,35	220	308	40,0	0,92	-48	-48	0,0	0,00	84,4%
11 PROIZVODI OBUĆA, SENKALA, KAPE I SLIČNI PROIZVODI	323	382	18,3	0,91	618	760	23,0	1,48	-295	-378	28,1	2,66	50,3%
12	354	447	26,3	1,43	156	203	30,1	0,49	198	244	23,2	-1,48	220,2%
13 KAMENA, GIPSA, BENEK, PLEMENTI I METALI I NJHOVI BAZNI METALI I	67	99	47,8	0,49	190	268	41,1	0,81	-123	-169	37,4	1,48	36,9%
14	31	30	-4,2	-0,02	28	33	16,2	0,05	3	-3	-236,0	0,19	89,7%
15	1310	2177	66,2	13,35	1382	2464	78,3	11,26	-72	-287	298,6	6,90	88,4%
16	1001	1213	21,2	3,26	1364	1686	23,6	3,35	-363	-473	30,3	3,53	71,9%
17	193	248	28,5	0,85	667	730	9,4	0,66	-474	-482	1,7	0,26	34,0%
18	25	39	59,2	0,22	141	181	28,4	0,42	-117	-142	21,9	0,82	21,5%
19 MUZIČKI I ORUŽJE I MUNICIJA, NJHOVI DIJELOVI I	112	102	-8,8	-0,15	6	7864	122775,0	81,75	105	-7762	-7464,3	252,40	1,3%
20	677	795	17,4	1,82	234	297	27,1	0,66	443	498	12,3	-1,75	68,7%
21 UMEJNICNA DJELA, KOLEKCIJONARSKI	0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0	0	0	0,00	0,0%
98 NERAZVRSTANO	0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0,0%

Izvor: BHAS

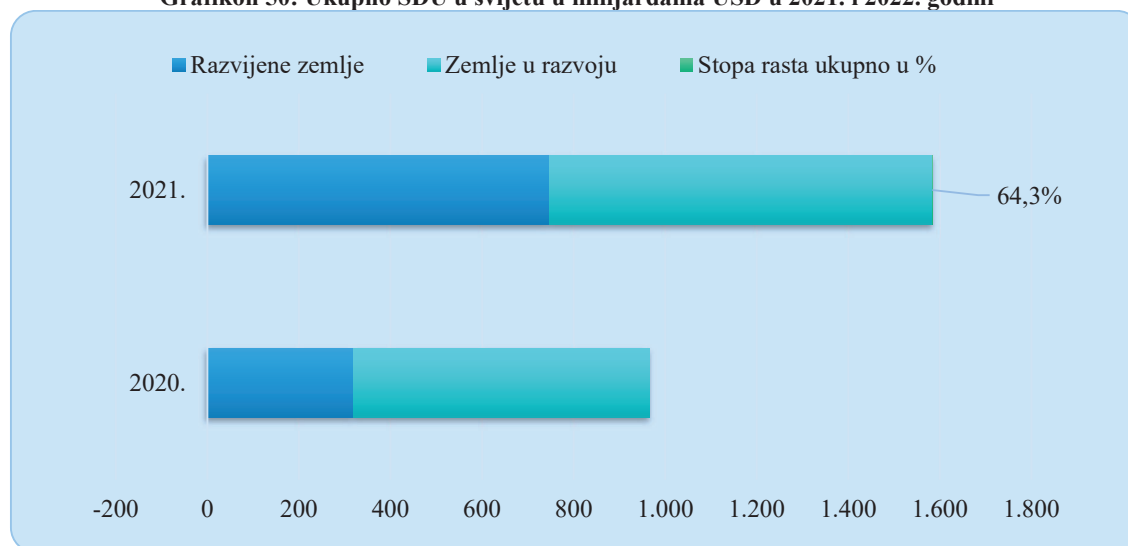
V STRANA DIREKTNA ULAGANJA

- Prema posljednjim dostupnim podacima CBBiH ukupna SDU u prvoj polovini 2022. god. su dostigla 499,2 mil. KM (neto finansijska pasiva) i manja su za 76,8% g/g.
- Prema izvještaju UNCTAD-a (World Investment Report 2022) ukupna strana ulaganja u svijetu u 2021. godini zabilježila rast od 64,3% g/g.

Ulaganja u svijetu i regionu

U 2021. godini dolazi do naglog porasta ekonomske aktivnosti u svijetu. Dolazi do značajnog rasta tokova stranih direktnih ulaganja (u daljem tekstu SDU) uz stopu rasta od 64,3% g/g⁷⁵. Razvijene zemlje su zabilježile najveći rast ulaganja od čak 134% g/g (npr. ulaganja u USA bilježe rast od 27% g/g a EU rast od 171% g/g). U isto vrijeme tokovi SDU prema zemljama u razvoju zabilježili nešto umjereniji rast od 30% g/g.

Grafikon 50: Ukupno SDU u svijetu u milijardama USD u 2021. i 2022. godini

Izvor: Unctad, FDI/MNE database

Krajem drugog mjeseca 2022. godine dolazi do poznatih ratnih dešavanja u Ukrajini što dovodi do posljedične ekonomske krize uz ubrzani rast inflacije što se neminovno odrazilo i na drastičan pad ulaganja u svijetu i prema Bosni i Hercegovini.

Ulaganja u Bosni i Hercegovini

Prema najnovijim dostupnim podacima CBBiH u prvoj polovini 2022. godine ukupna SDU u Bosni i Hercegovini su manja za 76,8% g/g sa dostignutih 499,2 mil. KM (neto finansijska pasiva). U isto vrijeme sa dostignutih 6,8 mil. KM, neto finansijska aktiva je bila manja 12,1 puta u odnosu na isti period u prošloj godini. Reinvestirane zarade su dostigle 366,1 mil. KM i bile su manje za 35,9% g/g. Ovaj iznos predstavlja 73,3% ukupnih SDU i veći je 16,9 procentna poena (56,4%) u odnosu na istim period u prošloj 2021.godini.

⁷⁵ SDU su dostigli 1.647 mlrd USD.

Grafikon 51: Ulaganja u Bosni i Hercegovini od 2018. do 2022. god. (u mil. KM)

Izvor: CBBiH

Tabela 13: Strana direktna ulaganja po kvartalima

U milionima KM	K1	K2	K3	K4	K1-K4
2018.	321,4	189,8	306,2	175,1	992,4
2019.	275,4	433,3	69,6	-0,9	777,3
2020.	258,4	221,5	177,0	93,7	750,6
2021.	404,9	477,6	334,6	-183,1	1.034,0
2022.	211,7	287,5			

Izvor: CBBiH

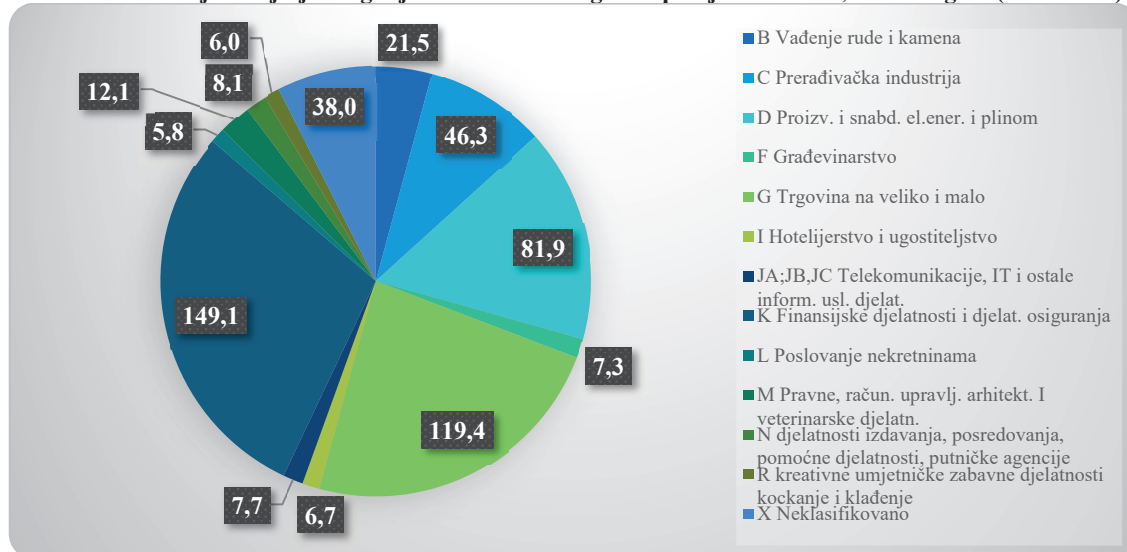
Ulaganje prema djelatnostima i zemlji porijekla

Posmatrajući vlasničku strukturu SDU u prvom polugodištu 2022. godine ukupne SDU je iznosio 512,4 mil. KM. Kapital u formi vlasničkih udjela je negativan u iznosu od 19,3 mil. KM, zadržane zarade su bile 366,1 mil. KM, dok su ostali kapitali iznosili su 165,5 mil. KM.

Posmatrajući SDU prema vrsti djelatnosti⁷⁶ u Bosni i Hercegovini u prvom polugodištu 2022. godine je najviše uloženo u finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja 149,1 mil. KM (od toga iznosa 132,5 mil. KM je uloženo u finansijske djelatnosti a preostali dio od ukupnog iznosa u osiguranje i reosiguranje i pomoćne djelatnosti). Druga oblast po veličini ulaganja je trgovina na veliko i malo 119,4 mil. KM. Od ovoga iznosa na trgovinu na veliko se odnosi 64,6 mil. KM a na trgovinu na malo 50,7 mil. KM. Značajno po ulaganju je i ulaganje u prerađivačku industriju u iznosu od 46,3 mil. KM. U okviru ove djelatnosti najveće ulaganje je bilo u proizvodnju baznih metala 56,6 mil. KM i proizvodnju električne opreme 15,3 mil. KM. Interesantno je da je i najveće povlačenje kapitala je bilo iz proizvodnje gotovih metalnih proizvoda osim mašina i opreme u iznosu od 62,7 mil. KM u okviru oblasti prerađivačke djelatnosti. Od oblasti koje su zabilježile značajno ulaganje potrebno je spomenuti i ulaganje u oblast proizvodnje i snabdjevanja električnom energijom i plinom u iznosu od 81,9 mil. KM. Na grafikonu ispod su prikazana najznačajnija ulaganja klasifikovana po vrsti djelatnosti.

⁷⁶ Ovi podaci se u CBBiH prikupljaju po drugoj metodologiji za razliku od podataka u platnom bilansu. Izvor: Tokovi direktnih investicija u Bosni i Hercegovini klasifikovani po djelatnostima NACE Rev 2.

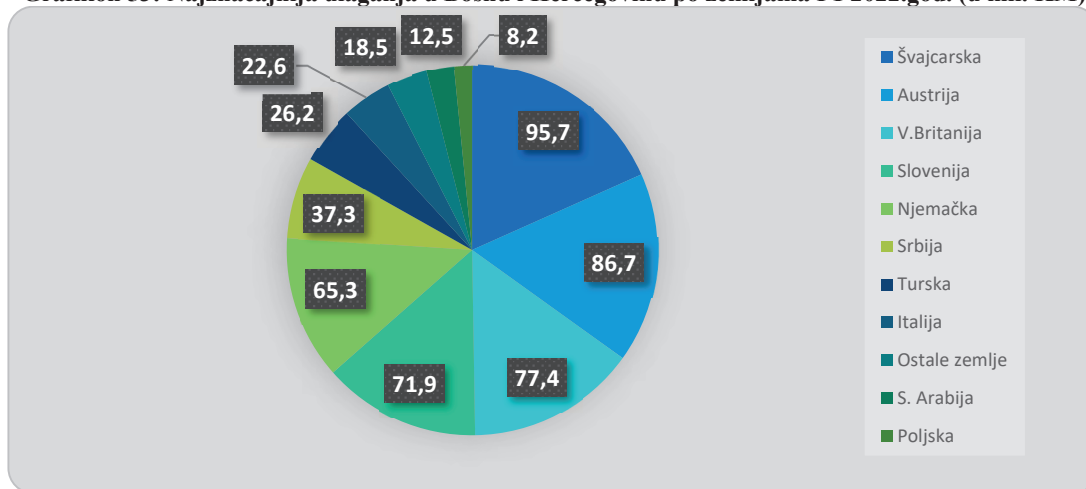
Grafikon 52: Najznačajnija ulaganja u Bosni i Hercegovini po djelatnostima, P1 2022.god. (u mil. KM)

Izvor: CBBiH

Najznačajnije ulaganje je zabilježeno iz Švajcarske 95,7 mil. KM. Značajno ulaganje je još bilo iz Austrije u iznosu od 86,7, Velike Britanije 77,4 mil. KM mil. i Slovenije 71,9 mil. KM. Značajno je bilo ulaganje i iz Njemačke 65,3 mil. KM te iz Srbije 37,3 mil. KM. Očekivano najveće povlačenje kapitala je bilo prema Rusiji u iznosu od 25 mil. KM dok je prema Hrvatskoj povučeno 11,3 mil. KM.

Grafikon 53: Najznačajnija ulaganja u Bosnu i Hercegovinu po zemljama P1 2022.god. (u mil. KM)

Izvor: CBBiH

Kreditni rejting Bosne i Hercegovine

U prvom polugodištu 2022. godine nije bilo promjene kreditnog rejtinga Bosne i Hercegovine. Dana 4. februara 2022. agencija za ocjenu kreditnog rejtinga Standard & Poor's potvrdila je Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting „B sa stabilnim izgledima“. U vanrednoj prethodnoj procjeni (30.04.2020.godine) ova agencija je zbog negativnog učinka izazvanog pandemijom Bosni i Hercegovini promijenila izgled sa „pozitivni“ na „stabilni“ te tu ocjenu potvrdila 28.08.2020. god. U avgustu 2020. agencija Mopody's Investors Service potvrdila je Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting „B3 sa stabilnim izgledima“.

DODATAK

Janur/siječanj – juni/lipanj 2022. godine

Tabela 1: Industrijska proizvodnja u Bosni i Hercegovini

KD BiH 2010 (EU NACE Rev.2) po oblastima	Struktura 2015=100	2020	2021	2022								
		Jan Dec	Jan Dec	Januar	Februar	Mart	K1	April	Maj	Juni	K2	P1
Industrija ukupno	100,0	-6,2	10,7	2,8	1,9	7,0	3,9	6,3	8,5	1,1	5,3	4,6
Proizvodi za međufaznu potrošnju	32,5	-6,2	11,8	9,0	8,0	10,4	9,1	6,5	10,6	-1,0	5,4	7,3
Energija	28,8	-4,1	6,6	-5,6	-14,1	-4,1	-7,9	9,8	8,0	0,0	5,9	-1,0
Kapitalni proizvodi	12,8	-4,7	28,9	17,8	20,9	13,3	17,3	9,4	2,6	4,0	5,3	11,3
Trajni proizvodi za široku potrošnju	4,2	-14,6	14,8	4,3	6,7	8,3	6,4	0,3	2,5	-6,6	-1,3	2,6
Netrajni proizvodi za široku potrošnju	21,8	-9,3	3,4	5,1	6,0	8,7	6,6	5,6	12,1	2,2	6,6	6,6
B Vađenje ruda i kamena	10,5	-1,1	-4,4	6,0	-5,8	-4,6	-1,5	5,3	6,4	-6,7	1,7	0,1
C Prerađivačka industrija	69,2	-7,6	12,5	8,3	10,6	11,9	10,3	6,6	9,2	1,6	5,8	8,0
D Proizvodnja i snabdjevanje električnom energijom i plinom (izuzev grane 35.3) 1	20,5	-4,9	11,7	-8,2	-17,0	-4,6	-9,9	9,6	7,3	0,9	5,9	-2,0
B05 Vađenje ugljena i lignita	7,8	0,3	-7,7	6,0	-3,7	-2,3	0,0	12,6	11,9	-1,6	7,6	3,8
B07 Vađenje metalnih ruda	1,2	-14,2	7,5	40,1	-11,1	-4,4	8,2	-9,2	4,1	-18,7	-7,9	0,1
B08 Vađenje ostalih ruda i kamena	1,5	11,8	2,1	12,6	-13,5	-15,3	-5,4	-10,9	-12,5	-19,0	-14,1	-9,8
C10 Proizvodnja prehrambenih proizvoda	9,2	-5,0	4,1	6,3	2,2	9,6	6,0	2,5	11,3	1,6	5,1	5,6
C11 Proizvodnja pića	2,8	-17,7	8,8	4,8	-11,3	-1,2	-2,6	2,5	10,2	7,9	6,9	2,2
C12 Proizvodnja duhanskih proizvoda	0,0	-45,0	-10,4	-39,8	-14,5	-41,1	-31,8	-100,0	-100,0	-100,0	-100,0	-65,9
C13 Proizvodnja tekstila	1,7	2,4	17,3	9,9	11,2	-14,5	2,2	2,5	3,2	-30,0	-8,1	-3,0
C14 Proizvodnja odjeće	2,6	-14,5	-14,9	-9,0	20,3	29,1	13,5	7,4	33,8	20,4	20,5	17,0
C15 Proizvodnja kože i srodnih proizvoda	3,7	-13,8	2,6	6,1	16,0	14,3	12,1	12,8	0,6	4,6	6,0	9,1
C16 Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; materijala	4,8	0,4	9,5	8,0	23,6	10,7	14,1	5,7	12,1	23,6	13,8	14,0
C17 Proizvodnja papira i proizvoda od papira	2,5	9,6	11,8	3,1	-4,9	42,4	13,5	1,3	4,7	9,9	5,3	9,4
C18 Štampanje i umnožavanje snimljenih zapisa	1,2	-13,7	13,5	9,1	2,0	17,9	9,7	13,2	18,2	21,8	17,7	13,7
C19 Proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda	0,5	-17,1	24,4	-5,9	-3,1	-5,1	-4,7	-7,5	-8,3	-11,6	-9,1	-6,9
C20 Proizvodnja hemikalija i hemijskih proizvoda	3,4	-4,0	19,6	8,8	9,5	11,9	10,1	3,5	12,3	1,3	5,7	7,9
C21 Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih preparata	1,4	-3,4	2,8	3,0	14,9	10,1	9,3	-3,8	0,2	-13,8	-5,8	1,8
C22 Proizvodnja proizvoda od gume i plastičnih masa	4,2	-1,7	13,1	9,5	11,0	11,8	10,8	12,4	18,5	5,5	12,1	11,5
C23 Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	3,5	0,5	1,6	40,0	27,4	-0,6	22,3	13,6	7,7	2,5	7,9	15,1
C24 Proizvodnja baznih metala	2,7	-25,0	18,5	26,1	14,1	20,6	20,3	11,3	35,3	-18,7	9,3	14,8
C25 Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim mašina i opreme	12,8	1,9	26,5	15,0	22,6	20,9	19,5	6,1	6,4	6,4	6,3	12,9
C26 Proizvodnja računara te elektroničkih i optičkih proizvoda	0,3	18,3	0,1	-19,7	-15,8	9,5	-8,7	-18,7	-15,3	3,1	-10,3	-9,5
C27 Proizvodnja električne opreme	2,1	6,9	19,2	5,9	2,0	6,0	4,6	-5,7	6,1	8,8	3,1	3,9
C28 Proizvodnja mašina i uređaja, d. n.	2,2	-10,9	19,7	15,2	-4,5	-4,3	2,1	4,2	12,5	-2,2	4,8	3,5
C29 Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	1,4	-23,6	26,7	-7,5	-2,3	26,4	5,5	31,2	17,5	-19,6	9,7	7,6
C30 Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava	0,1	-23,8	-15,0	-5,2	-1,2	-43,0	-16,5	51,6	-72,4	-3,6	-8,1	-12,3
C31 Proizvodnja namještaja	4,0	-16,4	14,1	6,8	7,2	11,4	8,5	1,6	3,8	-6,0	-0,2	4,1
C32 Ostala prerađivačka industrija	0,8	-4,2	-5,2	23,0	17,3	-8,6	10,6	-2,6	-3,7	-6,9	-4,4	3,1
C33 Popravak i instaliranje mašina i opreme	1,3	-12,1	6,1	-4,4	7,1	6,3	3,0	-5,6	-6,6	-6,4	-6,2	-1,6
D35 Proizvodnja i snabdjevanje električnom energijom i plinom	20,5	-4,9	11,7	-8,2	-17,0	-4,6	-9,9	9,6	7,3	0,9	5,9	-2,0

Izvor: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

Tabela 2: Industrijska proizvodnja u Federaciji Bosne i Hercegovine

KD BiH 2010 (EU NACE Rev.2) po oblastima	Struktura 2015=100	2020	2021	2022								
		Jan Dec	Jan Dec	Januar	Februar	Mart	K1	April	Maj	Juni	K2	P1
Industrija ukupno	100,0	-5,9	10,1	2,5	3,4	6,3	4,1	4,5	7,5	0,5	4,2	4,1
Proizvodi za međufaznu potrošnju	32,6	-4,4	12,3	8,5	8,3	9,9	8,9	4,8	8,2	-1,3	3,9	6,2
Energija	26,3	-5,8	2,9	-11,4	-15,0	-12,2	-12,9	0,0	1,3	-4,6	-1,1	-7,8
Kapitalni proizvodi	13,2	-2,1	29,9	17,7	23,4	13,4	18,2	10,5	4,4	8,4	7,8	12,4
Trajni proizvodi za široku potrošnju	3,2	-20,9	15,8	14,2	9,3	15,8	13,1	8,1	-0,9	-9,0	-0,6	5,8
Netrajni proizvodi za široku potrošnju	24,7	-7,8	2,2	5,8	6,7	10,9	7,8	6,0	1,0	1,0	2,7	7,6
B Vađenje ruda i kamena	10,8	-1,5	-8,2	0,3	-8,9	-12,7	-7,1	-5,4	-3,8	-8,4	-5,9	-6,7
C Prerađivačka industrija	73,2	-6,6	13,1	9,4	11,6	13,0	11,3	5,9	9,3	2,1	5,8	8,4
D Proizvodnja i snabdjevanje električnom energijom i plinom (izuzev grane 35.3) 1	16,0	-5,7	8,4	-14,3	-17,8	-12,0	-14,7	2,2	3,2	-4,6	0,3	8,7
B05 Vađenje ugljena i lignita	8,9	-4,4	-10,9	-1,3	-7,5	-13,6	-7,4	-4,4	-1,2	-0,7	-2,1	-5,5
B07 Vađenje metalnih ruda	0,3	13,8	-2,3	-13,8	-23,6	10,3	-9,0	-31,3	-34,1	11,2	-18,1	-24,8
B08 Vađenje ostalih ruda i kamena	1,6	11,4	2,6	7,3	-16,9	-15,0	-8,2	-6,8	-8,4	-34,7	-16,6	-10,5
C10 Proizvodnja prehrambenih proizvoda	7,6	-1,4	7,9	10,0	7,0	16,7	11,2	8,3	14,2	19,7	14,1	9,1
C11 Proizvodnja pića	3,7	-14,7	0,2	1,1	-14,7	-7,3	-7,0	5,8	21,3	8,0	11,7	3,6
C12 Proizvodnja duhanskih proizvoda	0,1	-45,9	-10,4	-39,8	-14,5	-41,1	-31,8	7,6	2,5	4,9	5,0	-5,1
C13 Proizvodnja tekstila	2,5	3,9	16,3	13,0	14,8	-17,8	3,3	4,8	33,4	7,6	15,3	14,4
C14 Proizvodnja odjeće	4,0	-10,5	-14,7	-11,3	18,9	29,6	12,4	12,8	1,8	21,9	12,2	11,8
C15 Proizvodnja kože i srodnih proizvoda	2,8	-18,5	-6,9	9,0	14,9	24,5	16,1	-0,1	4,8	-11,7	-2,3	3,3
C16 Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; materijala	3,4	-10,0	12,1	-6,2	14,3	2,2	3,4	-5,4	0,1	0,5	-1,6	5,6
C17 Proizvodnja papira i proizvoda od papira	2,9	13,4	13,1	4,3	-8,1	44,8	13,7	18,3	24,6	-19,6	7,8	17,5
C18 Štampanje i umnožavanje snimljenih zapisa	1,5	-16,9	17,4	15,5	3,0	20,9	13,1	-8,2	-8,8	7,2	-3,3	-7,7
C19 Proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda	1,4	-14,0	25,0	-7,2	-4,5	-5,2	-5,6	4,0	10,4	-19,6	-1,7	7,7
C20 Proizvodnja hemikalija i hemijskih proizvoda	4,1	3,5	18,7	8,1	10,5	13,7	10,8	-6,1	11,0	7,2	4,0	-8,0
C21 Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih preparata	2,4	-3,3	3,1	-5,8	0,2	21,6	5,4	6,0	9,6	-4,1	3,8	9,0
C22 Proizvodnja proizvoda od gume i plastičnih masa	3,9	-9,0	21,7	12,0	9,7	10,4	10,7	5,3	1,7	-16,6	-3,2	5,3
C23 Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	4,0	-0,6	1,3	36,9	25,8	-7,5	18,4	11,1	40,4	18,3	23,3	14,6
C24 Proizvodnja baznih metala	5,6	-19,4	13,5	25,9	17,0	15,4	19,4	9,8	12,5	-9,2	4,4	17,8
C25 Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim mašina i opreme	11,5	3,6	27,6	17,1	25,4	24,9	22,5	-30,0	-27,3	10,5	-15,6	-16,0
C26 Proizvodnja računara te elektroničkih i optičkih proizvoda	0,3	-9,7	14,2	-14,4	-22,7	9,1	-9,3	-0,4	10,7	-4,9	1,8	8,1
C27 Proizvodnja električne opreme	1,4	12,0	15,3	9,7	5,0	13,4	9,4	1,8	7,7	-24,3	-4,9	0,6
C28 Proizvodnja mašina i uređaja, d. n.	2,1	-8,8	21,8	7,1	11,4	-8,8	3,2	-3,9	-9,5	-7,9	-7,1	-9,7
C29 Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	3,4	-27,8	26,0	-13,2	-8,8	2,7	-6,5	-5,0	-0,7	-5,4	-3,7	6,2
C30 Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava	0,0	58,4	-26,7	16,0	8,5	15,6	13,4	8,1	-1,2	4,4	3,8	1,8
C31 Proizvodnja namještaja	3,1	-21,1	15,2	16,0	8,5	15,6	13,4	-4,0	1,1	1,3	-0,5	-3,1
C32 Ostala prerađivačka industrija	0,8	-2,0	-7,4	22,6	17,0	-8,1	10,5	-7,8	2,1	1,7	-1,3	8,2
C33 Popravak i instaliranje mašina i opreme	0,7	-0,7	-3,1	-3,9	-3,6	-4,9	-4,1	2,2	-2,7	-4,6	-1,7	-8,7
D35 Proizvodnja i snabdjevanje električnom energijom i plinom	16,0	-5,7	8,4	-14,3	-17,8	-12,0	-14,7	2,2	3,2	-4,6	0,3	-8,7

Izvor: Federalni zavod za statistiku Bosne i Hercegovine

Tabela 3: Industrijska proizvodnja u Republici Srpskoj

KD BiH 2010 (EU NACE Rev.2) po oblastima	Struktura 2015=100	2020	2021	2022								
		Jan Dec	Jan Dec	Januar	Februar	Mart	K1	April	Maj	Juni	K2	P1
Industrija ukupno	100,0	-6,7	12,1	2,7	-2,0	7,9	2,9	10,0	10,3	1,6	7,3	5,1
Proizvodi za međufaznu potrošnju	32,9	-10,9	9,7	7,1	6,6	8,7	7,5	10,2	15,2	-1,0	8,1	7,5
Energija	39,8	-1,2	12,8	4,2	-12,9	9,6	0,3	27,3	18,1	7,2	17,5	7,8
Kapitalni proizvodi	5,9	-13,3	26,2	19,7	12,0	14,1	15,2	7,2	-3,6	-12,9	-3,1	4,4
Trajni proizvodi za široku potrošnju	2,0	5,7	13,0	-14,1	-0,1	-8,2	-7,5	-18,8	10,5	-2,4	-3,6	-6,3
Netrajni proizvodi za široku potrošnju	19,3	-12,3	8,4	3,5	4,4	4,7	4,2	1,6	1,0	-0,1	0,9	2,4
B Vađenje ruda i kamena	13,3	-0,4	2,0	17,3	-0,8	9,2	8,6	25,5	26,3	-3,9	16,0	11,2
C Prerađivačka industrija	53,8	-10,3	11,5	4,0	7,4	8,1	6,5	7,6	8,3	-1,3	4,9	5,6
D Proizvodnja i snabdjevanje električnom energijom i plinom (izuzev grane 35.3) I	32,9	-3,9	16,7	1,3	-16,1	6,2	-2,9	20,6	12,2	8,2	13,6	4,2
B05 Vađenje ugljena i lignita	6,8	11,8	-0,8	20,6	4,6	24,4	16,5	62,4	46,4	3,0	37,3	24,9
B07 Vađenje metalnih ruda	5,5	-17,8	9,3	52,5	-8,7	-7,4	12,2	-6,6	13,6	-12,2	-1,8	-2,4
B08 Vađenje ostalih ruda i kamena	0,9	13,3	0,6	65,0	-3,5	-15,9	15,2	-21,4	-23,6	-22,1	-22,4	-16,0
C10 Proizvodnja prehrambenih proizvoda	8,8	-8,2	2,0	0,9	-6,1	1,6	-1,2	-11,0	4,0	-1,2	-2,7	-2,1
C11 Proizvodnja pića	2,5	-20,8	31,7	15,8	-2,3	13,6	9,1	-4,1	-13,6	0,2	-5,8	0,4
C12 Proizvodnja duhanskih proizvoda	0,0	-100,0	-100,0	-100,0	-100,0	-100,0	-100,0	-100,0	-100,0	-100,0	-100,0	-100,0
C13 Proizvodnja tekstila	0,8	-12,5	23,1	-9,7	-5,4	3,8	-3,8	-17,9	6,3	-4,6	-5,4	-4,5
C14 Proizvodnja odjeće	1,5	-44,7	-17,6	23,4	36,9	23,4	27,9	43,9	38,2	28,1	36,8	32,2
C15 Proizvodnja kože i srodnih proizvoda	5,7	-10,3	13,3	3,4	16,9	5,8	8,7	12,7	-0,6	1,7	4,6	6,4
C16 Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; materijala	6,0	-1,9	6,2	21,1	27,9	8,5	19,2	5,7	34,2	48,8	29,6	24,6
C17 Proizvodnja papira i proizvoda od papira	0,6	0,9	7,3	-1,6	8,0	35,0	13,8	27,0	23,0	18,4	22,8	18,2
C18 Štampanje i umnožavanje snimljenih zapisa	0,6	-13,7	-0,3	-19,1	-3,2	0,7	-7,2	-7,7	-7,6	21,6	2,1	-1,2
C19 Proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda	0,0	-55,2	15,4	25,9	23,1	-4,3	14,9	4,2	-1,8	-10,7	-2,8	3,0
C20 Proizvodnja hemikalija i hemijskih proizvoda	2,1	-45,1	27,2	14,7	2,3	-1,0	5,3	0,1	26,7	8,6	11,8	7,7
C21 Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih preparata	0,6	1,8	2,0	21,3	65,5	-16,7	23,4	3,1	-29,4	11,3	-5,0	4,4
C22 Proizvodnja proizvoda od gume i plastičnih masa	2,9	19,6	-13,6	-22,4	4,4	-8,7	-8,9	23,5	27,1	-4,5	15,3	2,7
C23 Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	2,6	4,7	2,0	54,2	35,4	23,7	37,8	45,8	27,0	22,1	31,6	31,6
C24 Proizvodnja baznih metala	3,6	-47,4	44,6	27,0	2,8	51,4	27,1	12,0	17,5	-26,0	1,2	10,2
C25 Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim mašina i opreme	7,0	-13,8	22,6	1,7	11,5	6,5	6,6	-8,7	-13,5	-30,1	-17,4	-8,0
C26 Proizvodnja računara te elektroničkih i optičkih proizvoda	0,3	61,2	-11,3	-25,9	-8,5	10,1	-8,1	-1,7	-3,9	14,7	3,0	-1,8
C27 Proizvodnja električne opreme	1,3	-11,7	28,6	-2,8	-4,1	-7,3	-4,7	-16,5	-4,3	5,2	-5,2	-5,4
C28 Proizvodnja mašina i uređaja, d. n.	2,3	-20,6	16,2	32,2	-26,0	5,4	3,8	22,6	22,6	2,6	15,9	7,0
C29 Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	0,7	-5,2	29,8	22,8	32,2	140,3	65,1	2)	130,3	3,3	66,8	95,8
C30 Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava	0,5	-30,0	-14,7	1,7	3,7	-40,5	-11,7	62,9	-71,1	-3,3	-3,8	-10,8
C31 Proizvodnja namještaja	1,9	-12,7	12,0	-11,8	3,3	0,6	-2,6	-16,2	16,1	-3,4	-1,1	-2,7
C32 Ostala prerađivačka industrija	0,5	-27,7	22,2	30,1	23,8	-13,8	13,3	15,5	-24,9	-21,5	-10,3	-6,5
C33 Popravak i instaliranje mašina i opreme	1,3	-31,3	26,3	-5,6	31,6	27,4	17,8	-2,1	-12,4	-21,6	-12,0	0,3
D35 Proizvodnja i snabdjevanje električnom energijom i plinom	32,9	-4,9	16,7	1,3	-16,1	6,2	-2,9	20,6	12,2	8,2	13,6	4,2

Izvor: Republički zavod za statistiku Republike Srpske

Tabela 4: Realni sektor - industrija i usluge (Rast g/g u %)

		2020	2021	2020				2021				2022	
				K1	K2	K3	K4	K1	K2	K3	K4	K1	K2
Industrija	Industrijska proizvodnja - fizički obim	-6,2	10,7	-3,8	-14,1	-6,5	-0,1	7,3	32,6	31,2	7,4	4,0	5,3
	<i>Intermedijarni proizvodi</i>	-6,3	11,8	-5,4	-14,6	-8,1	4,4	8,2	39,7	29,7	7,2	9,2	5,4
	<i>Energija</i>	-4,1	6,6	2,3	-7,8	-8,3	-2,7	7,8	24,7	43,5	3,2	-7,9	5,9
	<i>Kapitalni proizvodi</i>	-4,5	28,9	-12,1	-21,1	2,3	14,1	27,0	65,1	24,9	19,4	17,0	5,3
	<i>Trajni proizvodi za široku potrošnju</i>	-14,6	14,8	-21,2	-40,8	3,9	7,1	18,7	62,3	5,4	4,2	6,5	-1,3
	<i>Netrajni proizvodi za široku potrošnju</i>	-9,3	3,4	-5,1	-14,1	-8,3	-9,5	-4,1	10,9	15,4	5,7	6,7	6,6
Građevinarstvo	Obim građevinskih radova - Ukupno	0,3	2,1	-2,6	-0,9	2,7	1,9	3,3	2,8	2,7	0,9	1,3	-1,7
	<i>Visokogradnja</i>	0,0	4,6	-5,0	-0,5	3,4	1,7	2,7	6,6	2,2	-2,3	-1,8	-8,1
	<i>Niskogradnja</i>	0,7	-0,1	-0,4	-1,2	2,0	2,0	3,9	-0,6	3,2	3,7	4,0	4,4
Prevoz	Cestovni (prevezeno robe)	-5,2	7,6	-8,6	-13,0	-12,8	-4,5	-4,9	5,5	7,7	18,6	17,4	12,8
	Cestovni (prevezeni putnici)	-53,9	6,5	-15,9	-82,9	-60,8	-47,2	-37,4	221,3	16,8	0,2	32,4	42,8
	Gradsko - Prigradski prevoz (prevezeni putnici)	-33,6	12,1	-13,4	-66,4	-25,4	-21,9	-10,6	120,4	2,3	-7,2	1,2	-6,7
	Željeznički (prevezeno robe)	-15,9	6,9	-14,3	-26,5	-16,3	-5,6	-2,3	18,4	15,4	-2,2	-1,3	4,1
	Željeznički (prevezeni putnici)	-72,5	38,1	-18,9	-91,8	-79,6	-77,7	-59,3	242,8	92,7	152,9	132,4	168,8
	Avionski (prevezeni putnici)	-72,7	130,7	-14,3	-94,9	-80,1	-76,4	-70,8	643,5	310,8	276,9	249,1	219,0
Maloprodaja	Realni rast prometa	-8,3	18,1	3,8	-16,9	-11,1	-6,9	1,9	26,6	26,4	17,2	18,3	14,4
	<i>Motorna goriva u s.p.</i>	-21,0	23,7	-11,8	-31,9	-22,1	-16,8	-2,0	37,1	33,3	26,8	27,8	18,5
	<i>Trgovina na malo, osim motornih goriva u s.p.</i>	-4,6	16,8	8,6	-12,5	-7,9	-4,2	2,8	24,2	24,7	15,0	16,0	13,3
Turizam	Dolasci turista - ukupno	-69,7	91,7	-19,5	-93,6*	-69,3*	-67,4*	-19,9	1162,5*	124,1*	19,5*	64,0	101,9
	<i>Domaći turisti</i>	-31,8	52,3	-18,6	-80,3*	11,6*	-31,8*	29	811,8*	17,2*	52,3*	20,5	35,7
	<i>Strani turisti</i>	-83,6	152,7	-19,9	-98,1*	-90,1*	-83,7*	-51,9	3750,0*	474,8*	152,7*	143,3	195,4

Izvor: BHAS zvanična saopštenja

* prosjek mjesečnih stopa

Tabela 5: Realni sektor po entitetima (rast g/g u %)

(u zaglavlju tabele ispod: Federacija Bosne i Hercegovine - FBiH, Republika Srpska - RS)

			2020	2021	2020				2021				2022	
					K1	K2	K3	K4	K1	K2	K3	K4	K1	K2
Proizvodnja i građevinarstvo	Industrijska proizvodnja - fizički obim	FBiH	-5,9	10,1	-3,8*	-14,8*	-4,1*	-1,9*	5,9*	18,1*	9,9*	7,5*	4,1*	4,2*
		RS	-6,6	12,1	-3,4*	-12,6*	-10,9*	0,7*	10,4*	23,9*	8,4*	7,5*	3,0*	7,3*
	Građevinarstvo (vrijednost radova)	FBiH	1,6	4,1	0,4^	0,8^	2,2^	2,9^	3,0^	4,1^	4,7^	3,8^	0,6^	1,0^
		RS	-1,9	-0,7*	-8,0^	-3,8^	3,8^	0,4^	4,8^	0,2^	-0,2^	-4,4^	2,2^	-6,0^
Prevoz	Cestovni (prevezeno robe)	FBiH	-9	2,0	-8,2	-8,0	-14,2	-6,7	-5,5	4,0	4,7	2,5	5,7	3,4
		RS	-15,5	15,5*	-25,5	-24,2	-10,7	-1,4	-5,4	7,8	10,8	46,3	38,0	32,8
	Cestovni (prevezeni putnici)	FBiH	-46,7	0,1	-19,8	-82,3	-50,0	-37,5	-34,9	158,8	1,1	-9,2	19,1	27,8
		RS	-62,8	10,1	-51,1	-82,5	-73,4	-61,8	-44,4	291,0	41,2	15,8	-4,2	9,6
	Gradsko - prigradski prijevoz (prevezeni putnici)	FBiH	-31,8	12,1	-21,0	-63,7	-22,3	-19,7	-8,2	114,2	0,7	-8,4	1,0	-9,2
		RS	-41,9	12,7	-30,0	-80,2	-37,3	-34,2	-23,7	169,6	16,7	0,9	2,2	9,7
	Željeznički (prevezeno robe)	FBiH	-15,1	4	-11,9	-22,8	-15,1	-10,0	-3,4	13,0	9,4	-2,4	-4,0	0,6
		RS	-16,8	15,4	-18,4	-33,4	-17,8	5,3	3,5	34,0	29,5	0,0	4,0	10,3
Željeznički (prevezeni putnici)	FBiH	-75,3	55,3	-31,2	-93,8	-82,6	-81,5	-64,6	311,8	137,9	226,6	197,5	215,7	
	RS	-63,7	3,4	-19,4	-85,0	-70,8	-68,3	-52,0	150,0	14,3	23,1	23,1	60,0	
Ugostiteljstvo	Nominalni rast prometa	FBiH	-46,2	80,5	-8,2	-70,3	-50,5	-42,7	-9,8	142,2	106,6	83,0	45,1	59,1
	Nominalni rast prometa	RS	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Turizam	Dolasci domaćih turista	FBiH	-30,8*	-	-19,3*	-81,0*	16,3*	-39,2*	46,8*	-	23,6*	313,8*	26,3*	29,7*
		RS	-52,5	41,8	-15,3	-79,5*	6,1*	-28,9*	25,0	719,9*	6,4*	33,1*	8,5	42,9*
	Dolasci stranih turista	FBiH	-74,8*	-	-22,7*	-98,9*	-93,0*	-84,5*	-40,8*	-	-	264,7*	165,0*	214,6*
		RS	-69,7	79,9	-11,6	-94,9*	-74,4*	-79,8*	-43,4	3357,5*	184,3*	236,3*	102,8	157,5*

Izvor: Zvanična saopštenja entitetskih zavoda za statistiku

^ Realni rast proizvodnje u građevinarstvu

* prosjek mjesečnih/kvartalnih stopa

Tabela 6: Tržište rada

(u zaglavlju tabele ispod: Bosna i Hercegovina - BiH, Federacija Bosne i Hercegovine - FBiH, Republika Srpska - RS, Brčko Distrikt - BD)

Period	Broj zaposlenih lica*				Broj registrovanih nezaposlenih lica				Stopa registrovane nezaposlenosti**				Prosječne neto plate				Prosječne penzije***			
	BiH	FBiH	RS	BD	BiH	FBiH	RS	BD	BiH	FBiH	RS	BD	BiH	FBiH	RS	BD	BiH	FBiH	RS	BD
	osobe								%				KM							
I-VI 2020.	814.464	521.667	275.059	17.871	411.614	317.188	87.609	6.817	33,6	37,8	24,2	27,6	945	945	947	950	409	419	393	366
I-VI 2021.	817.043	521.012	275.358	17.786	404.075	317.223	79.867	6.985	33,1	37,8	22,5	28,2	980	982	979	950	420	429	406	374
I-VI 2022.	834.974	533.895	284.260	17.713	368.466	292.963	69.892	5.610	30,6	35,4	19,7	24,1	1.085	1.082	1.097	1.009	446	446	446	398
I 2022.	831.295	530.498		17.733	377.126	300.255	70.845	6.026	31,2	36,1		25,4	1.043	1.045	1.042	990	428	426	431	385
II 2022.	832.018	531.485		17.780	375.689	297.923	71.927	5.839	31,1	35,9		24,7	1.059	1.046	1.091	994	428	426	431	384
III 2022.	833.923	531.868	284.260	17.795	371.982	295.220	71.121	5.641	30,8	35,7	20,0	24,1	1.092	1.096	1.091	1.007	430	429	431	384
IV 2022.	835.743	534.914		17.556	365.878	290.750	69.684	5.444	30,4	35,2		23,7	1.083	1.080	1.094	1.011	448	459	432	395
V 2022.	837.337	536.325		17.696	360.511	286.644	68.548	5.319	30,1	34,8		23,1	1.106	1.110	1.105	1.023	465	459	475	418
VI 2022.	839.531	538.279		17.720	359.607	286.987	67.229	5.391	30,0	34,8		23,3	1.126	1.115	1.157	1.031	475	475	475	423

Izvor: BHAS, entitetski zavodi za statistiku, Federalni zavod za zapošljavanje, Zavod za zapošljavanje Republike Srpske, Zavod za zapošljavanje Brčko distrikta, Federalni zavod za penzijsko i invalidsko osiguranje, Fond za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske.

* Za Bosnu i Hercegovinu podaci o broju zaposlenih lica do marta 2022. godine su konačani, a nakon toga su privremeni. U Republici Srpskoj broj zaposlenih lica se objavljuje samo za mart i septembar.

** Stopa registrovane nezaposlenosti je izračunata kao odnos broja registrovanih nezaposlenih lica i ukupne radne snage (zaposlena i nezaposlena lica).

*** Prosječne penzije u Bosni i Hercegovini su izračunate na osnovu entitetskih nivoa penzija ponderisanih odnosom ukupnog broja penzionera u svakom entitetu (bez obzira na mjesto prebivališta).

Tabela 7: Pregled emitovanih obveznica Vlade Republike Srpske

Redni broj	Oznaka obveznice	Iznos u KM	Datum emisije	Rok dospijeća	Efektivna kamatna stopa
1.	RSBD-O26	30.000.000	23. i 24.03.2022.	5 godina	2,700%
2.	RSBD-O27	35.000.000	19.04.2022.	5 godina	3,400%
3.	RSBD-O28	36.400.000	18.05.2022.	7 godina	3,500%
UKUPNO		101.400.000			

Izvor: Ministarstvo finansija Republike Srpske

Tabela 8: Pregled emitovanih obveznica Vlade Federacije Bosne i Hercegovine

Redni broj	Oznaka obveznice	Iznos u KM	Datum emisije	Rok dospijeća	Kamatna stopa
1.	FBH10222	30.000.000	21.06.2022.	10 godina	1,550%
2.	FBH60122	30.000.000	28.06.2022.	6 godina	2,700%
UKUPNO		60.000.000			

Izvor: Federalno ministarstvo finansija

Tabela 9: Pregled emitovanih trezorskih zapisa Vlade Republike Srpske

Redni broj	Oznaka	Datum aukcije	Rok dospijeća /mjeseci	Vrijednost emisije (u KM)	Kamatna stopa %
1.	RS22-T01	09.03.2022.	6 mjeseci	20.000.000	0,6002%
2.	RS22-TO3	05.05.2022.	6 mjeseci	24.300.000	0,4999%
3.	RS22-TO4	17.06.2022.	6 mjeseci	14.400.000	0,4001%
UKUPNO				58.700.000	

Izvor: Ministarstvo finansija Republike Srpske

Tabela 10: Pregled emitovanih trezorskih zapisa Vlade Federacije BiH

Redni broj	Oznaka	Datum aukcije	Rok dospijeća /mjeseci	Vrijednost emisije (u KM)	Kamatna stopa %
1.	FBHTZ122	15.06.2022.	9 mjeseci	50.000.000	-0,0299%
UKUPNO				50.000.000	

Izvor: Federalno ministarstvo finansija

Tabela 11: Rast i struktura monetarnih agregata (kraj perioda)

u mil. KM

Period	Gotovina izvan monetarnih vlasti	Depoziti banaka kod monetarnih vlasti	Prenosivi depoziti drugih domaćih sektora kod monetarnih vlasti	Gotovina izvan banaka	Prenosivi depoziti u domaćoj valuti	Ostali depoziti u domaćoj valuti	Prenosivi depoziti u stranoj valuti	Ostali depoziti u stranoj valuti	Pričuveni (primarni) novac (M0)	Transakcijski novac (M1)	Kvazi novac (QM)	M2 ukupno
1	3	4	5	6	7	8	9	10	11=3+4+5	12=6+7	13=8+9+10	14=12+13
I-III 2020.	5.684,0	5.172,4	186,4	4.683,9	8.790,1	3.023,2	2.564,2	7.476,0	11.042,7	13.474,0	13.063,5	26.537,5
I-VI 2020.	5.834,8	5.226,8	204,8	4.818,9	8.954,6	2.995,8	2.617,3	7.283,6	11.266,4	13.773,5	12.896,7	26.670,2
I-IX 2020.	6.033,0	5.314,8	219,4	4.896,9	9.479,6	2.984,9	2.766,2	7.263,8	11.567,2	14.376,5	13.014,9	27.391,4
2020.	6.172,5	5.901,1	231,8	5.043,4	10.011,8	3.034,7	2.902,5	7.256,6	12.305,4	15.055,2	13.193,8	28.249,0
I-III 2021.	6.222,3	5.654,8	244,7	5.053,8	10.367,4	3.035,0	3.033,2	7.336,5	12.121,7	15.421,2	13.404,7	28.825,9
I-VI 2021.	6.441,3	5.941,7	261,3	5.211,3	10.931,2	3.111,9	3.043,9	7.326,3	12.644,3	16.142,5	13.482,1	29.624,6
I-IX 2021.	6.814,9	6.346,9	292,5	5.436,2	11.658,5	3.107,5	3.119,6	7.326,9	13.454,2	17.094,7	13.554,0	30.648,7
2021.	6.923,8	7.219,6	304,9	5.533,1	12.383,6	3.044,2	3.300,2	7.243,9	14.448,3	17.916,6	13.588,3	31.505,0
I-III 2022.	7.333,7	6.496,1	327,4	5.855,3	11.970,2	2.872,3	3.344,2	6.881,7	14.157,2	17.825,4	13.098,3	30.923,7
I-VI 2022.	7.222,0	6.828,7	317,4	5.855,3	12.552,3	2.907,4	3.201,8	6.992,5	14.368,1	18.407,7	13.101,8	31.509,4
Stope rasta g/g												
I-III 2020.	18,8%	-0,8%	37,2%	16,9%	11,0%	12,0%	11,5%	0,2%	9,0%	13,0%	4,8%	8,8%
I-VI 2020.	18,5%	-4,9%	36,7%	16,8%	9,1%	7,5%	9,6%	-2,1%	6,6%	11,7%	2,2%	6,9%
I-IX 2020.	18,0%	-6,5%	35,4%	14,7%	9,9%	2,7%	11,5%	-2,9%	5,5%	11,5%	1,1%	6,3%
2020.	18,7%	2,7%	31,2%	16,5%	12,2%	1,2%	16,6%	-4,4%	10,7%	13,6%	0,9%	7,3%
I-III 2021.	9,5%	9,3%	31,3%	7,9%	17,9%	0,4%	18,3%	-1,9%	9,8%	14,5%	2,6%	8,6%
I-VI 2021.	10,4%	13,7%	27,6%	8,1%	22,1%	3,9%	16,3%	0,6%	12,2%	17,2%	4,5%	11,1%
I-IX 2021.	13,0%	19,4%	33,3%	11,0%	23,0%	4,1%	12,8%	0,9%	16,3%	18,9%	4,1%	11,9%
2021.	12,2%	22,3%	31,5%	9,7%	23,7%	0,3%	13,7%	-0,2%	17,4%	19,0%	3,0%	11,5%
I-III 2022.	17,9%	14,9%	33,8%	15,9%	15,5%	-5,4%	10,3%	-6,2%	16,8%	15,6%	-2,3%	7,3%
I-VI 2022.	12,1%	14,9%	21,5%	12,4%	14,8%	-6,6%	5,2%	-4,6%	13,6%	14,0%	-2,8%	6,4%

Izvor: CBBiH

Tabela 12: Indeks potrošačkih cijena (CPI)

Kod	00			01			02			03			04			05			06		
Opis koda	UKUPAN INDEKS			Hrana i bezalkoholna pića			Alkoholna pića i duvan			Odjeća i obuća			Stanovanje, voda, električna energija, plin i drugi energenti			Namještaj, kućanski aparati i redovno održavanje kuće			Zdravstvo		
Vrsta indeksa	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g
I-VI 2020.	-	-	99,4	-	-	101,0	-	-	105,5	-	-	90,0	-	-	100,2	-	-	99,0	-	-	101,0
I-VI 2021.	-	-	100,1	-	-	101,0	-	-	101,9	-	-	90,4	-	-	100,2	-	-	99,0	-	-	100,7
I-VI 2022.	-	-	111,5	-	-	117,8	-	-	100,8	-	-	94,0	-	-	109,4	-	-	106,5	-	-	101,1
I 2022.	107,1	101,0	107,0	115,0	102,3	111,9	132,2	100,3	100,5	49,8	92,7	92,4	115,2	101,0	106,1	98,4	100,4	103,5	107,2	100,3	100,9
II 2022.	108,7	101,5	108,1	117,6	102,2	113,3	132,4	100,2	100,5	49,8	100,0	92,9	116,5	101,1	107,0	99,4	101,0	105,1	107,5	100,3	101,1
III 2022.	111,7	102,8	110,2	120,5	102,5	114,8	132,6	100,2	100,7	51,9	104,2	94,5	118,0	101,3	108,3	100,0	100,7	106,3	107,5	100,0	101,0
IV 2022.	114,4	102,4	113,2	127,3	105,6	120,6	132,8	100,2	100,6	52,9	102,1	95,2	115,1	97,6	109,9	101,3	101,3	106,8	107,7	100,2	101,1
V 2022.	115,6	101,1	114,4	129,6	101,8	122,7	132,8	100,0	100,6	52,8	99,8	95,0	115,8	100,6	111,3	102,5	101,2	108,1	107,9	100,2	101,3
VI 2022.	117,2	101,4	115,8	130,2	100,5	123,4	134,6	101,4	102,1	51,7	97,9	94,1	118,8	102,6	114,1	104,0	101,4	109,1	108,1	100,2	101,4

Izvor: BHAS

Tabela 12: Indeks potrošačkih cijena - nastavak

Kod	07			08			09			10			11			12		
Opis koda	Prevoz			Komunikacije			Rekreacija i kultura			Obrazovanje			Restorani i hoteli			Ostala dobra i usluge		
Vrsta indeksa	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g
I-VI 2020.	-	-	93,5	-	-	100,5	-	-	101,0	-	-	100,1	-	-	102,3	-	-	100,0
I-VI 2021.	-	-	100,2	-	-	99,8	-	-	99,9	-	-	100,2	-	-	100,5	-	-	100,2
I-VI 2022.	-	-	124,7	-	-	100,5	-	-	105,7	-	-	100,5	-	-	107,1	-	-	104,1
I 2022.	111,9	100,8	113,7	96,9	100,4	100,2	109,5	102,3	104,1	102,4	100,0	100,2	109,0	101,4	104,5	101,1	100,9	102,3
II 2022.	115,6	103,3	115,4	97,0	100,1	100,3	110,0	100,5	104,6	102,5	100,1	100,3	109,5	100,5	105,0	101,2	100,1	103,2
III 2022.	127,4	110,2	124,5	97,0	100,0	100,3	110,5	100,5	105,2	102,7	100,2	100,5	111,5	101,8	106,9	102,3	101,0	103,7
IV 2022.	131,8	103,5	128,9	97,4	100,4	100,8	111,3	100,8	106,1	102,7	100,0	100,5	112,6	101,0	107,8	103,0	100,7	104,5
V 2022.	133,7	101,4	130,3	97,4	100,0	100,8	111,8	100,5	106,3	102,9	100,2	100,7	113,5	100,8	108,6	103,9	100,8	105,2
VI 2022.	139,3	104,2	134,5	97,4	100,0	100,8	114,1	102,0	108,1	102,9	100,1	100,8	115,0	101,3	109,8	104,5	100,6	105,6

Tabela 13: Rast i sektorska struktura kredita (stanje na kraju razdoblja, u mil. KM)

Razdoblje	Kredit općoj vladi	Kredit nefinancijskim javnim poduzećima	Kredit nefinancijskim privatnim poduzećima	Kredit stanovništvu	Ostali kredit*	Ukupni kredit
	1	2	3	4	5	6=1+...+5
K1 2019.	1.042,1	415,3	8.755,6	9.405,7	135,5	19.754,1
K1-K2 2019.	1.002,5	417,6	8.973,9	9.661,9	167,4	20.223,3
K1-K3 2019	1.081,9	416,3	8.922,4	9.858,0	163,5	20.442,0
K1-K4 2019.	1.098,1	497,6	9.034,0	9.975,5	167,5	20.772,8
K1 2020.	1.109,5	475,1	8.841,8	9.902,0	162,0	20.490,5
K1-K2 2020.	1.101,9	535,9	8.740,9	9.844,5	172,8	20.396,0
K1-K3 2020.	1.109,2	526,8	8.639,7	9.924,9	168,8	20.369,4
K1-K4 2020.	1.161,2	535,7	8.588,4	9.894,8	167,30	20.347,4
K1 2021.	1.178,1	513,9	8.657,0	9.971,0	152,56	20.472,6
K1-K2 2021.	1.152,2	505,3	8.805,1	10.203,1	142,86	20.808,5
K1-K3 2021.	1.185,0	506,1	8.757,7	10.351,1	167,32	20.967,2
K1-K4 2021.	1.180,2	510,7	8.776,8	10.435,5	174,06	21.077,3
K1 2022.	1.110,8	506,1	9.035,1	10.595,3	166,40	21.249,3
K2 2022.	1.092,3	487,0	9.188,4	10.769,6	178,39	21.715,6
Stopa rasta (g/g)						
K1 2019.	13,6%	4,9%	2,9%	7,5%	11,1%	5,7%
K1-K2 2019.	-5,5%	1,7%	4,8%	7,4%	14,3%	5,5%
K1-K3 2019.	0,4%	1,3%	4,5%	7,7%	8,3%	5,7%
K1-K4 2019.	5,4%	18,1%	4,8%	7,9%	5,7%	6,6%
K1 2020.	6,5%	14,4%	1,0%	5,3%	19,6%	3,7%
K1-K2 2020.	9,9%	28,3%	-2,6%	1,9%	3,2%	0,9%
K1-K3 2020.	2,5%	26,6%	-3,2%	0,7%	3,2%	-0,4%
K1-K4 2020.	5,7%	7,7%	-4,9%	-0,8%	-0,1%	-2,0%
K1 2021.	6,2%	8,2%	-2,1%	0,7%	-5,8%	-0,1%
K1-K2 2021.	4,6%	-5,7%	0,7%	3,6%	-21,5%	2,0%
K1-K3 2021.	6,8%	-3,9%	1,4%	4,3%	-0,9%	2,9%
K1-K4 2021.	1,6%	-4,7%	2,2%	5,5%	4,0%	3,6%
K1 2022.	-4,5%	-1,7%	3,1%	5,6%	9,2%	3,8%
K2 2022.	-5,2%	-3,6%	4,4%	5,6%	24,9%	4,4%

Izvor: Centralna banka BiH

*U ostalim kreditima su krediti dani ostalim financijskim institucijama, neprofitnim organizacijama i ostali krediti.

Tabela 14: Rast i sektorska struktura depozita (stanje na kraju razdoblja, u mil. KM)

Razdoblje	Depoziti opće vlade	Depoziti nefinancijskih javnih poduzeća	Depoziti nefinancijskih privatnih poduzeća	Depoziti stanovništva	Ostali depoziti*	Ukupni depoziti
	1	2	3	4	5	6=1+...+5
K1 2019.	2.976,5	1.512,3	3.408,6	12.508,5	1.607,8	22.013,7
K1-K2 2019.	3.073,3	1.499,2	3.587,7	12.709,9	1.640,0	22.510,0
K1-K3 2019.	3.392,4	1.544,3	3.864,8	12.892,4	1.676,0	23.369,9
K1-K4 2019.	3.355,3	1.510,7	4.052,6	13.240,9	1.660,9	23.820,4
K1-2020.	3.334,4	1.646,8	3.862,4	13.090,7	1.671,9	23.606,2
K1-K2-2020.	3.386,7	1.488,2	4.140,1	13.126,0	1.645,7	23.786,7
K1-K3 2020.	3.475,9	1.531,5	4.350,5	13.336,4	1.615,3	24.309,8
K1-K4 2020.	3.264,0	1.556,0	4.706,9	13.760,7	1.694,6	24.982,2
K1 2021.	3.164,7	1.719,8	4.732,4	14.118,6	1.657,2	25.392,7
K1-K2 2021.	3.647,6	1.733,6	5.019,5	14.352,5	1.660,6	26.413,8
K1-K3 2021.	3.838,6	1.725,8	5.339,1	14.490,3	1.732,7	27.126,6
K1-K4 2021.	4.019,2	1.804,1	5.535,4	14.695,5	1.778,4	27.832,6
K1 2022.	3.983,7	2.010,8	5.303,0	13.787,6	1.733,9	26.818,9
K2 2022	4.679,8	2.022,9	5.400,6	13.871,1	1.810,9	27.785,4
Stopa rasta g/g						
K1 2019.	19,6%	1,4%	7,1%	9,2%	5,7%	9,3%
K1-K2 2019.	12,6%	-1,2%	4,6%	9,1%	6,2%	7,8%
K1-K3 2019.	22,7%	-4,3%	9,3%	9,0%	5,1%	9,5%
K1-K4 2019.	19,8%	1,9%	8,8%	9,0%	3,9%	9,5%
K1 2020.	12,0%	8,9%	13,3%	4,7%	4,0%	7,2%
K1-K2 2020.	10,2%	-0,7%	15,4%	3,3%	0,3%	5,7%
K1-K3 2020.	2,5%	-0,8%	12,6%	3,4%	-3,6%	4,0%
K1-K4 2020.	-2,7%	3,0%	16,1%	3,9%	2,0%	4,9%
K1 2021.	-5,1%	4,4%	22,5%	7,9%	-0,9%	7,6%
K1-K2 2021.	7,7%	16,5%	21,2%	9,3%	0,9%	11,0%
K1-K3 2021.	10,4%	12,7%	22,7%	8,7%	7,3%	11,6%
K1-K4 2021.	23,1%	15,9%	17,6%	6,8%	4,9%	11,4%
K1 2022.	25,9%	16,9%	12,1%	-2,3%	4,6%	5,6%
K2 2022	28,3%	16,7%	7,6%	-3,4%	9,0%	5,2%

Izvor: Centralna banka BiH

*U ostalim depozitima su depoziti sektora ostalih financijskih institucija, neprofitnih organizacija i ostali depoziti.

Tabela 15: Kamatne stope na kredite stanovništvu u KM s valutnom klauzulom (u %, na godišnjem nivou)

Godina	Mjesec	POTROŠAČKI KREDITI				STAMBENI KREDITI					OSTALI KREDITI			
		promjenjiva stopa i do 1 god. IPFKS		preko 1 do 5 god. IPFKS	preko 5 god. IPFKS	promjenjiva stopa i do 1 godine IPFKS		preko 1 do 5 god. IPFKS	kreditni preko 5 god. IPFKS	preko 10 god. IPFKS	promjenjiva stopa i do 1 godine IPFKS		preko 1 do 5 god. IPFKS	preko 5 god. IPFKS
			s originalnim dospijecom preko 1 god.				s originalnim dospijecom preko 1 god.					s originalnim dospijecom preko 1 god.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
2020.	06.	4,40	NA	6,71	5,20	3,88	3,86	3,69	3,79	4,12	5,27	5,26	5,51	5,82
2020.	07.	NA	NA	5,84	NA	3,86	3,81	4,12	3,83	3,49	5,85	5,83	5,41	6,28
2020.	08.	NA	NA	NA	NA	3,92	3,91	4,52	3,87	3,49	6,27	6,27	5,84	6,45
2020.	09.	NA	NA	NA	NA	3,73	3,72	4,47	3,90	3,52	5,94	5,98	5,74	6,60
2020.	10.	NA	NA	NA	NA	3,59	3,59	3,75	3,89	3,55	6,19	5,84	5,84	6,27
2020.	11.	NA	NA	NA	NA	3,59	3,59	3,69	3,85	3,77	5,82	5,82	5,95	6,23
2020.	12.	NA	NA	NA	NA	3,67	3,67	4,58	3,90	3,84	5,86	5,88	5,68	6,38
2021.	01.	NA	NA	NA	NA	3,605	3,60	NA	3,93	3,64	5,91	5,98	5,93	6,39
2021.	02.	NA	NA	NA	NA	3,625	3,62	NA	3,97	3,64	6,09	6,10	5,75	6,34
2021.	03.	NA	NA	NA	NA	3,541	3,54	4,26	3,99	3,54	6,00	6,01	5,60	5,76
2021.	04.	NA	NA	NA	6,29	3,56	3,55	4,29	3,97	3,77	5,69	5,70	5,40	5,69
2021.	05.	NA	NA	NA	NA	3,64	3,64	NA	4,62	3,74	5,70	5,71	5,47	5,48
2021.	06.	NA	NA	NA	NA	3,62	3,62	NA	4,65	3,64	5,53	5,54	5,48	5,41
2021.	07.	NA	NA	NA	NA	3,53	3,52	NA	4,75	3,58	5,40	5,41	5,13	5,33
2021.	08.	NA	NA	6,63	6,12	3,32	3,32	4,07	4,41	3,90	5,68	5,68	5,25	5,58
2021.	09.	NA	NA	NA	NA	3,35	3,34	NA	4,24	3,76	5,64	5,64	5,24	5,46
2021.	10.	NA	NA	NA	NA	3,372	3,37	NA	4,21	3,85	5,59	5,594	5,07	5,39
2021.	11.	NA	NA	NA	NA	3,455	3,45	NA	3,97	3,93	5,49	5,489	4,82	5,32
2021.	12.	NA	NA	NA	NA	3,338	3,33	4,57	3,87	3,74	5,38	5,376	4,82	5,42
2022.	01.	NA	NA	NA	NA	3,124	3,124	NA	3,960	3,819	5,471	5,471	5,113	5,60
2022.	02.	NA	NA	NA	NA	3,206	3,199	NA	3,837	3,445	5,332	5,333	5,192	5,57
2022.	03.	NA	NA	NA	NA	3,519	3,517	NA	3,891	3,523	5,125	5,130	4,987	5,42
2022.	04.	NA	NA	NA	NA	3,275	3,270	NA	3,816	3,453	5,101	5,102	5,202	5,21
2022.	05.	NA	NA	NA	5,754	3,515	3,506	NA	3,542	3,794	5,112	5,103	4,560	5,09
2022.	06.	4,454	4,475	5,997	5,490	3,686	3,686	NA	3,404	3,518	5,004	5,003	4,203	5,03

Izvor: Centralna banka BiH

Kamatne stope u tablici se odnose na nove poslove

IPFKS - inicijalni period fiksne kamatne stope

Tabela 16: Kamatne stope na kredite nefinancijskim poduzećima u KM s valutnom klauzulom (u %, na godišnjem nivou)

Godina	Mjesec	do iznosa od 0,25 miliona EUR				preko 0,25 miliona EUR do 1 miliona EUR				Preko iznosa 1 miliona EUR			
		promjenjiva stopa i do 1 god. IPFKS		preko 1 do 5 god. IPFKS	preko 5 god. IPFKS	promjenjiva stopa i do 1 god. IPFKS		preko 1 do 5 god. IPFKS	preko 5 god. IPFKS	promjenjiva stopa i do 1 god. IPFKS		preko 1 do 5 god. IPFKS	preko 5 god. IPFKS
			s originalnim dospijećem preko 1 god.				s originalnim dospijećem preko 1 god.				s originalnim dospijećem preko 1 god.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2020.	01.	4,05	4,52	3,99	4,71	2,77	3,49	3,65	NA	NA	NA	NA	NA
2020.	02.	3,80	3,93	4,22	4,49	2,61	3,54	2,93	NA	2,22	2,21	NA	2,26
2020.	03.	3,73	3,62	4,21	NA	2,97	3,38	2,44	3,17	2,66	NA	NA	NA
2020.	04.	4,06	4,14	4,24	4,21	4,04	4,22	NA	NA	3,23	NA	NA	NA
2020.	05.	4,00	3,93	4,33	4,30	3,24	3,30	2,61	4,42	2,64	2,60	2,60	3,78
2020.	06.	4,30	4,39	4,49	4,78	3,78	3,89	3,61	3,96	3,17	3,17	2,79	4,09
2020.	07.	4,26	4,21	4,70	4,69	3,53	3,51	2,83	3,91	3,69	3,74	3,47	NA
2020.	08.	4,72	4,77	4,31	5,21	3,56	3,88	NA	3,39	3,55	3,55	NA	NA
2020.	09.	4,29	4,59	4,16	5,10	4,40	4,16	2,85	3,74	3,81	3,81	NA	NA
2020.	10.	4,26	4,23	4,25	4,26	4,37	4,74	2,96	4,89	4,37	4,37	NA	3,89
2020.	11.	4,28	4,3	4,57	4,17	3,68	4,04	2,84	NA	NA	NA	NA	3,47
2020.	12.	4,40	4,36	4,01	3,71	4,09	4,10	3,57	3,70	3,19	3,19	NA	3,92
2021.	01.	4,51	4,53	4,31	3,95	3,95	3,94	3,66	4,22	NA	NA	NA	NA
2021.	02.	4,30	4,61	4,40	3,99	3,58	3,98	NA	3,19	3,36	3,36	NA	NA
2021.	03.	4,56	4,54	4,69	4,15	3,71	4,11	3,82	NA	3,93	3,93	NA	NA
2021.	04.	4,39	4,736	4,03	4,11	4,20	4,51	2,41	4,24	4,33	4,27	NA	NA
2021.	05.	4,36	4,376	4,31	4,03	3,85	4,39	NA	NA	3,95	3,95	NA	NA
2021.	06.	4,47	4,528	4,27	3,76	3,74	3,76	3,47	3,91	3,45	3,45	NA	NA
2021.	07.	4,08	4,09	4,36	4,17	3,94	3,97	3,04	NA	3,69	3,69	NA	NA
2021.	08.	4,19	4,19	4,03	3,60	3,78	3,95	3,14	NA	3,38	3,38	2,68	3,53
2021.	09.	4,12	4,15	3,60	3,58	3,78	3,76	3,01	4,30	3,09	3,09	NA	NA
2021.	10.	4,39	4,39	3,45	NA	3,88	3,878	NA	3,444	NA	NA	NA	NA
2021.	11.	4,19	4,19	3,75	4,25	3,26	3,52	2,68	NA	3,79	4,00	NA	NA
2021.	12.	4,12	4,12	3,36	3,38	3,61	3,69	3,02	3,23	3,29	3,20	NA	NA
2022.	01.	4,08	4,24	3,62	3,00	3,76	3,92	3,17	NA	3,87	3,87	NA	NA
2022.	02.	4,18	4,28	3,43	NA	3,41	3,41	2,73	3,51	NA	NA	NA	NA
2022.	03.	4,44	4,53	3,59	3,34	3,75	3,61	NA	3,32	3,98	3,98	NA	NA
2022.	04.	4,13	4,19	3,61	3,48	3,99	4,00	2,83	NA	NA	NA	2,912	2,477
2022.	05.	4,13	4,46	3,86	3,39	3,46	3,39	NA	4,079	3,101	2,845	NA	NA
2022.	06.	4,34	4,32	3,37	4,06	3,68	3,99	2,57	3,451	NA	NA	NA	NA

Izvor: Centralna banka BiH

Kamatne stope u tablici se odnose na nove poslove

IPFKS - inicijalni period fiksne kamatne stope

Tabela 17: Kamatne stope na depozite (u %, na godišnjoj razini)

Depoziti stanovništvu											
Godina	Mjesec	Depoziti u KM i depoziti s valutnom klauzulom				Depoziti u EUR				Depoziti u stranoj valuti	
		s dogovorenim dospijanjem			Depoziti po viđenju	s dogovorenim dospijanjem			Depoziti po viđenju	s dogovorenim dospijanjem	Depoziti po viđenju
		do 1 god.	preko 1 do 2 god.	preko 2 god.		do 1 god.	preko 1 do 2 god.	preko 2 god.			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2021.	01	0,13	1,04	1,04	0,07	0,15	0,97	1,07	0,05	0,44	0,03
2021.	02	0,16	0,76	1,19	0,07	0,18	0,97	1,15	0,05	0,63	0,03
2021.	03	0,26	0,55	1,02	0,07	0,17	1,13	1,32	0,04	0,35	0,03
2021.	04	0,45	0,6	0,99	0,04	0,46	1,29	1,16	0,04	0,43	0,03
2021.	05	0,31	0,59	0,85	0,04	0,38	1,05	1,27	0,04	0,62	0,03
2021.	06	0,25	0,76	0,83	0,04	0,2	0,95	1,11	0,04	0,40	0,03
2021.	07	0,26	0,85	0,87	0,04	0,28	1,05	1,18	0,04	0,31	0,03
2021.	08	0,23	0,61	0,86	0,04	0,23	1,08	1,01	0,04	0,25	0,03
2021.	09	0,2	0,53	0,73	0,04	0,24	0,92	0,93	0,04	0,23	0,03
2021.	10	0,16	0,54	0,67	0,04	0,2	0,8	1,05	0,04	0,22	0,03
2021.	11	0,13	0,56	0,59	0,04	0,16	0,73	0,79	0,05	0,14	0,03
2021.	12	0,1	0,47	0,62	0,05	0,23	0,95	0,93	0,06	0,21	0,03
2022.	01	0,15	0,42	0,65	0,05	0,15	0,92	0,93	0,05	0,13	0,03
2022.	02	0,16	0,34	0,66	0,04	0,22	0,91	1,05	0,05	0,19	0,03
2022.	03	0,16	0,38	0,73	0,05	0,2	0,8	1,37	0,05	0,2	0,03
2022.	04	0,22	0,46	0,67	0,05	0,17	0,86	1,	0,05	0,17	0,03
2022.	05	0,14	0,63	0,76	0,05	0,18	0,94	1,13	0,05	0,28	0,03
2022.	06	0,2	0,55	0,84	0,05	0,21	0,74	1,2	0,06	0,13	0,03
Depoziti nefinancijskih poduzeća											
2021.	01	0,36	0,57	1,07	0,02	NA	0,88	1,35	0,01	NA	0,03
2021.	02	0,42	0,82	0,95	0,02	0,04	1,07	1,26	0,01	NA	0,03
2021.	03	0,65	0,27	1,10	0,02	NA	1,06	1,23	0,02	NA	0,03
2021.	04	0,65	0,76	0,98	0,02	0,30	1,08	1,59	0,01	NA	0,05
2021.	05	0,53	0,86	1,06	0,02	NA	NA	1,15	0,01	NA	0,04
2021.	06	0,37	1,00	1,60	0,03	0,61	1,19	1,52	0,01	NA	0,05
2021.	07	0,47	0,81	1,24	0,02	0,61	1,06	NA	0,01	NA	0,04
2021.	08	0,32	0,62	1,23	0,02	0,29	0,57	1,44	0,01	NA	0,04
2021.	09	0,47	0,40	0,81	0,02	NA	0,23	1,01	0,01	NA	0,05
2021.	10	0,36	0,34	NA	0,04	0,11	0,82	NA	0,00	NA	0,04
2021.	11	0,34	0,40	0,69	0,02	0,24	0,53	1,36	0,01	NA	0,04
2021.	12	0,23	0,24	NA	0,02	0,43	0,31	0,95	0,01	NA	0,04
2022.	01	0,37	0,20	NA	0,02	0,15	0,88	1,09	0,01	NA	0,05
2022.	02	0,21	0,21	0,70	0,01	NA	0,37	NA	0,02	NA	0,05
2022.	03	0,17	0,26	0,59	0,01	0,03	0,95	1,29	0,01	NA	0,03
2022.	04	0,14	0,24	0,52	0,02	0,38	0,37	0,94	0,01	NA	0,03
2022.	05	0,17	0,33	0,52	0,02	0,10	0,56	NA	0,01	NA	0,03
2022.	06	0,10	0,25	1,03	0,02	0,13	0,61	0,88	0,01	NA	0,03

Izvor: Centralna banka BiH

Kamatne stope na depozite po viđenju se odnose na postojeće poslove

Kamatne stope na depozite sa dogovorenim dospjecom se odnose na nove poslove

Depoziti u stranoj valuti obuhvaćaju sve strane valute osim EUR

Tabela 18: Uvoz i izvoz roba prema HS klasifikaciji za P1 2022. godine

Izvoz i uvoz dobara klasifikovanih prema harmonizovanom sistemu kodova (HS)	IZVOZ				UVOZ				DEFICIT				
	P1_2021	P1_2022	2022/2021 promjena %		P1_2021	P1_2022	2022/2021 promjena %		P1_2021	P1_2022	2022/2021 promjena %		Pokrivenost uvoza izvozom
	u mil KM	u mil KM	g/g	p-p	u mil KM	u mil KM	g/g	p-p	u mil KM	u mil KM	g/g	p-p	
UKUPNO	6495	9088	39,9	39,9	9612	13699	42,5	42,5	-3117	-4611	47,9	47,9	66,3%
1 ŽIVOTINJE I PROIZVODI ŽIVOTINJSKOG PORIJEKLA	68	88	29,1	0,3	274	350	27,7	0,79	-206	-262	27,3	1,80	25,2%
2 PROIZVODI BILJNOG PORIJEKLA	83	95	14,3	0,18	356	527	48,0	1,78	-273	-432	58,4	5,10	18,1%
3 MASTI I ULJA ŽIVOTINJSKOG PORIJEKLA I BILJNOG PORIJEKLA	40	70	72,8	0,45	85	113	33,7	0,30	-44	-43	-2,0	-0,03	61,8%
4 PREHRAMBENE PRERAĐEVINE	178	215	20,8	0,57	812	1006	23,9	2,02	-634	-791	24,8	5,04	21,4%
5 PROIZVODI MINERALNOG PORIJEKLA	606	1116	84,2	7,85	1085	2220	104,6	11,81	-479	-1104	130,5	20,05	50,3%
6 PROIZVODI HEMIJSKE INDUSTRIJE ILI SRODNIH INDUSTRIJA	441	617	39,9	2,71	915	1107	21,0	2,00	-474	-490	3,4	0,52	55,7%
7 PLASTIČNE MASE, GUMA I KAUČUK	317	417	31,5	1,54	745	984	32,1	2,49	-428	-567	32,5	4,46	42,4%
8 KOŽA I KRZNO	58	66	13,8	0,12	152	186	22,4	0,35	-94	-120	27,7	0,83	35,5%
9 DRVO I PROIZVODI OD DRVETA	426	604	41,8	2,74	172	254	47,7	0,85	254	350	37,8	-3,08	237,8%
10 CELULOZA, PAPIR I KARTON I NJIHOVI PROIZVODI	172	260	51,2	1,35	220	308	40,0	0,92	-48	-48	0,0	0,00	84,4%
11 TEKSTIL I TEKSTILNI PROIZVODI	323	382	18,3	0,91	618	760	23,0	1,48	-295	-378	28,1	2,66	50,3%
12 OBUĆA, ŠEŠIRI, KAPE I SLIČNI PROIZVODI	354	447	26,3	1,43	156	203	30,1	0,49	198	244	23,2	-1,48	220,2%
13 PROIZVODI OD KAMENA, GIPSA, CEMENTA I SLIČNIH MATERIJALA, KERAMIČKI PROIZVODI, STAKLO I STAKLENI PROIZVODI	67	99	47,8	0,49	190	268	41,1	0,81	-123	-169	37,4	1,48	36,9%
14 BISERI, PLEMENITI METALI I NJIHOVI PROIZVODI, DRAGO I POLUDRAGO KAMENJE	31	30	-4,2	-0,02	28	33	16,2	0,05	3	-3	-236,0	0,19	89,7%
15 BAZNI METALI I PROIZVODI OD BAZNIH METALA	1310	2177	66,2	13,35	1382	2464	78,3	11,26	-72	-287	298,6	6,90	88,4%
16 MAŠINE, APARATI, MEHANIČKI I ELEKTRIČNI UREĐAJI	1001	1213	21,2	3,26	1364	1686	23,6	3,35	-363	-473	30,3	3,53	71,9%
17 TRANSPORTNA SREDSTVA I NJIHOVI DIJELOVI I PRIBOR	193	248	28,5	0,85	667	730	9,4	0,66	-474	-482	1,7	0,26	34,0%
18 SATOVI, MJERNI, MUZIČKI I MEDICINSKI INSTRUMENTI	25	39	59,2	0,22	141	181	28,4	0,42	-117	-142	21,9	0,82	21,5%
19 ORUŽJE I MUNICIJA, NJIHOVI DIJELOVI I PRIBOR	112	102	-8,8	-0,15	6	7864	122775,0	81,75	105	-7762	-7464,3	252,40	1,3%
20 RAZNI PROIZVODI	677	795	17,4	1,82	234	297	27,1	0,66	443	498	12,3	-1,75	68,7%
21 UMJETNIČKA DJELA, KOLEKCIONARSKI PREDMETI I ANTIKVITETI	0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0	0	0	0,00	0,0%
98 NERAZVRSTANO	0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0,0%

Izvor: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

Tabela 19: Vanjskotrgovinska razmjena u BiH po glavnim trgovinskim partnerima u P1 2022. godine

u 000 KM

Zemlje					Promjena u %					Promjena u %					Promjen a u %
	P1 2021		P1 2022			P1 2021		P1 2022			P1 2021		P1 2022		
	KM	u %	KM	u %		KM	u %	KM	u %		KM	u %	KM	u %	
EU	4.825	74,3%	6.710	73,8%	39,1%	5.815	60,5%	7.660	55,9%	31,7%	-990	31,7%	-950	20,6%	-4,0%
CEFTA	1.016	15,6%	1.703	18,7%	67,6%	1.215	12,6%	1.686	12,3%	38,8%	-199	6,4%	17	-0,4%	-108,5%
Ostali partneri	648	10,1%	675	7,4%	4,2%	2.583	26,9%	4.353	31,8%	68,5%	-1.930	61,9%	-3.678	79,8%	90,6%
Njemačka	968	14,9%	1.340	14,7%	38,4%	1.205	12,5%	1.414	10,3%	17,3%	-237	7,6%	-74	1,6%	-68,7%
Hrvatska	907	14,0%	1.342	14,8%	48,0%	822	8,6%	1.271	9,3%	54,6%	85	-2,7%	71	-1,5%	-16,0%
Italija	680	10,5%	1.072	11,8%	57,6%	1.177	12,2%	1.617	11,8%	37,4%	-497	15,9%	-545	11,8%	9,7%
Srbija	695	10,7%	1.248	13,7%	79,6%	1.062	11,0%	1.500	10,9%	41,2%	-367	11,8%	-252	5,5%	-31,3%
Slovenija	587	9,0%	709	7,8%	20,8%	469	4,9%	557	4,1%	18,8%	118	-3,8%	152	-3,3%	28,8%
Austrija	604	9,3%	821	9,0%	35,9%	387	4,0%	504	3,7%	30,2%	217	-7,0%	317	-6,9%	46,1%
Turska	161	2,5%	163	1,8%	1,2%	548	5,7%	845	6,2%	54,2%	-387	12,4%	-682	14,8%	76,2%
Rusija	30	0,5%	24	0,3%	-19,5%	288	3,0%	333	2,4%	15,6%	-258	8,3%	-309	6,7%	19,7%
Kina	16	0,2%	26	0,3%	59,0%	719	7,5%	1.055	7,7%	46,8%	-703	22,5%	-1.029	22,3%	46,5%
Ostale zemlje	1.847	28,4%	2.343	25,8%	26,9%	2.937	30,6%	4.603	33,6%	56,7%	-1.090	35,0%	-2.260	49,0%	107,3%
UKUPNO	6.495	100%	9.088	100,0%	39,9%	9.614	100%	13.699	100,0%	42,5%	-3.119	100,0%	-4.611	100,0%	47,8%

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Tabela 20: Platni bilans Bosne i Hercegovine

PLATNI BILANS BOSNE I HERCEGOVINE u milionima KM	P1 2019	P1 2020	P1 2021	P1 2022	Promjena P1 2022 /P1 2021
TEKUĆI RAČUN	-567	-476	-508	-1.004	97,6%
Roba - saldo	-3.953	-3.014	-3.095	-4.322	39,7%
Izvoz robe, fob	5.062	4.437	5.778	8.137	40,8%
Uvoz robe, fob	9.015	7.451	8.873	12.459	40,4%
Usluge - saldo	1.343	771	908	1.305	43,7%
Potražuje - ukupno	1.915	1.197	1.388	1.995	43,7%
Duguje - ukupno	572	426	480	689	43,7%
Primarni dohodak - saldo	-31	-77	-328	-139	-57,5%
Potražuje - ukupno	635	486	485	521	7,6%
Duguje - ukupno	666	564	812	660	-18,7%
Sekundarni dohodak - saldo	2.075	1.845	2.006	2.151	7,3%
Od čega: Personalni transferi - potražuje	1.470	1.226	1.427	1.632	14,4%
KAPITALNI RAČUN	191	152	152	145	-4,4%
FINANSIJSKI RAČUN	-672	-662	-402	-689	71,5%
Direktne investicije	-684	-464	-800	-492	-38,5%
Od čega: Reinvestirane zarade - Pasiva	275	336	498	366	-26,4%
Portfolio investicije	175	-26	-227	-20	-91,2%
Ostale investicije	-429	-544	159	-13	-108,3%
Neto finansijska aktiva	-33	74	525	385	-26,6%
Valuta i depoziti	-37	46	477	214	-55,2%
Ostala finansijska aktiva	2	-35	-10	9	-185,7%
Neto finansijska pasiva	397	618	366	399	9,0%
Valuta i depoziti	-56	-608	-311	-99	-68,3%
Zajmovi	62	940	314	-55	-117,7%
Vladin sektor	35	603	55	-73	-233,0%
Ostali sektori	26	337	259	18	-93,2%
Trgovinski krediti i avansi	309	275	354	505	42,5%
Rezervna aktiva	267	371	465	-165	-135,4%
NETO GREŠKE I PROPUSTI	-296	-338	-46	170	-470,1%

Izvor: Centralna banka BiH

Na osnovu člana 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, br. 30/03, 42/03, 81/06, 94/07 i 24/08), člana 54. stava (1) tačke b) i člana 56. Poslovnika o radu Vijeća ministara Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 22/03) Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na _____. sjednici, održanoj _____ godine, donijelo

ZAKLJUČAK

1. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine usvojilo je dokument ***Bosna i Hercegovina Ekonomski trendovi januar/siječanj-juni/lipanj 2022. godine***, broj: _____ od _____. godine.

Broj: _____ , _____. godina.
S a r a j e v o

M. P.

Predsjedavajući
Vijeća ministara Bosne i Hercegovine
Borjana Krišto

Na temelju članka 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, br. 30/03, 42/03, 81/06, 94/07 i 24/08), članka 54. stavka (1) točke b) i članka 56. Poslovnika o radu Vijeća ministara Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 22/03) Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na _____. sjednici, održanoj _____ godine, donijelo je

ZAKLJUČAK

1. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine usvojilo je dokument ***Bosna i Hercegovina Ekonomski trendovi januar/siječanj-juni/lipanj 2022. godine***, broj: _____ od _____. godine.

Broj: _____, _____. godina.
S a r a j e v o

M. P. Predsjedatelj
Vijeća ministara Bosne i Hercegovine
Borjana Krišto

На основу члана 17. Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине („Службени гласник Босне и Херцеговине“, бр. 30/03, 42/03, 81/06, 94/07 и 24/08), члана 54. става (1) тачке б) и члана 56. Пословника о раду Савјета министара Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број 22/03) Савјет министара Босне и Херцеговине на _____ сједници, одржаној _____ године, донио је
(број сједнице) (датум сједнице)

З А К Љ У Ч А К

1. Савјет министара Босне и Херцеговине усвојио је документ ***Bosna i Hercegovina Ekonomski trendovi januar/siječanj-juni/lipanj 2022. godine***, број: _____ од _____ године.

Број: _____, _____ година.
С а р а ј е в о

М. П.

Предсједавајући
Савјета министара Босне и Херцеговине
Борјана Кришто